

BIULETYN TECHNICZNY

PRZEPISY TECHNICZNE I NORMY W GAZOWNICTWIE

- 1. PRZEPISY TECHNICZNE
DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA POLITYKI ENERGETYCZNEJ
PAŃSTWA W BRANŻY GAZOWNICZEJ**
- 2. PRZEPISY TECHNICZNE
DOTYCZĄCE PROJEKTOWANIA, BUDOWY I UŻYTKOWANIA
SIECI GAZOWYCH ORAZ PRZEPISY BUDOWLANE DOTYCZĄCE
LOKALIZACJI INNYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH ZWIĄZANE
Z BUDOWĄ I UŻYTKOWANIEM SIECI GAZOWYCH**
- 3. PRZEPISY TECHNICZNE
DOTYCZĄCE PROJEKTOWANIA, BUDOWY I UŻYTKOWANIA SIECI
GAZOWYCH ZAWARTE W ODRĘBNYCH PRZEPISACH**
- 4. POLSKIE NORMY, NORMY ZAKŁADOWE I STANDARDY
TECHNICZNE IGG MAJĄCE ZASTOSOWANIE W GAZOWNICTWIE**

NR 4/2011

wg stanu prawnego na dzień 31 października 2011 roku

WARSZAWA, LISTOPAD 2011 ROK

Przygotowanie, wybór i opracowanie:

Izba Gospodarcza Gazownictwa

Marian Ziędalski

W ciągu 13 lat pracy w Polskim Górnictwie Naftowym i Gazownictwie S.A. oraz 3 lat pracy w Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. zajmował się normalizacją i przepisami technicznymi dotyczącymi branży gazowniczej. Był członkiem trzech Komitetów Technicznych PKN zajmujących się normalizacją: Komitetu Technicznego d.s. Gazownictwa Nr 277, Komitetu Technicznego d.s. Armatury Przemysłowej i Rurociągów Przemysłowych Nr 210, Komitetu Technicznego d.s. Rur Stalowych Nr 126 oraz Zakładowej Komisji Normalizacyjnej PGNiG S.A.

Zalecenia

Biuletyn Techniczny IGG jest zalecany do wykorzystania w pracy zawodowej przez pracowników firm gazowniczych zatrudnionych na stanowiskach mistrzów, kierowników jednostek technicznych obsługi sieci gazowej zajmującymi się przygotowaniem inwestycji, remontów, projektowaniem, nadzorem nad budową sieci gazowej oraz prowadzącymi jej eksploatację (użytkowanie).

© 2011 Copyright by Izba Gospodarcza Gazownictwa, Warszawa

Izba Gospodarcza Gazownictwa
01-224 Warszawa, ul. Kasprzaka 25
tel. +48 (22) 631 08 37
tel./faks +48 (22) 631 08 47
e-mail: office.kst@igg.pl
www.igg.pl

UWAGA:

Wymienione Dzienniki Ustaw są dostępne na stronie internetowej www.sejm.gov.pl lub www.rcl.gov.pl

Spis treści:

- 1. Przepisy techniczne dotyczące kształtowania polityki energetycznej państwa w branży gazowniczej 4**
  - 2. Przepisy techniczne dotyczące projektowania, budowy i użytkowania sieci gazowych oraz przepisy budowlane dotyczące lokalizacji innych obiektów budowlanych związane z budową i użytkowaniem sieci gazowych 12**
  - 3. Przepisy techniczne dotyczące projektowania, budowy i użytkowania sieci gazowych zawarte w odrębnych przepisach.....28**
  - 4. Polskie Normy, Normy Zakładowe i Standardy Techniczne Izby Gospodarczej Gazownictwa mające zastosowanie w gazownictwie.....54**
- Załącznik Nr 1 (wg kolejnych numerów).....62**
Załącznik Nr 2 (wg tematyki).....81

1. PRZEPISY TECHNICZNE DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA POLITYKI ENERGETYCZNEJ PAŃSTWA W BRANŻY GAZOWNICZEJ

Ustawa

z dnia 10 kwietnia 1997 r.

Prawo energetyczne

(tekst jednolity Dz. U 2006 r. Nr 89 poz. 625 ze zmianami Dz. U. 2006 r. Nr 104 poz. 708; Dz. U. 2006 r. Nr 158 poz. 1123; Dz. U. 2006 r. Nr 170 poz. 1217; Dz. U. 2007 r. Nr 21 poz.124; Dz. U. 2007 r. Nr 52 poz. 343; Dz. U. 2007 r. Nr 115 poz. 790; Dz. U. 2007 r. Nr 130 poz. 905; Dz. U. 2008 r. Nr 180 poz. 1112; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 r. Nr 3 poz. 11; Dz. U. 2009 r. Nr 69 poz. 586; Dz. U. 2009 r. Nr 165 poz. 1316; Dz. U. 2009 r. Nr 215 poz. 1664; Dz. U. 2010 r. Nr 21 poz. 104; Dz. U. 2010 r. Nr 81 poz. 530; Dz. U. 2011 r. Nr 5 poz.13; Dz. U. 2011 r. Nr 94 poz. 551; Dz. U. 2011 r. Nr 106 poz. 622; Dz. U. 2011 r. Nr 135 poz. 789; Dz. U. 2011 r. Nr 205 poz. 1208)

Ustawa odpowiednimi zapisami tworzy warunki do rozwoju zaopatrzenia kraju, między innymi, w paliwa gazowe rozprowadzane siecią gazową. Ustawa określa zasady zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, oszczędnego i racjonalnego użytkowania paliw gazowych, rozwoju konkurencji, przeciwdziałania negatywnym skutkom naturalnych monopolii, uwzględnia wymogi ochrony środowiska, zobowiązania wynikające z umów międzynarodowych oraz równowagę interesów przedsiębiorstw gazowniczych i odbiorców paliw gazowych.

W ramach regulacji dotyczących funkcjonowania rynku energetycznego paliw gazowych dostarczanych siecią gazową, ustawa zawiera delegacje do wydania przez odpowiednich ministrów rozporządzeń regulujących szczegółowo działania przedsiębiorstw w tym zakresie.

Poszczególne artykuły ustawy dla branży gazowniczej określają zasady kształtowania polityki energetycznej państwa, w tym zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw gazowych oraz działalności przedsiębiorstw gazowniczych, a także określają organy właściwe w sprawach gospodarki paliwami gazowymi.

Zmianą ustawy *Prawo energetyczne* z dnia 29 września 2011 r. (Dz. U. Nr 205 poz. 1208) został anulowany zapis Art. 54 ust. 1a dotyczący sprawdzania spełnienia wymagań kwalifikacyjnych co pięć lat dla osób zajmujących się eksploatacją sieci oraz urządzeń i instalacji energetycznych.

W związku z tym, w dalszym ciągu obowiązuje wymóg uzyskania i posiadania kwalifikacji potwierdzonych świadectwem przez osoby zajmujące się eksploatacją sieci oraz urządzeń i instalacji energetycznych, wydawanym przez komisje kwalifikacyjne, jednak brak jest wymogu sprawdzania przez komisje co pięć lat spełniania wymagań kwalifikacyjnych. Pozostałe regulacje w tej sprawie zostały utrzymane w mocy prawnej i rozszerzone o wymóg sprawdzania kwalifikacji, jeżeli osoba w ciągu pięciu lat nie zajmowała się eksploatacją urządzeń na które miała potwierdzenie świadectwem kwalifikacyjnym lub w wyniku modernizacji urządzeń wymagania kwalifikacyjne uległy zmianie.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia z dnia 29 września 2011 r. (Dz. U. Nr 205 poz. 1208) „Świadectwa potwierdzające posiadane kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji lub sieci wydane przez komisje kwalifikacyjne na podstawie dotychczasowych przepisów stają się świadectwami bezterminowymi z wyłączeniem świadectw potwierdzających kwalifikacje zawodowe osób zajmujących się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, a świadczących usługi na rzecz konsumentów, mikro, małych i średnich przedsiębiorców, które zachowują ważność do czasu upływu terminu, na jaki zostały wydane.”

1) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 20 lipca 2010 r.

w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego

(Dz. U. 2010 r. Nr 133 poz.891)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 9 ust. 1 i 2 ustawy *Prawo energetyczne*.

Rozporządzenie określa:

- kryteria podziału na grupy podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci gazowej;
- szczegółowe warunki przyłączenia podmiotów jako odbiorców paliwa gazowego do sieci gazowej, w tym wymagania techniczne w zakresie przyłączania do sieci instalacji skroplonego gazu ziemnego, instalacji magazynowych, sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych oraz gazociągów bezpośrednich;
- sposób prowadzenia obrotu paliwami gazowymi;
- warunki świadczenia usług przesyłania dystrybucji, magazynowania paliw gazowych i skraplania gazu ziemnego, prowadzenia ruchu sieciowego i eksploatacji sieci oraz korzystania z systemu gazowego i połączeń międzysystemowych;
- zakres, warunki i sposób bilansowania systemu gazowego oraz prowadzenia z użytkownikami systemu rozliczeń wynikających z niezbilansowania paliw gazowych dostarczanych i pobranych z systemu;
- warunki i sposób zarządzania ograniczeniami w systemie gazowym;
- warunki współpracy pomiędzy operatorami systemów gazowych, w tym z innymi przedsiębiorstwami energetycznymi, w zakresie prowadzenia ruchu sieciowego oraz postępowania w sytuacjach awaryjnych;

Rozporządzeniem zostały ustalone standardy jakościowe obsługi odbiorców paliw gazowych i parametry jakościowe paliw gazowych przesyłanych siecią gazową.

2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 6 lutego 2008 r.

w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi.

(Dz. U. 2008 r. Nr 28 poz. 165)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 46 ust. 1 i 2 ustawy *Prawo energetyczne*.

Określa szczegółowe zasady kształtowania taryf dla paliw gazowych dostarczanych siecią gazową. Jako czynniki stanowiące podstawę kalkulacji cen i stawek opłat zawartych w taryfie

powinny być koszty przesyłania i dystrybucji oraz koszty magazynowania paliw gazowych i obrotu paliwami gazowymi.

Zawarte w rozporządzeniu zasady kalkulacji cen i stawek opłat powinny być uwzględnione w taryfach poszczególnych dostawców paliwa gazowego.

W rozporządzeniu zostały zawarte również szczegółowe zasady rozliczenia z odbiorcami końcowymi dostaw paliwa gazowego oraz zasady rozliczenia pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi zajmującymi się przesyłem i dystrybucją paliw gazowych.

3) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r.

w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci.

(Dz. U. 2003 r. Nr 89 poz. 828 ze zmianami; Dz. U. 2003 r. Nr 129 poz. 1184; Dz. U. 2005 r. Nr 141 poz. 1189)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 54 ust. 6 ustawy *Prawo energetyczne*.

Określa rodzaje prac, stanowisk, urządzeń, instalacji oraz sieci gazowych i energetycznych, urządzeń energetycznych przy których eksploatacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji.

Ponadto w rozporządzeniu został określony zakres wymaganej wiedzy niezbędnej do uzyskania potwierdzenia posiadanych kwalifikacji oraz tryb przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego. Spełnienie wymagań kwalifikacyjnych osoby ubiegającej się o potwierdzenie posiadanych kwalifikacji zostaje potwierdzone świadectwem kwalifikacyjnym, którego wzór jest załączony do rozporządzenia.

W rozporządzeniu zostały określone jednostki organizacyjne, przy których powołuje się komisje kwalifikacyjne przeprowadzające egzaminy na określone uprawnienia energetyczne niezbędne w eksploatacji urządzeń energetycznych.

Zgodnie z art. 54 ust. 1c pkt 2 ustawy *Prawo energetyczne*, osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, świadczące usługi na rzecz konsumentów w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) oraz osoby mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców, w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, wymagane kwalifikacje na uprawnienia energetyczne powinny potwierdzać świadectwem kwalifikacyjnym co pięć lat.

4) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11 sierpnia 2000 r.

w sprawie przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne

(Dz. U. 2000 r. Nr 75 poz. 866)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy *Prawo energetyczne*.

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady przeprowadzania przez przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się między innymi przesyłaniem i dystrybucją paliw gazowych,

kontroli u odbiorców układów pomiarowych dokonujących pomiaru dostarczonego przez dostawcę do odbiorcy paliwa gazowego, dotrzymywania zawartych między dostawcą i odbiorcą umów o dostawę i odbiór paliwa gazowego.

Rozporządzenie zawiera wzór imiennej legitymacji wystawianej dla przedstawiciela przedsiębiorstwa upoważniającej do wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń gdzie przeprowadzana jest kontrola. Zgodnie z tym rozporządzeniem, przeprowadzenie kontroli może być dokonane na podstawie imiennego upoważnienia wydanego przez przedsiębiorstwo energetyczne do przeprowadzenia określonego w upoważnieniu przedmiotu kontroli.

5) Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 24 października 2000 r.

w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy

(Dz. U. 2000 r. Nr 95 poz. 1042)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 32 ust. 3 ustawy *Prawo energetyczne*. Rozporządzenie określa maksymalny udział gazu importowanego pochodzącego z jednego kraju, w stosunku do całkowitej ilości gazu ziemnego importowanego w danym roku. Została podana maksymalna dopuszczalna procentowa ilość importowanego gazu ziemnego do 2020r.

Ustawa

z dnia 16 lutego 2007 r.

o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym

(Dz. U. 2007 r. nr 52 poz. 343 ze zmianami Dz. U. 2008 r. Nr 157 poz. 976; Dz. U. 2009 r. Nr 3 poz. 11; Dz. U. 2010 r. Nr 81 poz. 532; Dz. U. 2010 r. Nr 182 poz. 1128; Dz. U. 2010 r. Nr 229 poz. 1496; Dz. U. 2011 r. Nr 171 poz. 1016; Dz. U. 2011 r. Nr 205 poz. 1208)

Ustawa określa w rozdziale 3 zasady tworzenia, utrzymywania i finansowania zapasów gazu ziemnego, przeprowadzania kontroli u przedsiębiorców objętych obowiązkiem tworzenia zapasów gazu ziemnego a także kontroli u przedsiębiorców świadczących usługi magazynowania gazu ziemnego.

W rozdziale 6 ustawy zostały podane zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz wypełniania zobowiązań międzynarodowych dotyczących zaopatrzenia w gaz ziemny.

Zgodnie z ustawą, zapasami obowiązkowymi gazu ziemnego dysponuje minister właściwy do spraw gospodarki i jest upoważniony do wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu poborze oraz zużyciu gazu ziemnego. W związku z tym, zapasy gazu ziemnego mogą być uruchomione przez operatora sieci gazowej po uzyskaniu zgody ministra.

Kontrolę działalności gospodarczej, w tym dysponowania zapasami gazu ziemnego, zgodnie z rozdziałem 4 ustawy, może przeprowadzać Prezes URE.

1) Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 19 września 2007 r.

w sprawie sposobu i trybu wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego
(Dz. U. 2007 r. Nr 178 poz. 1252)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 55 ust.1 ustawy *o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym.*

Rozporządzenie określa sposób i tryb wprowadzania ograniczeń w poborze gazu ziemnego oraz rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami. Ponadto określa zakres i okres ochrony odbiorców gazu ziemnego, w tym szczególnie odbiorców zużywających gaz do celów w gospodarstwach domowych, przed wprowadzonymi ograniczeniami oraz sposób podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach.

Ustawa

z dnia 25 sierpnia 2006 r.

o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw

(Dz. U. 2006 r. Nr 169 poz. 1200 ze zmianami Dz. U. 2008 r. Nr 157 poz. 976; Dz. U. 2009 r. Nr 18 poz. 97; Dz. U. 2011 r. Nr 153. poz. 902)

Ustawa określa zasady organizacji i działania systemu monitorowania oraz kontrolowania jakości paliw, w tym sprężonego gazu ziemnego (CNG) przeznaczonego do stosowania pojazdach mechanicznych.

Zgodnie z ustawą, sprężony gaz ziemny (CNG) przeznaczony do stosowania w pojazdach mechanicznych powinien spełniać wymagania jakościowe określone w odpowiednich przepisach - rozporządzenie (Dz. U. 2006 r. Nr 251. poz. 1850).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 28 grudnia 2006 r.

w sprawie wymagań jakościowych dla sprężonego gazu ziemnego (CNG)

(Dz. U. 2006 r. Nr 251. poz. 1850)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 3 ust.2 pkt 4 ustawy *o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.*

Rozporządzenie w zawiera tylko wymagania jakościowe dla sprężonego gazu ziemnego (CNG), które zostały zawarte w załączniku.

Dyrektywa 2003/55/WE
Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej
z dnia 26 czerwca 2003 r.
dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego

Dyrektywa została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Parlamentu Europejskiego (Dz. U. seria L 176 z 15.07.2003 r.)

Dyrektywa ustala wspólne zasady przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania gazu ziemnego. Określa przepisy dotyczące organizacji i działania sektora gazu ziemnego, dostępu do rynku tego sektora, kryteria i procedury stosowane w udzielaniu zezwoleń na przesył, dystrybucję, dostawy i magazynowanie gazu ziemnego oraz na eksploatację systemów gazu ziemnego.

Zgodnie z definicją dyrektywy „system - oznacza sieci przesyłowe, sieci dystrybucyjne, instalacje LNG, instalacje magazynowe będące własnością lub eksploatowane przez przedsiębiorstwo gazownicze, włącznie z pojemnościami magazynowymi gazociągów i instalacjami pomocniczymi oraz instalacjami zależnych przedsiębiorstw, koniecznymi do zapewnienia dostępu do sieci przesyłowych dystrybucyjnych i do LNG”.

Dyrektywa wprowadziła zapisy dotyczące dostępu stron trzecich, zasad odnoszących się do mechanizmów alokacji zdolności przesyłowej, procedur zarządzania ograniczeniami w przesył gazu ziemnego i wymogów przejrzystości dla operatorów systemu przesyłowego gazu ziemnego.

Dyrektywa jest dostępna: www.ure.gov.pl/portal/pl/234/Dyrektywy.html

Dyrektywa została uchylona przez Dyrektywę 2009/73/WE, straciła ważność z dniem 3 marca 2011 r.

Rozporządzenie (WE) Nr 1775/2005
Parlamentu Europejskiego i Rady
z dnia 28 września 2005 r.
w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego
(Dz. Urzędowy Unii Europejskiej seria L 289/1)

W nawiązaniu do Dyrektywy 2003/55/WE rozporządzenie ustala zasady dotyczące niedyskryminacyjnych warunków dostępu do systemów przesyłowych gazu ziemnego, z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych, w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu ziemnego.

Rozporządzenie zawiera ustalone zharmonizowane zasady dotyczące taryf za dostęp do sieci i metodologii ich obliczania. Ponadto określa zasady funkcjonowania usług związanych z dostępem stron trzecich i ustalania zharmonizowanych zasad dotyczących alokacji zdolności przesyłowej i zarządzania ograniczeniami w przesył gazu ziemnego. Zawiera również wymagania dotyczące zachowania przejrzystości działań operatorów, ustalenia zasad bilansowania w przepływie dostawie i odbiorze gazu ziemnego oraz opłat za niezbilansowanie.

Przepis dostępny <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/JOIndex.do?ihmlang=pl>

Rozporządzenie zostało **uchylone przez rozporządzenie NR 715/2009/**, straciło ważność z **dniem 3 marca 2011 r.**

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r.
dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i
uchylająca dyrektywę 2003/55/WE

Dyrektywę ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej seria L 211 dnia 14.08.2009 r.

Niniejsza dyrektywa podobnie jak Dyrektywa uchylona 2003/55/WE ustanawia wspólne zasady dotyczące przesyłu, dystrybucji dostaw i magazynowania gazu ziemnego. Określa zasady organizacji i funkcjonowania sektora gazu ziemnego, dostępu do rynku. Określa kryteria i procedury mające zastosowanie do udzielania zezwoleń na świadczenie usług przesyłowych, dystrybucyjnych, dostawy i magazynowania oraz na eksploatację sieci gazowej.

Zasady ustanowione w niniejszej dyrektywie dotyczą również LNG, biogazu i gazu z biomasy oraz innych rodzajów gazu, których wprowadzenie do sieci gazowej jest możliwe technicznie i nie zakłuci bezpiecznego funkcjonowania sieci.

Bezpieczeństwo dostaw gazu powinno być monitorowane. Monitorowanie ma obejmować równowagę podaży i popytu.

Operatorzy sieci przesyłowych, sieci dystrybucyjnych oraz instalacji magazynowych i instalacji LNG powinni być wzajemnie niezależni. Dyrektywa dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego między innymi regulacjami dopuszcza istnienie operatora połączonych sieci przesyłu i sieci dystrybucyjnych.

Państwa członkowskie Unii są zobowiązane do wprowadzenia dyrektywy w życie do dnia 3 marca 2011 r.

Zgodnie z art.53 dyrektywy 2009/73/WE dyrektywa 2003/55/WE traci moc z dniem 3 marca 2011 r.

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
(WE) NR 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r.
w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i
uchylające rozporządzenie (WE) nr 1175/2005
(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej seria L 211 z dnia 14.08.2009 r.)

Rozporządzenie ustala zasady określające:

- - warunki dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego;
- - warunki dostępu do instalacji LNG oraz instalacji magazynowych;

z uwzględnieniem między innymi specyfiki rynku krajowego, celem zapewnienia odpowiedniego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

Zakres rozporządzenia obejmuje również gazociągi wysokiego ciśnienia występujące u operatorów sieci dystrybucyjnej, nie będące gazociągami w lokalnej sieci dystrybucyjnej.

Rozporządzenie obowiązuje od dnia 3 września 2009 r.

Według Art. 31 tego dokumentu rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 traci moc z dniem 3 marca 2011 r.

**ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
(UE) NR 994/2010 z dnia 20 października 2010 r.
w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i
uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE**

Rozporządzenie zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Parlamentu Europejskiego Dz. U. seria L 295/1 z dnia 12.11.2010 r.

Rozporządzenie ustanawia przepisy służące zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw gazu, przez:

- zagwarantowanie prawidłowego i ciągłego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego;
- umożliwienie wprowadzenia środków wyjątkowych, jeżeli same mechanizmy rynkowe nie są w stanie zapewnić wymaganych niezbędnych dostaw gazu;
- przejrzyste określenie i podział odpowiedzialności pomiędzy przedsiębiorstwa gazowe, państwa członkowskie i Unię w zakresie działań zapobiegawczych oraz reakcji na konkretne zakłócenia w dostawach.

Rozporządzenie określa również przejrzyste mechanizmy koordynacji planowania i reagowania w duchu solidarności – na szczeblu państw członkowskich, oraz regionalnym i unijnym, w przypadku stanu nadzwyczajnego.

Zgodnie z rozporządzeniem odpowiedzialność za bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego spoczywa na przedsiębiorstwach gazowniczych, państwach członkowskich, w szczególności za pośrednictwem ich właściwych organów oraz Komisji UE - w granicach działalności i kompetencji każdego z wymienionych.

Dyrektywa Rady 2004/67/WE traci moc z dniem 2 grudnia 2010 r. natomiast art. 4 ust 1 i ust. 2 tej dyrektywy tracą moc z dniem 3 czerwca 2012 r.

**Rozporządzenie jest dostępne na stronie internetowej
<http://eur-lex.europa.eu/Result.do?idReg=18page=8>**

2. PRZEPISY TECHNICZNE

DOTYCZĄCE PROJEKTOWANIA BUDOWY I UŻYTKOWANIA SIECI GAZOWYCH ORAZ PRZEPISY BUDOWLANE DOTYCZĄCE LOKALIZACJI INNYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH ZWIĄZANE Z BUDOWĄ I UŻYTKOWANIEM SIECI GAZOWYCH

Ustawa

z dnia 7 lipca 1994 r.

Prawo budowlane

(tekst jednolity Dz. U. 2010 r. Nr 243 poz. 1623 ze zmianą Dz. U. 2011 r. Nr 32 poz. 159; Dz. U. 2011 r. Nr 45 poz. 235; Dz. U. 2011 r. Nr 94 poz. 551; Dz. U. 2011 r. Nr 135 poz. 789; Dz. U. 2011 r. Nr 142 poz. 829)

Ustawa reguluje działalność obejmującą projektowanie, budowę, utrzymanie i rozbiórkę budowli i obiektów budowlanych. Zgodnie z ustawą sieci gazowe należą do budowli stanowiących obiekty liniowe. W skład sieci gazowej jako budowli w tym obiektów liniowych wchodzi obiekty budowlane takie jak gazociągi, stacje gazowe i tłocznie.

Ustawa stanowi, iż obiekty budowlane i związane z nimi urządzenia powinny spełniać między innymi, warunki bezpieczeństwa konstrukcji, bezpieczeństwa użytkowania, bezpieczeństwa pożarowego, co w procesie projektowania i budowy obiektów sieci gazowych stanowi główne cele w procesach budowlanych.

Do bardzo istotnych wymagań określonych w ustawie należą ustalone wymagania i odpowiedzialność dla osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Do funkcji tych należą projektowanie, kierowanie budową i wykonywanie nadzoru inwestorskiego.

Ustawa określa zasady działania organów administracji publicznej w zakresie procesu budowlanego i użytkowania obiektów budowlanych.

Ustawa zawiera delegacje do wydania przez odpowiednich ministrów rozporządzeń regulujących szczegółowo warunki techniczne budowy obiektów budowlanych oraz wymagania administracyjne dla przedsięwzięć w procesach budowlanych.

1) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 30 lipca 2001 r.

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe

(Dz. U. 2001 r. Nr 97 poz. 1055) obowiązujące od 12 grudnia 2001 r.)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Przepisy rozporządzenia stosuje się przy projektowaniu, budowie, przebudowie lub rozbudowie sieci gazowych służących do przesyłania i dystrybucji gazu ziemnego.

Rozporządzenie zawiera szczegółowe uregulowania odnośnie budowy gazociągów, stacji gazowych i tłoczni.

W zakresie budowy gazociągów rozporządzenie zawiera podział gazociągów według maksymalnego ciśnienia roboczego i stosownie do tego podziału są ustalane szczegółowe wymagania dla budowanych gazociągów bazując na naprężeniach obwodowych w ścianie gazociągu. W zależności od wielkości naprężeń obwodowych, gazociąg jest zakwalifikowany do odpowiedniej klasy lokalizacji, a to decyduje o stanie zabudowy i infrastrukturze w rejonie strefy kontrolowanej gazociągu.

Wprowadzenie stref kontrolowanych dla gazociągów ułatwia planowanie i lokalizację sieci gazowych oraz planowanie zagospodarowania terenu w pobliżu obiektów sieci gazowej.

W rozporządzeniu zostały określone szczegółowe wymagania odnośnie procesów spawalniczych przy wykonywaniu gazociągów oraz prób ciśnieniowych wytrzymałości i szczelności.

W zakresie budowy stacji gazowych poza wymaganiami przywołanymi z rozdziału dotyczącego budowy gazociągów w zakresie wymagań wytrzymałościowych, zostały określone wymagania dla lokalizacji stacji w zależności od maksymalnego ciśnienia roboczego na wejściu i przepustowości stacji. Zgodnie z rozporządzeniem, odległości stacji gazowych od obiektów budowlanych naziemnych zależą od zasięgu strefy zagrożenia wybuchem obliczonego dla danej stacji. Zasady obliczania stref zagrożenia wybuchem dla obiektów sieci gazowych zostały zawarte w Standardzie Technicznym ST-IGG-0401:2010. Ponadto zostały zawarte wymagania zapewniające bezpieczeństwo funkcjonowania stacji redukcyjnych, bezpieczeństwo dla sieci gazowej i bezpieczeństwo dla odbiorców gazu ziemnego.

W wymaganiach dotyczących budowy tłoczni gazu zostały przywołane wymagania wytrzymałościowe dla zespołów tłocznych oraz podstawowe warunki jakie powinny być spełnione dla bezpiecznego funkcjonowania tłoczni, bezpieczeństwa pracy dla otoczenia i bezpieczeństwa pożarowego.

Wydane na podstawie ustawy *Prawo budowlane* rozporządzenia dotyczące budowy gazociągów określają wymagania dla budowanych obiektów sieci gazowej w czasie jego obowiązywania.

Generalną zasadą w stosowaniu przepisów technicznych jest reguła, że przepisy nie działają wstecz. Każdy gazociąg podlega przepisom budowlanym według których został wybudowany. W przypadku zmiany przepisów ostatecznym terminem który decyduje o podległości gazociągu pod określony przepis jest termin uzyskania pozwolenia na budowę.

Pozwolenie na budowę jest wydawane na wykonanie obiektu wg aktualnie obowiązującego prawa, a więc ostatnich regulacji prawnych. Stąd, w zależności od tego w jakim czasie wybudowano obiekty sieci gazowej, ich lokalizacja w terenie powoduje, że budowa innych obiektów budowlanych w pobliżu sieci gazowej np. różnego rodzaju budynków, obiektów przemysłowych i innych budowli względem gazociągów wcześniej wybudowanych musi odpowiadać wymaganiom określonym w dokumencie według którego wybudowano gazociąg.

Spełnienie tego warunku wynika z zastosowanych dostępnych w czasie budowy obiektów sieci gazowej materiałów technologii i rozwiązań technicznych w tym czasie obowiązujących.

Z tego powodu objekty budowlane należy lokalizować względem istniejącej sieci gazowej w odległościach i na warunkach określonych w rozporządzeniu według którego wybudowano objekty sieci gazowej, niezależnie od tego kiedy obiekt nie związany z siecią gazową jest budowany w pobliżu tej sieci gazowej.

Nowe rozporządzenie, zastępujące dotychczas regulujące zasady budowy obiektów sieci gazowej, może swym zakresem obejmować objekty wybudowane wcześniej, w tym przypadku objekty sieci gazowej dotychczas eksploatowane, pod względem lokalizacji w terenie mogą być rozpatrywane, o ile spełniają wymagania nowego rozporządzenia (Dz. U. 2001 r. Nr 97 poz. 1055), a więc w zmienionych nowym rozporządzeniem regulacjach.

Przy lokalizacji obiektów budowlanych względem istniejących sieci gazowych należy uwzględniać odpowiednio:

Rozporządzenie Ministra Górnictwa

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe

(Dz. U. 1978 r. Nr 21 poz. 94) - obowiązujące od 1 września 1978 r. do 7 lipca 1989 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe

(Dz. U. 1989 r. Nr 45 poz. 243) – obowiązujące od 8 lipca 1989 r. do 21 grudnia 1995 r.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe

(Dz. U. 1995 r. Nr 139 poz. 686) – obowiązujące od 22 grudnia 1995 r. do 11 grudnia 2001 r.

Przed dniem 1 września 1978 r. gazociągi budowano na podstawie wytycznych Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego z listopada 1959 r. a następnie Ministerstwa Górnictwa i Energetyki z listopada 1965 r. Ponadto zostały opracowane i ogłoszone jako obowiązujące normy branżowe określające odległości bezpieczne dotyczące lokalizacji różnych obiektów nie związanych z siecią gazową, względem gazociągów i stacji gazowych:

BN-71/8976-31 Odległości bezpieczne gazociągów wysokiego ciśnienia ułożonych w ziemi;

BN-78/8976-77 Odległości bezpieczne stacji gazowych od obiektów terenowych;

BN-80/8976-31 Odległości poziome gazociągów wysokiego ciśnienia od obiektów terenowych

Odległości podstawowe obiektów budowlanych i terenowych od obiektów sieci gazowych do czasu wejścia w życie Rozporządzenia Ministra Gospodarki *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe* (Dz. U. 2001 r. Nr 97 poz. 1055) nie ulegały zmianie i odpowiadały wielkościom podstawowym zawartym w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe* (Dz. U. 1995 r. Nr 139 poz. 686).

W związku z powyższym, przy ustalaniu odległości dotyczących lokalizacji obiektów budowlanych od obiektów sieci gazowych, dla których wydano pozwolenie na budowę przed 12 grudnia 2001 r., jeżeli gazociągi nie spełniają warunku zawartego w § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe* (Dz. U. 2001 r. Nr 97 poz. 1055), lokalizacja ich może być w odległości nie mniejszej jak podano w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu *w*

sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. 1995 r. Nr 139 poz. 686).

Wobec powyższego, gazociąg wybudowany przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe* (Dz. U. 2001 r. Nr 97 poz. 1055), może podlegać nowym przepisom, po przeanalizowaniu i sprawdzeniu jego parametrów i technologii wykonania (badania złączy spawanych) pod względem regulacji zawartych w nowym obowiązującym przepisie. Taką analizę może przeprowadzić właściciel, operator gazociągu, ponieważ właściciel, operator gazociągu, odpowiada za bezpieczne funkcjonowanie gazociągu i bezpieczeństwo gazociągu dla otoczenia. Jeżeli gazociąg taki spełnia warunki § 7 ust. 5 i innych ważnych regulacji tego rozporządzenia, to może być traktowany w terenie z uwzględnieniem stref kontrolowanych.

2) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 30 maja 1999 r.

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie i ich usytuowanie

(Dz. U. 2000 r. Nr 63 poz. 735 zmiana Dz. U. 2010 r. Nr 65 poz. 408)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać drogowe obiekty inżynierskie, w tym zawiera regulacje dotyczące lokalizacji gazociągów na tych obiektach. W dziale „Urządzenia obce na obiektach inżynierskich” w rozdziale 1 „Wymagania ogólne” oraz rozdziale 2 „Rurociągi i przewody gazowe”, zawiera regulacje dotyczące warunków technicznych lokalizacji i rozwiązań technicznych budowy gazociągów na obiektach mostowych.

Rozporządzenie zostało ogłoszone w Dzienniku Ustaw z 2000 r. więc zawiera regulacje spójne z rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe* (Dz. U. 1995 r. Nr 139 poz. 686).

Biorąc pod uwagę obecnie obowiązujące nowe wymagania dotyczące budowy gazociągów, zmieniające podejście do projektowania jak i lokalizacji gazociągów, w czasie projektowania lokalizacji gazociągu na obiekcie mostowym należy uzgodnić z zarządcą tego obiektu rozwiązania techniczne dotyczące lokalizacji nowego gazociągu projektowanego według nowych rozwiązań technicznych i nowej technologii.

3) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej
z dnia 2 marca 1999 r.
w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać
drogi publiczne i ich usytuowanie
(Dz. U. 1999 r. Nr 43 poz. 430; zmiana Dz. U. 2010 r. Nr 65 poz. 407)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa warunki techniczne jakim powinny odpowiadać drogi. W dziale IV „Wyposażenie techniczne dróg” w rozdziale 5 „Infrastruktura techniczna w pasie drogowym nie związanym z drogą” zawiera regulacje dotyczące lokalizacji gazociągów w pasach drogowych.

4) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 21 listopada 2005 r.
w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje
paliw płynnych, rurociągi dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i
produktów naftowych i ich usytuowanie
(Dz. U. 2005 r. Nr 243 poz. 2063 zmiana Dz. U. 2007 r. Nr 240 poz. 1753)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa warunki techniczne jakim powinny odpowiadać obiekty baz i stacji paliw płynnych oraz rurociągi transportowe tych paliw.

W dziale IV „Stacje paliw płynnych i stacje kontenerowe” rozdział 2 „Usytuowanie stacji paliw płynnych i stacji kontenerowych” oraz w dziale V rozdział 1 „Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu”, rozdział 2 „Budowa podziemnych odcinków rurociągów przesyłowych dalekosiężnych”, zostały określone warunki zbliżenia i skrzyżowania gazociągów wysokiego ciśnienia z rurociągami przesyłowymi dalekosiężnymi paliw płynnych. Szczegółowe rozwiązania zbliżeń i skrzyżowań należy uzgodnić z właścicielami, zarządcami tych obiektów.

5) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej
z dnia 10 września 1998 r.
w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać
budowle kolejowe i ich usytuowanie
(Dz. U. 1998 r. Nr 151 poz. 987)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budowle kolejowe.

W dziale VI rozdziale 7 „Urządzenia elektroenergetyki nietrakcyjnej i sieci techniczne” zostały określone warunki lokalizacji gazociągów w tym skrzyżowania gazociągów z linią kolejową. Szczegółowe rozwiązania skrzyżowań należy uzgadniać między stronami tj. zarządcą linii kolejowej i operatorem gazociągu.

6) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 26 października 2005 r.
w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać
telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie
(Dz. U. 2005 r. Nr 219 poz. 1864; zmiana Dz. U. 2010 r. Nr 115 poz. 773)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane.

W załączniku nr 1 do rozporządzenia zostały podane wymagane odległości podstawowe gazociągów niskiego, średniego, podwyższonego średniego i wysokiego ciśnienia od kabla telekomunikacyjnego ziemnego i kanalizacji kablowej, zlokalizowanych w ziemi.

7) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 12 kwietnia 2002 r.
w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać
budynki i ich usytuowanie
(Dz. U. 2002 r. Nr 75 poz. 690 ze zmianami Dz. U. 2003 r. Nr 33 poz. 270; Dz. U. 2004 r. Nr 109 poz. 1156; Dz. U. 2008 r. Nr 201 poz. 1238; Dz. U. 2008 r. Nr 228 poz. 1514; Dz. U. 2009 r. Nr 56 poz. 461; Dz. U. 2010 r. Nr 239 poz. 1597)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki oraz zagospodarowanie działek przeznaczonych pod zabudowę.

W dziale IV „Wyposażenie techniczne budynków” rozdział 7 „Instalacja gazowa na paliwa gazowe” są zawarte zapisy dotyczące wymagań dla usytuowania kurka głównego stanowiącego granicę pomiędzy siecią doprowadzającą gaz ziemny na potrzeby użytkownika budynku a instalacją gazową w budynku. Regulacje te stanowią warunek bezpiecznego doprowadzenia gazu ziemnego siecią gazową do budynku.

8) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia 3 lipca 2003 r.

w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego

(Dz. U. 2003 r. Nr 120 poz. 1133 ze zmianami Dz. U. 2008 r. Nr 201 poz. 1239;
Dz. U. 2008 r. Nr 228 poz. 1513)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 34 ust. 6 pkt 1 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres i formę projektu budowlanego, stanowiącego podstawę do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę, jak również podjęcia budowy na podstawie zgłoszenia, jeżeli pozwolenie na budowę nie jest wymagane.

W wymaganiach dotyczących formy projektu budowlanego, w tym projektu budowlanego sieci gazowej, zawiera regulacje dotyczące spraw porządkowych związanych z dokumentacją projektową wynikające z ustawy *Prawo budowlane* oraz wymagań administracyjnych.

W części dotyczącej zagospodarowania działki lub terenu, w zależności od rodzaju obiektu sieci gazowej, a więc gazociągu lub obiektu kubaturowego w rozporządzeniu określono zawartość projektu to jest część opisową i część rysunkową na mapach i planach.

Dla obiektów kubaturowych, a więc takich jak stacje gazowe, tłocznie gazu, zostały określone szczegółowe wymagania jakie powinien spełniać projekt architektoniczno-budowlany.

9) Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa

z dnia 28 kwietnia 2006 r.

w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

(Dz. U. 2006 r. Nr 83 poz. 578 zmiana Dz. U. 2007 r. Nr 210 poz. 1528; Dz. U. 2011 r. Nr 99 poz. 573)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 16 ust. 1 i 1a ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa rodzaje i wymagany zakres przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, w tym przy projektowaniu obiektów sieci gazowej oraz nadzorze i kierowaniu budową sieci.

Z uwagi na dużą różnorodność specjalistycznych wymagań w procesach budowlanych w dwóch załącznikach został określony:

- wykaz uwzględniający wykształcenie dla poszczególnych specjalności i uprawnień budowlanych
- wykaz specjalizacji techniczno-budowlanych wyodrębnionych w specjalnościach budowlanych. specjalność wymagane przy projektowaniu określonych budów i obiektów

10) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 19 listopada 2001 r.
w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji
jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego
(Dz. U. 2001 r. Nr 138 poz. 1554)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy *Prawo budowlane*.
Rozporządzenie określa rodzaje obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego.

Zgodnie z tym rozporządzeniem ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego jest wymagane przy budowie sieci gazowych, w tym gazociągów o ciśnieniu 5 kPa i większym, obiektów tłoczni i stacji gazowych wyposażonych co najmniej w dwa ciągi redukcyjne.

11) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 3 lipca 2003 r.
w sprawie książki obiektu budowlanego
(Dz. U. 2003 r. Nr 120 poz. 1134)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 64 ust. 4 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa wzór książki obiektu budowlanego i sposób jej prowadzenia z załączonymi tablicami zawierającymi zakresy treści wprowadzanych zapisów.

12) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 23 czerwca 2003 r.
w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
(Dz. U. 2003 r. Nr 120 poz. 1126)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 21a ust. 4 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa zakres i formę niezbędnych informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Sporządzenie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, ze względu na specyfikę projektowanego obiektu budowlanego, uwzględnioną w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia dokonuje projektant.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przed rozpoczęciem budowy.

13) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia 26 czerwca 2002 r.

w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane

dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia

(Dz. U. 2002 r. Nr 108 poz. 953 zmiana Dz. U. 2004 r. Nr 198 poz. 2042)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 45 ust. 4 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa sposób prowadzenia dziennika budowy, montażu i rozbiórki, osoby upoważnione do dokonywania w tych dziennikach wpisów oraz ogólny zarys treści dziennika budowy. Po wystąpieniu inwestora do organu który wydał decyzję o pozwoleniu na budowę obiektu sieci gazowej, organ ten wydaje inwestorowi dziennik budowy.

Przed rozpoczęciem robót budowlanych sieci gazowej, w dzienniku budowy należy dokonać wpisu osób którym zostało powierzone kierownictwo, nadzór i kontrola techniczna robót budowlanych związanych z budową obiektów sieci gazowej. Osoby te są obowiązane potwierdzić podpisem przyjęcie powierzonych funkcji.

Dziennik budowy jest dokumentem zawierającym przebieg robót budowlanych oraz zdarzeń zachodzących w toku wykonywania robót między innymi na obiektach sieci gazowej.

14) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia 24 września 1998 r.

w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych

(Dz. U. 1998 r. Nr 126 poz. 839)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 34 ust. 6 punkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych, w tym obiektów sieci gazowej.

Ustalenie geotechnicznych warunków posadowienia obiektów sieci gazowej obejmuje między innymi określenie nośności i stateczności podłoża, ustalenie i weryfikację wzajemnego oddziaływania obiektu budowlanego sieci gazowej i podłoża gruntowego w różnych fazach budowy i eksploatacji.

Geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych sieci gazowej opracowuje się w formie ekspertyzy lub dokumentacji geotechnicznej.

15) Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa
z dnia 21 lutego 1995 r.
w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych
oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie
(Dz. U. 1995 r. Nr 25 poz. 133)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 43 ust. 4 ustawy *Prawo budowlane*.

Rozporządzenie określa rodzaje i zakres opracowań geodezyjno-kartograficznych i czynności geodezyjnych obowiązujących podczas projektowania, budowy, remontu i utrzymywania między innymi obiektów sieci gazowej.

Zgodnie z rozporządzeniem, opracowania i czynności geodezyjne wykonują podmioty posiadające niezbędne uprawnienia wynikające z ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (Dz. U. 2010 r. Nr 193 poz. 1287 tekst jednolity).

Opracowania geodezyjno-kartograficzne do celów projektowych obejmują przygotowanie dokumentacji geodezyjnej niezbędnej do wykonania projektu budowy obiektu budowlanego sieci gazowej.

W trakcie budowy wykonuje się geodezyjne wytyczenie lokalizacji obiektów, a następnie geodezyjną inwentaryzację powykonawczą.

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawca prac geodezyjnych przekazuje kierownikowi budowy kopie szkiców i kontroli położenia poszczególnych elementów obiektu budowlanego sieci gazowej i potwierdza wpisem w dzienniku budowy.

16) Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 25 listopada 2010 r.

w sprawie obiektów i robót budowlanych, w sprawach których organem
pierwszej instancji jest wojewoda
(Dz. U. 2010 r. Nr 235 poz. 1539)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 82 ust. 4 ustawy *Prawo budowlane*.

W rozporządzeniu zostały określone obiekty budowlane i roboty budowlane w sprawach których poza wymienionymi w art. 82 ust. 3 ustawy *Prawo budowlane* wojewoda jest organem administracji architektoniczno-budowlanej, pierwszej instancji.

Do tych obiektów należą między innymi sieci przesyłowe gazowe w rozumieniu art. 3 pkt 11a ustawy *Prawo energetyczne* (tekst jednolity Dz. U 2006 r. Nr 89 poz. 625 ze zmianami), a więc sieci gazowe wysokich ciśnień z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich.

Ustawa
z dnia 21 marca 1985 r.
o drogach publicznych

(tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 19 poz. 115 ze zmianami, Dz. U 2007 r. Nr 23 poz. 136; Dz. U. 2007 r. Nr 192 poz. 1381; Dz. U. 2008 r. Nr 54 poz. 326; Dz. U. 2008 r. Nr 218 poz. 1391; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 Nr 19 poz. 100; Dz. U. 2009 Nr 19 poz. 101; Dz. U. 2009 Nr 86 poz. 720; Dz. U. 2009 Nr 168 poz. 1323; Dz. U. 2010 r. Nr 106 poz. 675; Dz. U. 2010 r. Nr 152 poz. 1018; Dz. U. 2010 r. Nr 225 poz. 1466; Dz. U. 2011 r. Nr 5 poz. 13; Dz. U. 2011 r. Nr 159 poz. 945;)

Ustawa zawiera regulacje dotyczące planowania budowy i zarządzania drogami publicznymi. W rozdziale IV „Pas drogowy” ustawy *o drogach publicznych* są zawarte ustalenia dotyczące możliwości lokalizacji gazociągów w pasach drogowych dróg publicznych, pokrywania kosztów przebudowy gazociągu i przebudowy drogi w przypadku skrzyżowania gazociągu z drogą, opłat za zajęcie pasa drogowego oraz lokalizacji gazociągów względem dróg.

Ustawa
z dnia 28 marca 2003 r.
o transporcie kolejowym

(tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 16 poz. 94 ze zmianami; Dz. U. 2007 r. Nr 176 poz. 1238; Dz. U. 2007 r. Nr 191 poz. 1374; Dz. U. 2008 r. Nr 59 poz. 359; Dz. U. 2008 r. Nr 144 poz. 902; Dz. U. 2008 r. Nr 206 poz. 1286; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 r. Nr 1 poz. 3; Dz. U. 2009 r. Nr 18 poz. 97; Dz. U. 2009 r. Nr 19 poz. 100; Dz. U. 2009 r. Nr 98 poz. 817; Dz. U. 2009 r. Nr 115 poz. 966; Dz. U. 2009 r. Nr 157 poz. 1241; Dz. U. 2009 r. Nr 214 poz. 1658; Dz. U. 2011 r. Nr 5 poz. 13; Dz. U. 2011 r. Nr 102 poz. 586; Dz. U. 2011 r. Nr 106 poz. 622; Dz. U. 2011 r. Nr 205 poz. 1209;)

Przepisy ustawy określają między innymi:

- zasady korzystania z infrastruktury kolejowej, zarządzania infrastrukturą kolejową i jej utrzymania;
- zasady prowadzenia ruchu kolejowego i wykonywania przewozów kolejowych;
- warunki techniczne eksploatacji pojazdów kolejowych
- warunki usytuowania **budowli**, w tym obiektów sieci gazowych które zgodnie z ustawą *Prawo budowlane* należą do budowli oraz budynków i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych.

Zgodnie z zapisami ustawy stosowane są wyrażenia dotyczące obiektów budowlanych stosowanych na obszarze kolejowym, służących do funkcjonowania ruchu kolejowego oraz obiekty budowlane jako budowle, do których zgodnie z ustawą *Prawo budowlane* należy zaliczyć sieci gazowe.

Regulacje dotyczące usytuowania budowli, w tym sieci gazowych, w pobliżu granicy obszarów kolejowych zostały zawarte w rozdziale 9 ustawy.

Zgodnie z ustawą budowlę, w tym obiekty sieci gazowej mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, przy czym odległość od skrajnego toru kolejowego nie może być mniejsza niż 20 m. Wykonywanie wszelkich robót ziemnych na obiektach sieci gazowej zlokalizowanych na granicy obszaru kolejowego powinno być uzgodnione z zarządcą infrastruktury kolejowej.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia 7 sierpnia 2008 r.

w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych

(Dz. U. 2008 r. Nr 153 poz. 955)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 54 ustawy *o transporcie kolejowym* (Dz. U. 2007 r. Nr 16 poz. 94 ze zmianami).

Rozporządzenie określa zasady ochrony linii kolejowych przed skutkami działań czynników naturalnych jak śnieżyce i możliwości zmniejszania skutków oddziaływania opadów śniegu oraz lokalizacji i utrzymywania zasłon odśnieżnych.

Ponadto w § 4 rozporządzenia zostały ustalone możliwości wykonywania robót ziemnych w pobliżu obszaru kolejowego.

Zgodnie z tym paragrafem roboty ziemne nie związane z funkcjonowaniem kolei mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego. Wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20 m od granicy obszaru kolejowego, w tym robót związanych z lokalizacją obiektów sieci gazowych przy zbliżeniach jak również przy skrzyżowaniach oraz robót remontowych na tych obiektach, każdorazowo musi być uzgadniane z zarządcą infrastruktury kolejowej.

Ustawa

z dnia 6 grudnia 2006 r.

o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

(tekst jednolity Dz. U. 2009 r. Nr 84 poz. 712, zmiana Dz. U. 2009 r. Nr 157 poz. 1241)

Ustawa określa zasady prowadzenia polityki rozwoju, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi. Politykę rozwoju w zależności od ważności dla kraju, zakresu i wielkości inwestycji prowadzą Rada Ministrów, samorząd województwa, samorząd powiatowy i gminny.

Polityka rozwoju, zgodnie z ustawą obejmuje zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju

kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

Koordinację realizacji strategii rozwoju inwestycji współfinansowanych ze środków budżetu państwa, środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej lub innych źródeł zagranicznych, prowadzi Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

Środki rozwojowe wynikające z ustawy mogą dotyczyć między innymi współfinansowania inwestycji w zakresie budowy i przebudowy sieci dystrybucyjnej gazowej oraz funkcjonowania tej sieci.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 15 listopada 2009 r.

w sprawie udzielania pomocy publicznej na inwestycje w zakresie budowy i przebudowy sieci dystrybucyjnej gazowej oraz prawidłowego funkcjonowania systemu dystrybucyjnego gazowego

(Dz. U. 2009 r. Nr 183 poz. 1430)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*.

Rozporządzenie określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy publicznej w ramach działania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 - 2013, do którego mają zastosowanie „Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007 – 2013 na inwestycje” w zakresie:

- - budowy sieci gazowej dystrybucyjnej;
- - budowy obiektów technicznych zapewniających prawidłowe funkcjonowanie systemu gazowego dystrybucyjnego;
- - przebudowy istniejącej sieci dystrybucyjnej;
- - zakupu urządzeń zapewniających prawidłowe funkcjonowanie systemu gazowego dystrybucyjnego.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 2 listopada 2009 r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 2013 r.

W związku z tym uzyskanie środków na ww. inwestycje jest możliwe do dnia 31 grudnia 2013 r.

Ustawa
z dnia 16 kwietnia 2004 r.
o wyrobach budowlanych

(Dz. U. 2004 r. Nr 92 poz. 881; ze zmianami Dz. U. 2009 r. Nr 18 poz. 97;
Dz. U. 2010 r. Nr 114 poz. 760; Dz. U. 2011 r. Nr 102 poz. 586)

Ustawa reguluje zasady wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych, zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz zasady działania organów administracji publicznej w obszarze określonym tą ustawą.

Zgodnie z zapisami ustawy wyrób budowlany może być wprowadzony do obrotu, jeżeli nadaje się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych w zakresie odpowiadającym jego właściwościom użytkowym i przeznaczeniu, to jest ma właściwości użytkowe umożliwiające prawidłowo zaprojektowanym i wykonanym obiektom budowlanym, w tym obiektom budowlanym sieci gazowej, spełnienie wymagań podstawowych.

Zgodnie z art. 5 ustawy wyroby budowlane mogą być stosowane do wytwarzania urządzeń i obiektów budowlanych jeżeli spełniają odpowiednie wymagania i są oznakowane znakiem **CE**, co oznacza że dokonano oceny ich zgodności z normą techniczną zharmonizowaną, albo europejską aprobatą techniczną bądź krajową specyfikacją techniczną państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, uznaną przez Komisję Europejską za zgodną z wymaganiami podstawowymi.

Do oznakowania **CE** wyrobu budowlanego wprowadzonego do obrotu na podstawie tej ustawy mają zastosowanie przepisy ustawy *o systemie oceny zgodności* (tekst jednolity Dz. U. 2010r. Nr 138 poz. 935, ze zmianami), a więc wyrób musi spełniać równocześnie wymagania przepisów wynikających z tej ustawy.

Wyroby budowlane nie podlegające oznakowaniu znakiem **CE** mogą być oznakowane znakiem budowlanym „**B**”

Wyroby budowlane takie jak rury i armatura nie podlegające oznakowaniu znakiem **CE** mogą być stosowane w budowie sieci gazowych, jeżeli spełniają potwierdzone odpowiednie wymagania niezbędne do nadania oznakowania znakiem budowlanym „**B**”.

Zgodnie z art. 8 ustawy *o wyrobach budowlanych* oznakowania znakiem budowlanym „**B**” jest dopuszczalne, jeżeli producent mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonał oceny zgodności i wydał, na swoją wyłączną odpowiedzialność, krajową deklarację zgodności z Polską normą wyrobu lub aprobatą techniczną.

Ustawa zawiera delegacje do wydania przez odpowiednich ministrów rozporządzeń regulujących szczegółowo sposoby deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz znakowania wyrobów znakiem budowlanym i inne.

1) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia 8 listopada 2004 r.

w sprawie aprobat technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich wydawania

(Dz. U. 2004 r. Nr 249 poz. 2497; ze zmianą Dz. U. 2010 r. Nr 34 poz. 183)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 9 ust.6 ustawy *o wyrobach budowlanych*.

Rozporządzenie określa sposób udzielenia aprobat technicznych, zmiany aprobat technicznych oraz sposób uchylania aprobat technicznych.

W rozporządzeniu podano zasady postępowania aprobowanego, w tym treść wniosku o udzielenie aprobaty technicznej, łącznie z odpowiednią dokumentacją oraz sposób postępowania jednostki aprobującej.

W rozporządzeniu zostały wymienione jednostki aprobujące upoważnione do udzielania, uchylania i zmiany aprobat technicznych, w tym Instytut Nafty i Gazu w Krakowie jako jednostka aprobująca w odniesieniu do wyrobów budowlanych stosowanych w sieciach gazowych i instalacjach paliw gazowych.

2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia 11 sierpnia 2004 r.

w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym

(Dz. U. 2004 r. Nr 198 poz. 2041 zmiana Dz. U. 2006 r. Nr 245 poz. 1782)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 8 ust. 6 ustawy *o wyrobach budowlanych*.

Rozporządzenie określa sposób deklarowania zgodności wyrobów budowlanych, w tym wyrobów stosowanych do budowy sieci gazowych, na podstawie oceny zgodności z Polską Normą wyrobu lub aprobatą techniczną.

Rozporządzenie określa również wymagane systemy oceny zgodności dla poszczególnych grup wyrobów budowlanych i sposób znakowania wyrobów budowlanych znakiem budowlanym.

Zgodnie z rozporządzeniem producent wyrobu budowlanego przez wystawienie krajowej delegacji zgodności oświadcza, na swoją wyłączną odpowiedzialność, że wyrób jest zgodny ze specyfikacją techniczną dotyczącą wyrobu.

3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia 11 sierpnia 2004 r.

w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE

(Dz. U. 2004 r. Nr 195 poz. 2011)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o wyrobach budowlanych.

Rozporządzenie określa:

- systemy oceny zgodności wyrobu budowlanego z normą zharmonizowaną albo europejską aprobatą techniczną bądź krajową specyfikacją techniczną państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, uznaną przez Komisję Europejską za zgodną z wymaganiami podstawowymi;
- sposób oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE;
- wymagania, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności wyrobów budowlanych.

Wśród wyrobów stosowanych w budowie sieci gazowych, dla których są normy zharmonizowane wyrobu tj. reduktory wykonane wg PN-EN 334 i zawory szybko zamykające wykonane wg PN-EN 14382, stosowane w stacjach gazowych powinny mieć oznakowanie CE.

Inne wyroby stosowane w budowie sieci gazowych mogą być oznakowane znakiem CE na podstawie zharmonizowanej specyfikacji technicznej wyrobu.

4) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury

z dnia 23 grudnia 2010 r.

w sprawie szczegółowego zakresu informacji o przeprowadzonych kontrolach wyrobów budowlanych i wydawanych postanowieniach, decyzjach i opiniach, a także o sposobie i terminie przekazywania tych informacji

(Dz. U. 2010 r. Nr 254 poz. 1706)

Rozporządzenie wydane na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy o wyrobach budowlanych.

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres informacji przekazywanych przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego o:

- przeprowadzonych kontrolach wyrobów budowlanych;
- wydanych postanowieniach i decyzjach dotyczących wyrobów budowlanych,
- wydanych opiniach o wyrobach budowlanych;

oraz sposób i termin przekazywania tych informacji.

Zgodnie z rozporządzeniem informacje należy przekazywać za pomocą teleinformatycznego systemu nadzoru rynku wyrobów budowlanych prowadzonego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

3. PRZEPISY TECHNICZNE DOTYCZĄCE PROJEKTOWANIA BUDOWY I UŻYTKOWANIA SIECI GAZOWYCH ZAWARTE W ODREBNYCH PRZEPISACH

Ustawa

z dnia 27 kwietnia 2001r.

Prawo ochrony środowiska

(tekst jednolity Dz. U. 2008 r. Nr 25 poz. 150, ze zmianami, Dz. U. 2008 r. Nr 111 poz. 708; Dz. U. 2008 r. Nr 138 poz. 865; Dz. U. 2008 r. Nr 154 poz. 958; Dz. U. 2008 r. Nr 171 poz. 1056; Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227; Dz. U. 2008 r. Nr 223 poz. 1464; M.P. 2008 r. Nr 79 poz. 698; M.P. 2008 r. Nr 80 poz. 707; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 r. Nr 19 poz. 100; Dz. U. 2009 r. Nr 20 poz. 106; Dz. U. 2009 r. Nr 31 poz. 206; Dz. U. 2009 r. Nr 79 poz. 666; Dz. U. 2009 r. Nr 130 poz. 1070; MP 2009 r. Nr 57 poz. 780; MP 2009 r. Nr 69 poz. 893; Dz. U. 2009 r. Nr 151 poz. 1220; Dz. U. 2009 r. Nr 215 poz. 1664; Dz. U. 2010 r. Nr 21 poz. 104; Dz. U. 2010 r. Nr 28 poz. 145; Dz. U. 2010 Nr 76 poz. 489; Dz. U. 2010 Nr 119 poz. 804; Dz. U. 2010 Nr 152 poz. 1018; Dz. U. 2010 Nr 152 poz. 1019; Dz. U. 2010 r. Nr 182 poz. 1228; Dz. U. 2010 r. Nr 229 poz. 1498; Dz. U. 2010 r. Nr 249 poz. 1657; M.P. 2010 r. Nr 74 poz. 945; M.P. 2010 r. Nr 78 poz. 965; Dz. U. 2011 r. Nr 32 poz. 159; Dz. U. 2011 r. Nr 63 poz. 322; Dz. U. 2011 r. Nr 94 poz. 551; Dz. U. 2011 r. Nr 99 poz. 569; Dz. U. 2011 r. Nr 122 poz. 695)

Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z zasobów środowiska, w tym zasady ustalania warunków ochrony zasobów środowiska, warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska oraz kosztów korzystania ze środowiska. Ustawa reguluje sprawy dotyczące środowiska i jego ochrony oraz ustala obowiązki organów administracji w działalności dotyczącej ochrony środowiska.

Ustawa zawiera delegacje do wydania przez odpowiednich ministrów rozporządzeń regulujących szczegółowo warunki ochrony środowiska i dopuszczalne niekorzystne oddziaływanie na środowisko.

W branży gazowniczej, wymagania z zakresu ochrony środowiska, odnośnie procesu inwestycyjnego dotyczą takich obiektów jak: gazociągi, tłocznie, stacje redukcyjno – pomiarowe i podziemne magazyny gazu.

Napowietrzne i podziemne rurociągi, zgodnie z art. 73 ustawy, oraz inne obiekty liniowe przeprowadza się w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko, w tym ochronę walorów krajobrazowych.

W granicach administracyjnych miast oraz w obrębie zwartej zabudowy wsi zabroniona jest budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

1) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 9 kwietnia 2002 r.

w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

(Dz. U. 2002 r. Nr 58 poz. 535, zmiana Dz. U. 2006 r. Nr 30 poz. 208)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 248 ust. 3 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Rozporządzenie zawiera nazwy i ilości substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku.

Do zakładów o zwiększonym ryzyku zostały zaliczone zakłady gazownicze, na terenie których znajduje się gaz ziemny w ilości 50 Mg /ok. 70 000 m³/, natomiast do zakładów o dużym ryzyku zostały zaliczone zakłady gazownicze, na terenie których znajduje się gaz ziemny w ilości 200 Mg /ok. 280 000 m³/.

2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 29 maja 2003 r.

w sprawie wymagań, jakim powinien odpowiadać raport o bezpieczeństwie zakładu o dużym ryzyku

(Dz. U. 2003 r. Nr 104 poz. 970, zmiana Dz. U. 2005 r. Nr 197 poz. 1632)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 253 ust. 3 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Rozporządzenie określa wymagania, jakim powinien odpowiadać raport o bezpieczeństwie zakładu o dużym ryzyku, zwany raportem o bezpieczeństwie, opracowany przez prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii.

Do zakładów o dużym ryzyku zostały zaliczone zakłady gazownicze na terenie których znajduje się gaz ziemny w ilości 200 Mg /ok. 280 000 m³/.

3) Rozporządzenie Ministra Środowiska

z dnia 2 lipca 2010 r.

w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia

(Dz. U. 2010 r. Nr 130 poz. 880)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 153 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Rozporządzenie określa rodzaje instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, a których eksploatacja wymaga zgłoszenia zawierającego informacje dotyczące negatywnego oddziaływania na środowisko, organowi ochrony środowiska.

Zgodnie z rozporządzeniem do instalacji takich zostały zaliczone tłocznie o nominalnej mocy do 15 MW włącznie, napędzane gazem ziemnym. Urządzenia o nominalnej mocy powyżej 15 MW wymagają pozwolenia na emisję gazów.

4) Rozporządzenie Ministra Środowiska

z dnia 2 lipca 2010 r.

w sprawie przypadków, w których wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia

(Dz. U. 2010 r. Nr 130 poz. 881)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 220 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*

Pozwolenia nie wymaga wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza w przypadku instalacji określonych w załączniku do rozporządzenia.

W tym pozwolenia nie wymagają instalacje o nominalnej mocy cieplnej do 1 MW opalane gazem ziemnym z których:

- 1) wprowadzane do powietrza gazy pochodzą wyłącznie ze spalania gazu ziemnego lub
- 2) wprowadzane do powietrza gazy pochodzące z prowadzonych w tych instalacjach procesów innych niż spalanie paliw nie powodują przekroczenia 10 % dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu albo 10 % wartości odniesienia uśrednionych dla 1 godziny.

5) Rozporządzenie Ministra Środowiska

z dnia 14 czerwca 2007 r.

w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

(Dz. U. 2007 r. Nr 120 poz. 826)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Rozporządzenie określa dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu, których wartość zależy od rodzaju zabudowy terenu. Wartości wskaźników hałasu zostały podane w tabeli.

Wymagania zawarte w rozporządzeniu mają zastosowanie przy projektowaniu i użytkowaniu tłoczni gazu i stacji gazowych.

6) Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 29 września 2001 r.

w sprawie wysokości jednostkowych stawek kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu

(Dz. U. 2001 r. Nr 120 poz. 1285, ze zmianami, M.P. 2002 r. Nr 54 poz. 743; M.P. 200 r. Nr 50 poz. 783; M.P. 2004 r. Nr 40 poz. 706; M.P. 2005 r. Nr 57 poz. 782; M.P. 2006 r. Nr 73 poz. 734; M.P. 2007 r. Nr 65 poz. 732; M.P. 2008 r. Nr 80 poz. 707; M.P. 2009 r. 69 poz. 893; M.P. 2010 r. Nr 78 poz. 965)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 311 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Rozporządzenie określa jednostkowe stawki kar za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu. Począwszy od 1 stycznia 2009 r. przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu wynoszące od 1 do 5 dB w porze dziennej powoduje możliwość nałożenia kary za każdy decybel w kwocie 9,42 zł za dobę a w porze nocnej za każdy decybel w kwocie 11,79 zł za dobę, natomiast przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu powyżej 15 dB w porze nocnej powoduje możliwość nałożenia kary za każdy decybel w kwocie 42,45 zł za dobę. Kary są wymierzane w drodze decyzji przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Ustawa

z dnia 3 października 2008 r.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

(Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227, ze zmianami, Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 r. Nr 42 poz. 340; Dz. U. 2009 r. Nr 84 poz. 700; Dz. U. 2009 r. Nr 157 poz. 1241; Dz. U. 2010 r. Nr 28 poz. 145; Dz. U. 2010 r. Nr 106 poz. 675; Dz. U. 2010 r. Nr 119 poz. 804; Dz. U. 2010 r. Nr 143 poz. 963; Dz. U. 2010 r. Nr 182 poz. 1228; Dz. U. 2011 r. Nr 32 poz. 159; Dz. U. 2011r. Nr 122 poz. 695; Dz. U. 2011r. Nr 132 poz. 766; Dz. U. 2011r. Nr 135 poz. 789; Dz. U. 2011r. Nr 152 poz. 897; Dz. U. 2011 r. Nr 163 poz. 981; Dz. U. 2011 r. Nr 170 poz. 1015)

Ustawa określa zasady i tryb postępowania w sprawach takich jak udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie, ocena oddziaływania na środowisko, w tym transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Ponadto ustala zasady udziału społeczeństwa oraz organów administracji w ochronie środowiska.

Zawarte w ustawie zagadnienia dotyczące udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie oraz oceny oddziaływania na środowisko, zostały przeniesione do tej ustawy z ustawy *Prawo ochrony środowiska* i rozszerzone, natomiast w ustawie *Prawo ochrony środowiska* regulacje te zostały uchylone z dniem 15 listopada 2008 r.

Zgodnie z ustawą każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie oraz uczestniczenia w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa na warunkach określonych ustawą.

Dla branży gazowniczej regulacje ustawy dotyczą ilości i rodzaju gazów wprowadzanych do powietrza oraz poziomu emitowanego hałasu.

Zgodnie z ustawą, jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem (regionalnym dyrektorem ochrony środowiska) organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi że użytkowanie inwestycji będzie znacząco oddziaływać na środowisko.

Do przedsięwzięć tego rodzaju należą budowa gazociągów o średnicy zewnętrznej nie mniejszej niż 800 mm i długości nie mniejszej niż 40 km wraz z towarzyszącymi tłoczniami lub stacjami redukcyjnymi oraz wydobywanie gazu ziemnego ze złoża w ilości nie mniejszej niż 70 mln m³ rocznie.

Ocena oddziaływania na środowisko jest wydawana przez właściwy organ w formie decyzji.

Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 9 listopada 2010 r.
w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko
(Dz. U. 2010 r. Nr 213 poz. 1397)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 60 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Rozporządzenie określa:

- 1.- rodzaje przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2.- rodzaje przedsięwzięć, mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3.- przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2.

Zgodnie z tym rozporządzeniem w branży gazownictwa, do przedsięwzięć mogących **zawsze znacząco** oddziaływać na środowisko należą

- instalacje do przesyłu gazu (obiekty sieci gazowej) o średnicy zewnętrznej nie mniejszej niż 800 mm i długości nie mniejszej niż 40 km wraz z towarzyszącymi tłoczniami lub stacjami redukcyjnymi;
- wydobywanie ze złoża gazu ziemnego w ilości większej niż 500 000 m³ na dobę, oraz na rozbudowie, przebudowie lub montażu.

Do przedsięwzięć mogących **potencjalnie znacząco** oddziaływać na środowisko należą

- instalacje do przesyłu gazu (obiekty sieci gazowej) o średnicy zewnętrznej mniejszej niż 800 mm i długości mniejszej niż 40 km wraz z towarzyszącymi tłoczniami lub stacjami redukcyjnymi, z wyłączeniem gazociągów o ciśnieniu nie większym niż 0,5 MPa i przyłączy do budynków

Ustawa
z dnia 30 sierpnia 2002 r.

o systemie oceny zgodności

(tekst. jednolity Dz. U. 2010r. Nr 138 poz. 935, zmiana Dz. U. 2010 r. Nr 107 poz. 679; Dz. U. 2010 r. Nr 114 poz. 760; Dz. U. 2011 r. Nr 102 poz. 586)

Ustawa określa w szczególności zasady funkcjonowania oceny zgodności z zasadniczymi i szczegółowymi wymaganiami dotyczącymi wyrobów, zasady i tryb udzielania akredytacji oraz autoryzacji i zasady działania systemu kontroli wyrobów.

Głównym celem ustawy jest eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez wyroby dla życia lub zdrowia użytkowników i konsumentów oraz mienia, a także środowiska oraz stworzenie warunków do rzetelnej oceny wyrobów i procesów ich wytwarzania przez kompetentne i niezależne podmioty. System oceny zgodności jest regulowany przez przepisy określające zasadnicze i szczegółowe wymagania dotyczące wyrobów.

System kontroli wyrobów obejmuje kontrolę spełniania przez wyroby zasadniczych i innych wymagań oraz postępowanie w sprawie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami.

1) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 22 grudnia 2005 r.

w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem

(Dz. U. 2005 r. Nr 263 poz. 2203)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 9 ustawy *o systemie oceny zgodności*.

Rozporządzenie określa wymagania dotyczące projektowania oraz wytwarzania urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożenia wybuchem, procedury oceny zgodności oraz sposób oznakowania urządzeń i systemów ochronnych.

Przepisy rozporządzenia dotyczą również urządzeń zabezpieczających, sterujących i regulacyjnych, przeznaczonych do użytku na zewnątrz przestrzeni zagrożenia wybuchem.

W rozporządzeniu zostały wyszczególnione dwie grupy urządzeń i systemów ochronnych, w tym grupa II, do której zaliczono urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych występowaniem atmosfer wybuchowych. W tej grupie są urządzenia występujące w sieci gazowej.

W grupie II zostały ustalone 3 kategorie urządzeń w tym:

- - kategoria 1 obejmująca urządzenia zaprojektowane tak, aby mogły funkcjonować zgodnie z parametrami ruchowymi ustalonymi przez producenta, **zapewniając wysoki poziom zabezpieczenia**;
- - kategoria 2 obejmująca urządzenia zaprojektowane tak, aby mogły funkcjonować zgodnie z parametrami ruchowymi ustalonymi przez producenta, **zapewniając wysoki poziom zabezpieczenia**;

- - kategoria 3 obejmująca urządzenia zaprojektowane tak, aby mogły funkcjonować zgodnie z parametrami ruchowymi ustalonymi przez producenta, **zapewniając normalny poziom zabezpieczenia**;

Urządzenia i systemy ochronne mogą być wprowadzone do obrotu jeżeli uzyskają pozytywny wynik oceny zgodności i dołączono do nich deklarację zgodności oraz umieszczono na nich oznakowanie „CE”. Procedury oceny zgodności zostały zawarte w załączniku do rozporządzenia.

2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 21 grudnia 2005 r.

w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych

(Dz. U. 2005 r. Nr 263 poz.2200)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 9 ustawy *o systemie oceny zgodności*.

Rozporządzenie określa wymagania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia dotyczące projektowania oraz wytwarzania urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych obciążonych ciśnieniem większym od 0,5 bara oraz warunki i tryb dokonywania oceny zgodności tych urządzeń.

Rozporządzenie nie dotyczy rurociągów przesyłowych z wyjątkiem standardowych urządzeń ciśnieniowych stosowanych w stacjach redukcyjnych i stacjach sprężania (tłocznie gazu), a więc takich urządzeń jak reduktory i zawory szybkoszamykające.

Zgodnie z rozporządzeniem urządzenia ciśnieniowe oraz zespoły urządzeń ciśnieniowych mogą być wprowadzane do obrotu i oddawane do użytkowania tylko wtedy, gdy przy prawidłowym zainstalowaniu i użytkowaniu zgodnym z przeznaczeniem nie będą stwarzały zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia osób oraz otoczenia.

3) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 18 grudnia 2006 r.

w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych

(Dz. U. 2007 r. Nr 3 poz. 27; zmiana Dz. U. 2010 r. Nr 163 poz. 1103)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 9 ustawy *o systemie oceny zgodności*.

Rozporządzenie określa wymagania dla przyrządów pomiarowych podlegających ocenie zgodności i oznaczeniu znakiem „CE”. Do przyrządów tych należą między innymi gazomierze i przeliczniki do gazomierzy.

Zgodnie z rozporządzeniem ocena zgodności przyrządów pomiarowych, w tym gazomierzy i przeliczników do gazomierzy może być przeprowadzana z zastosowaniem procedur określonych w rozporządzeniu.

Zasadnicze wymagania dla gazomierzy i przeliczników do gazomierzy zostały określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia, natomiast procedury do oceny zgodności w załączniku nr 11.

Dla gazomierzy i przeliczników do gazomierzy należy wykonywać badanie typu według modułu B połączonego z zapewnieniem jakości produkcji według modułu D, lub badanie typu według modułu B połączonego z weryfikacją wyrobu według modułu F, albo według procedury pełnego zapewnienia jakości z badaniem projektu według modułu H1. Działania te powinny być szczegółowo udokumentowane.

Ustawa
z dnia 11 maja 2001 r.
Prawo o miarach

(tekst jednolity Dz. U 2004 r. Nr 243 poz. 2441, ze zmianami Dz. U. 2005 r. Nr 163 poz. 1362; Dz. U. 2005 r. Nr 180 poz. 1494; Dz. U. 2006 r. Nr 170 poz. 1217; Dz. U. 2006 r. Nr 249 poz. 1834; Dz. U. 2007 r. Nr 176 poz. 1238; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 r. Nr 18 poz. 97; Dz. U. 2009 r. Nr 91 poz. 740; Dz. U. 2010 r. Nr 66 poz. 421; Dz. U. 2010 r. Nr 66 poz. 421; Dz. U. 2010 r. Nr 107 poz. 679; Dz. U. 2011 r. Nr 64 poz. 332)

Ustawa reguluje zagadnienia prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych, legalnych jednostek miar i państwowych wzorców jednostek miar oraz kompetencji i zadań organów administracji rządowej właściwych w sprawach miar.

Celem ustawy jest zapewnienie jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów wielkości fizycznych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Przyrządy pomiarowe wprowadzone do obrotu w państwach członkowskich Unii Europejskiej, zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej, są dopuszczone do obrotu i stosowania w Rzeczypospolitej Polskiej.

Przyrządy pomiarowe stosowane między innymi w ochronie bezpieczeństwa, ochronie praw konsumentów, pobieraniu opłat, podlegają prawnej kontroli metrologicznej. Prawna kontrola metrologiczna przyrządów pomiarowych jest wykonywana przez zatwierdzenie typu przyrządu pomiarowego na podstawie badania typu, legalizację pierwotną albo legalizację jednostkową

- przed wprowadzeniem danego egzemplarza przyrządu pomiarowego do obrotu lub użytkowania, legalizację ponowną
- dla przyrządów pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania.

Przyrządy pomiarowe podlegające prawnej kontroli metrologicznej mogą być wprowadzane do obrotu i użytkowania tylko na podstawie odpowiedniej decyzji administracyjnej, a więc decyzji zatwierdzenia typu lub ważnej legalizacji.

1) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 7 stycznia 2008 r.
w sprawie prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych
(Dz. U. 2008 r. Nr 5 poz. 29; zmiana Dz. U. 2010 r. Nr 110 poz. 728)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 9 pkt 1-5 ustawy *Prawo o miarach*.

Rozporządzenie określa między innymi tryb zgłaszania przyrządów pomiarowych do prawnej kontroli metrologicznej, szczegółowy sposób przeprowadzania prawnej kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych, okresy ważności legalizacji oraz terminy, w których przyrządy pomiarowe wprowadzone do obrotu lub użytkowania, po dokonaniu oceny zgodności, powinny być zgłaszane do legalizacji ponownej.

W załączniku nr 6 rozporządzenia podano rodzaje dowodów legalizacji, okresy ważności legalizacji dla poszczególnych rodzajów przyrządów pomiarowych oraz terminy zgłaszania przyrządów pomiarowych do legalizacji ponownej po ocenie zgodności, w tym dla gazomierzy turbinowych o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6500 m³/h, gazomierzy rotorowych i miechowych oraz przeliczników do gazomierzy.

2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 28 grudnia 2007 r.
w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać gazomierze i przeliczniki do gazomierzy, oraz szczegółowego zakresu sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych
(Dz. U. 2008 r. Nr 18 poz. 115)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 9a pkt 1 i 2 ustawy *Prawo o miarach*.

Rozporządzenie określa między innymi wymagania w zakresie wykonania charakterystyk metrologicznych oraz warunków właściwego stosowania gazomierzy podlegających sprawdzeniu podczas legalizacji ponownej, gazomierzy wprowadzonych do obrotu lub użytkowania w wyniku dokonania oceny zgodności.

W rozporządzeniu określono również szczegółowy zakres i sposoby przeprowadzania sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji pierwotnej i ponownej gazomierzy oraz legalizacji pierwotnej przeliczników do gazomierzy.

Ustawa
z dnia 24 sierpnia 1991 r.
o ochronie przeciwpożarowej
(tekst jednolity Dz. U. 2009 r. Nr 178 poz. 1380 ze zmianą Dz. U. 2010 r. Nr 57 poz. 353)

Ustawa *o ochronie przeciwpożarowej* reguluje problematykę związaną z zapobieganiem pożarom, klęsce żywiołowej i innym miejscowym zagrożeniom, to jest: zdarzeniom wynikającym z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody stanowiącym

zagrożenie dla życia zdrowia, mienia lub środowiska, którym zapobieganie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Ustawa reguluje także sprawy związane z zapewnieniem sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej oraz prowadzenia działań ratowniczych.

Odnosnie sieci gazowych ustawa obejmuje swoim zakresem regulacyjnym wszystkie obiekty budowlane wchodzące w skład sieci.

1) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia 16 czerwca 2003 r.
w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem
ochrony przeciwpożarowej
(Dz. U. 2003 r. Nr 121 poz. 1137, zmiana Dz. U. 2009 r. Nr 119 poz. 998)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Rozporządzenie określa zakres, tryb i zasady uzgadniania projektu budowlanego, między innymi obiektów sieci gazowych, pod względem ochrony przeciwpożarowej.

Projekt budowlany obiektu sieci gazowej, w stosunku do którego Państwowa Straż Pożarna zgodnie z przepisami prawa budowlanego ma prawo zająć stanowisko przed przystąpieniem do jego użytkowania, powinien być uzgodniony z Państwową Strażą Pożarną.

Projekt wymaga uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej, w celu potwierdzenia zgodności zawartych w nim rozwiązań z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej. Zakres uzgodnienia powinien być odpowiedni dla specyfiki obiektu budowlanego i występujących zagrożeń wybuchu i pożarem.

2) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia 7 czerwca 2010 r.
w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów
budowlanych i terenów
(Dz. U. 2010 r. Nr 109 poz. 719)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Rozporządzenie określa sposoby i warunki ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych oraz terenów, w tym odpowiednio obiektów budowlanych sieci gazowej i terenów, w których może wystąpić zagrożenie z tytułu użytkowania tych obiektów.

Rozporządzenie szczegółowo reguluje wymagania dla instalacji wodociągowej przeciwpożarowej oraz stosowania stałych urządzeń gaśniczych, systemów sygnalizacji pożarowej i gaśnic w obiektach budowlanych, w tym w obiektach sieci gazowej. Ponadto

zawiera regulacje dotyczące wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz zagrożenia wybuchem, w tym dopuszczalne wartości dolnej granicy wybuchowości.

3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia 24 lipca 2009 r.
w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych
(Dz. U. 2009 r. Nr 124 poz. 1030)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Rozporządzenie określa wymagania w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę obiektów i urządzeń podlegających ochronie przeciwpożarowej, w tym obiektów sieci gazowej podlegających tym regulacjom. Ponadto określa wymagania dla dróg pożarowych umożliwiających dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego, w tym dróg pożarowych na terenach gdzie występują obiekty budowlane sieci gazowej podlegające tym regulacjom.

Obowiązek przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę dla stacji gazowych do zewnętrznego gaszenia pożaru jest wymagany jedynie wtedy, gdy znajdują się one w granicach jednostek osadniczych, a także o kubaturze brutto przekraczającej 2 4500 m³ lub o powierzchni przekraczającej 500 m², jeżeli znajdują się one poza tymi granicami. Wymagana ilość wody dla stacji gazowych gazu ziemnego wynosi 10 dm³/s.

Ustawa
z dnia 25 maja 2000 r.
o gospodarce nieruchomościami

(tekst jednolity Dz. U. 2010 r. Nr 102 poz. 651, ze zmianami Dz. U. 2010 r. Nr 106 poz. 675; Dz. U. 2010 r. Nr 143 poz. 963; Dz. U. 2010 r. Nr 155 poz. 1043; Dz. U. 2010 r. Nr 197 poz. 1307; Dz. U. 2010 r. Nr 200 poz. 1323; Dz. U. 2011 r. Nr 32 poz. 159; Dz. U. 2011 r. Nr 64 poz. 341; Dz. U. 2011 r. Nr 106 poz. 622; Dz. U. 2011 r. Nr 115 poz. 673; Dz. U. 2011 r. Nr 129 poz. 732; Dz. U. 2011 r. Nr 130 poz. 762; Dz. U. 2011 r. Nr 135 poz. 789; Dz. U. 2011 r. Nr 163 poz. 981; Dz. U. 2011 r. Nr 187 poz. 1110)

Ustawa określa zasady gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa, własność jednostek samorządu terytorialnego, oraz zasady podziału nieruchomości, scalania nieruchomości, pierwokupu nieruchomości, wywłaszczenia nieruchomości i zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

Ponadto ustawa reguluje udział stron w kosztach budowy infrastruktury technicznej, do których należą między innymi budowa gazociągów i urządzeń do przesyłu gazu ziemnego oraz zasady wyceny nieruchomości. Ustawa wymienia cele publiczne do których należą między innymi budowa i utrzymanie przewodów, w tym gazociągów i urządzeń służących do przesyłania gazu ziemnego.

W dziale II rozdziale 8 ustawa reguluje zasady określania cen opłat i rozliczeń za nieruchomości. W dziale III rozdziale 4 reguluje zasady wywłaszczania nieruchomości pod budowę infrastruktury technicznej zaliczanej do celów publicznych, w tym budowę obiektów sieci gazowej, natomiast w dziale III rozdziale 5 reguluje zasady ustalania odszkodowań za wywłaszczone nieruchomości, w tym wywłaszczeń nieruchomości na cele budowy obiektów sieci gazowej.

Zgodnie z ustawą organem właściwym w sprawach wywłaszczenia jest starosta wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej.

Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 7 grudnia 2004 r.
w sprawie sposobu i trybu dokonywania podziałów nieruchomości
(Dz. U. 2004 r. Nr 268 poz. 2663)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 100 ustawy o gospodarce nieruchomościami

Rozporządzenie określa tryb postępowania przy dokonywaniu podziału nieruchomości.

Dla operatorów sieci gazowych będą to nieruchomości gruntowe, na których będą lokalizowane obiekty sieci gazowej. Podział nieruchomości może mieć miejsce w przypadku potrzeby wydzielenia i wykupienia części nieruchomości pod budowę obiektu sieci gazowej.

Ustawa
z dnia 30 maja 2008 r.
o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw
(Dz. U. 2008 r. Nr 116 poz. 731)

W ustawie wprowadzono nowe zapisy zmieniające dotychczasowe regulacje dotyczące warunków lokalizacji między innymi urządzeń należących do przedsiębiorstwa gazowniczego służących do przesyłu (doprowadzenia) gazu.

Zgodnie z ustawą urządzenia te nie należą do części składowych nieruchomości na terenie której są lokalizowane. A więc urządzenia te zlokalizowane na nieruchomości (gazociągi) nie należą do właściciela nieruchomości (właściciela działki) natomiast należą do przedsiębiorstwa będącego właścicielem sieci gazowej.

Ustawa zawiera również szczegółowe regulacje dotyczące sposobu usankcjonowania wzajemnych zobowiązań pomiędzy właścicielem nieruchomości (gruntu), na której jest lokalizowany obiekt sieci gazowej, a właścicielem tego obiektu.

Ustawa
z dnia 17 maja 1989 r.

Prawo geodezyjne i kartograficzne

(tekst jednolity Dz. U. 2010 r. Nr 193 poz. 1287 ze zmianami Dz. U. 2010 Nr 182 poz. 1228)

Ustawa reguluje sprawy dotyczące geodezji i kartografii, krajowego systemu informacji o terenie, ewidencji gruntów i budynków, inwentaryzacji i ewidencji sieci uzbrojenia terenu w tym inwentaryzacji i ewidencji obiektów sieci gazowej w terenie.

W ustawie są zawarte zadania i uprawnienia Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, w skład której wchodzi jako organ nadzoru geodezyjnego i kartograficznego

- Główny Geodeta Kraju i wojewoda wykonujący zadania przy pomocy wojewódzkiego inspektora nadzoru geodezyjnego i kartograficznego, oraz organy administracji geodezyjnej i kartograficznej

– marszałek województwa wykonujący zadania przy pomocy geodety województwa i starosta wykonujący zadania przy pomocy geodety powiatowego.

Usytuowanie projektowanych sieci uzbrojenia terenu, w tym obiektów sieci gazowej, jest wykonywane przez starostę. Zgodnie z ustawą sieć uzbrojenia terenu, w tym sieci gazowe, podlegają inwentaryzacji i ewidencji.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa

z dnia 2 kwietnia 2001 r.

***w sprawie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu
oraz zespołów uzgadniania dokumentacji projektowej***

(Dz. U. 2001 r. Nr 38 poz. 455)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*.

Rozporządzenie określa zasady i tryb zakładania i prowadzenia geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, w tym sieci gazowej, uzgadniania usytuowania projektowanych sieci i współdziałania między jednostkami prowadzącymi ewidencję geodezyjną i jednostkami prowadzącymi ewidencję branżową.

Każdy obiekt sieci gazowej, którego lokalizacja po wybudowaniu powinna być zaakceptowana przez starostę, powinien być zgłoszony do starosty celem szczegółowego ustalenia lokalizacji w terenie, inwentaryzacji i ewidencji.

Ustawa
z dnia 27 marca 2003 r.

o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

(Dz. U. 2003 r. Nr 80 poz. 717, ze zmianami, Dz. U. 2004 r. Nr 6 poz. 41; Dz. U. 2004 r. Nr 141 poz. 1492; Dz. U. 2005r. Nr 113 poz. 954; Dz. U. 2005 r. Nr 130 poz. 1087; Dz. U. 2006 r. Nr 45 poz. 319; Dz. U. 2006 r. Nr 225 poz. 1635; Dz. U. 2007 r. Nr 127 poz. 880; Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227; Dz. U. 2008 r. Nr 201 poz. 1237; Dz. U. 2008 r. Nr 220 poz. 1413; Dz. U. 2010 r. Nr 24 poz. 124; Dz. U. 2010 r. Nr 75 poz. 474; Dz. U. 2010 r. Nr 106 poz. 675; Dz. U. 2010 r. Nr 130 poz. 871; Dz. U. 2010 r. Nr 119 poz. 804; Dz. U. 2010 r. Nr 149 poz. 996; Dz. U. 2010 r. Nr 155 poz. 1043; Dz. U. 2011 r. Nr 32 poz. 159; Dz. U. 2011 r. Nr 153 poz. 901)

Ustawa określa zasady kształtowania polityki przestrzennej kraju przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, oraz zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczenia terenów na określone cele oraz ustalenia zasad zagospodarowania terenów i ich zabudowy.

Zgodnie z ustawą ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego (ustawa *o gospodarce nieruchomościami*), do których należą między innymi sieci gazowe, oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu, następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania, natomiast lokalizację inwestycji celu publicznego, jaką jest między innymi budowa obiektów sieci gazowej, ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kształtują, wraz z innymi przepisami, sposób wykonywania prawa własności nieruchomości, a więc i możliwość lokalizacji obiektów sieci gazowej na nieruchomości gruntowej.

1) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 26 sierpnia 2003 r.
w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego
(Dz. U. 2003 r. Nr 164 poz. 1587)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Rozporządzenie określa wymagany zakres projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części tekstowej i graficznej. Zgodnie z rozporządzeniem projekt planu dotyczy zagospodarowania przestrzennego w określonych granicach obszaru objętego uchwałą rady gminy.

Operatorzy sieci gazowej w odpowiednim czasie, to jest przed ustaleniem przez gminę planu zagospodarowania przestrzennego gminy, powinni zgłaszać do gminy potrzeby lokalizacji

obiektów sieci gazowej, by objekty te jako inwestycje celu publicznego, mogły być ujęte w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego gminy.

2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 26 sierpnia 2003 r.
w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i
zagospodarowania terenu w przypadku braku
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
(Dz. U. 2003 Nr 164 poz. 1588)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 61 ust. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Rozporządzenie określa sposób ustalania decyzji o warunkach zabudowy, wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym ustalania linii zabudowy.

Jest bardzo ważne, by były uwzględnione warunki lokalizacji obiektów sieci gazowej, w tym szerokości stref kontrolowanych i odległości podstawowych dla gazociągów o ciśnieniu powyżej 0,5 MPa, stref pod zabudowę obiektów kubaturowych sieci gazowej z uwzględnieniem odległości wynikających z występujących stref zagrożenia wybuchem dla tych obiektów, jak również warunki lokalizacji innych obiektów budowlanych względem istniejących obiektów sieci gazowej.

Ustawa
z dnia 9 czerwca 2011 r.
Prawo geologiczne i górnicze
(Dz. U. 2011 r. Nr163 poz. 981
(wchodzi w życie 1.01.2012 r.)

Ustawa określa między innymi zasady warunki podejmowania, wykonywania oraz zakończenia działalności w zakresie:

- prac geologicznych,
- wydobywania kopalin ze złóż, w tym wydobywania gazu ziemnego,
- ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska, w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin.

Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych tworzenia magazynów gazu ziemnego i eksploatacji tych magazynów.

Ustawa reguluje zasady opłat między innymi za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego.

Zgodnie z ustawą organami administracji geologicznej są:

- - minister właściwy do spraw środowiska działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju,
- - marszałkowie województwa działający przy pomocy geologów wojewódzkich.

Do kompetencji tych organów należą sprawy zatwierdzania projektów prac geologicznych dotyczących między innymi wydobycia gazu ziemnego oraz budowy i użytkowania magazynów gazu ziemnego.

1) Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 25 listopada 2010 r.
w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych
(Dz. U. 2010 r. Nr 232 poz. 1523)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 84 ust. 4 ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 ze zmianami).

Rozporządzenie w załączniku zawiera stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopalin w tym gazu ziemnego wysokometanowego 5,89 zł/tys.m³ oraz gazu ziemnego pozostałego 4,90 zł/tys.m³.

Stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopalin w tym gazu ziemnego wysokometanowego zostały zapisane w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2011 r. Nr 163 poz. 981), która wchodzi w życie z dniem 01.01.2012 r.

Rozporządzenie **traci ważność** z dniem wejścia w życie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2011 r. Nr 163 poz. 981) tj. **z dniem 01.01.2012 r.**

2) Obwieszczenie Ministra Środowiska
z dnia 5 sierpnia 2010 r.
w sprawie górnych i dolnych granic stawek opłat eksploatacyjnych
na rok 2011
(M. P.2010 r. Nr 56 poz. 766)

Obwieszczenie zostało wydane na podstawie art. 84 ust. 7 ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 ze zmianami).

Obwieszczenie zawiera załącznik określający górne i dolne granice stawek opłat eksploatacyjnych na 2011 rok, w tym granice stawek opłat za gaz ziemny wysokometanowy wynoszące od 2,62 do 12,89 zł/tys. m³ i gaz ziemny pozostały wynoszące od 1,20 do 5,70 zł/tys. m³.

Obwieszczenie **traci ważność** z dniem wejścia w życie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2011 r. Nr 163 poz. 981) tj. **z dniem 01.01.2012 r.**

3) Obwieszczenie Ministra Środowiska
z dnia 5 sierpnia 2010 r.
**w sprawie stawek opłat za działalność polegającą na poszukiwaniu,
rozpoznawaniu złóż kopalin, magazynowaniu substancji
oraz składowaniu odpadów na rok 2011**
(M. P. 2010 r. Nr 56 poz. 767)

Obwieszczenie zostało wydane na podstawie art. 85 ust. 11 ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 ze zmianami).

Obwieszczenie zawiera załącznik określający stawki opłat na 2011 r. w tym stawki opłat za bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego w górotworze, która wynosi 1,68 zł/tys. m³.

Stawki opłat za bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego w górotworze zostały zapisane w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2011 r. Nr 163 poz. 981), która wchodzi w życie z dniem 01.01.2012 r.

Obwieszczenie **traci ważność** z dniem wejścia w życie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2011 r. Nr 163 poz. 981) tj. **z dniem 01.01.2012 r.**

Ustawa
z dnia 28 września 1991 r.
o lasach
(tekst jednolity Dz. U. 2011 r. Nr 12 poz. 59, ze zmianą Dz. U. 2011 r. Nr 34 poz.170;
Dz. U. 2011 r. Nr 106 poz. 622)

Ustawa określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i gospodarką narodową.

Zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, przy lokalizacji gazociągów na obszarach leśnych jest wymagane by na szerokości 4 m tj. po 2 m od osi gazociągu nie było drzew i krzewów. W związku z tym, w przypadku lokalizacji gazociągu na terenach leśnych należy stosować przepisy wynikające z tej ustawy i zapisy rozporządzenia Ministra Gospodarki w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe*.

Zgodnie z ustawą nadzór nad Lasami Państwowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska oraz organy administracyjne będące w gestii ministra, a w szczególności starosta wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej.

Ustawa
z dnia 18 lipca 2001 r.

Prawo wodne

(tekst jednolity Dz. U. 2005 r. Nr 239 poz. 2019, ze zmianami, Dz. U. 2005 r. Nr 267 poz. 2255; Dz. U. 2006 r. Nr 170 poz. 1217; Dz. U. 2006 r. Nr 227 poz. 1658; Dz. U. 2007 r. Nr 21 poz. 125; Dz. U. 2007 r. Nr 64 poz. 427; Dz. U. 2007 r. Nr 75 poz. 493; Dz. U. 2007 r. Nr 88 poz. 587; Dz. U. 2007 r. Nr 147 poz. 1033; Dz. U. 2007 r. Nr 176 poz. 1238; Dz. U. 2007 r. Nr 181 poz. 1286; Dz. U. 2007 r. Nr 231 poz. 1704; Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 r. Nr 168 poz. 1323; Dz. U. 2009 r. Nr 215 poz. 1664; Dz. U. 2010 r. Nr 44 poz. 253; Dz. U. 2010 r. Nr 96 poz. 620; Dz. U. 2010 r. Nr 182 poz. 1228;) Dz. U. 2011 r. Nr 32 poz. 159; Dz. U. 2011 r. Nr 204 poz. 1195)

Ustawa reguluje gospodarowanie wodami, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód, zarządzanie zasobami wodnymi i reguluje sprawę własności wód oraz gruntów pokrytych wodami.

Zarządzanie zasobami wodnymi odbywa się między innymi przez wydawanie pozwoleń wodnoprawnych.

Zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, w przypadku przejścia gazociągów przez rzeki i obszary wodne, występuje konieczność uzgodnienia warunków lokalizacji gazociągu na zasadach określonych dla lokalizacji inwestycji celu publicznego z odpowiednimi organami, w których gestii jest gospodarowanie wodami.

Ustawa
z dnia 21 grudnia 2000 r.

o dozorze technicznym

(Dz. U. 2000 r. Nr 122 poz. 1321, ze zmianami, Dz. U. 2002 r. Nr 74 poz. 676; Dz. U. 2004 r. Nr 96 poz. 959; Dz. U. 2006 r. Nr 104 poz. 708; Dz. U. 2006 r. Nr 170 poz. 1217; Dz. U. 2006 r. Nr 249 poz. 1832; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505; Dz. U. 2009 r. Nr 98 poz. 817; Dz. U. 2009 r. Nr 98 poz. 818; Dz. U. 2010 r. Nr 47 poz. 278; Dz. U. 2011 r. Nr 132 poz. 766)

Ustawa określa zasady, zakres i formy wykonywania dozoru technicznego oraz jednostki właściwe do wykonywania dozoru technicznego.

W ustawie są ustalone działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania urządzeń podlegających dozorowi technicznemu.

Zgodnie z ustawą wykonywanie dozoru technicznego przez jednostki dozoru technicznego nie zwalnia projektujących, wytwarzających, eksploatujących, naprawiających i modernizujących urządzenia techniczne od odpowiedzialności za jakość i stan tych urządzeń oraz bezpieczną pracę. Urządzenia te powinny być eksploatowane zgodnie z przepisami o dozorze technicznym i innymi przepisami szczegółowymi dotyczącymi tych urządzeń.

Wobec powyższego, cała odpowiedzialność za bezpieczne i bezawaryjne funkcjonowanie urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu spoczywa przede wszystkim na projektancie, niezależnie od wniesionych ewentualnych zmian w projekcie przez dozór techniczny, na wykonawcy urządzenia, niezależnie od odbioru dokonanego przez służby wykonawcy i zamawiającego, jeżeli były takie ustalenia w zamówieniu oraz użytkownika.

Dozór techniczny nad urządzeniami technicznymi obiektów sieci gazowej, podlegającymi pod dozór właściwej jednostki dozoru technicznego, jest wykonywany w formie dozoru technicznego pełnego lub dozoru technicznego ograniczonego lub dozoru technicznego uproszczonego.

1) Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 16 lipca 2002 r.
w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi
technicznemu

(Dz. U. 2002 Nr 120 poz. 1021, zmiana Dz. U. 2003 r. Nr 28 poz. 240)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dozorze technicznym.

W rozporządzeniu zostały wymienione rodzaje urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu. Wśród wymienionych urządzeń w § 1 pkt 1)

- ppkt d) są zbiorniki stałe, których iloczyn nadciśnienia i pojemności jest większy niż 50 barów x dm³, a nadciśnienie jest wyższe niż 0,5 bar, przeznaczone do magazynowania cieczy lub gazów albo prowadzenia w nich procesów technologicznych;

- ppkt j) rurociągi przesyłowe i technologiczne, w części stanowiącej urządzenia techniczne w rozumieniu przepisów o dozorze technicznym, do materiałów niebezpiecznych o właściwościach trujących żrących i palnych, pod nadciśnieniem wyższym niż 0,5 bar i średnicy nominalnej większej niż DN 25, przeznaczone między innymi do gazów sprężonych, gazów skroplonych.

Wymienione urządzenia w podpunktach „d” i „j” są w sieci gazowej i podlegają pod nadzór dozoru technicznego.

(Szczegółowe sprawy dotyczące zakresu dozoru technicznego nad gazociągami przesyłowymi są zawarte w uzgodnieniu między Izbą Gospodarczą Gazownictwa i Urzędem Dozoru Technicznego. Prezentowane były podczas spotkań informacyjno – wyjaśniających w 2008 r.)

2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 26 listopada 2010 r.
w sprawie wysokości opłat za czynności jednostek dozoru technicznego
(Dz. U. 2010 r. Nr 229 poz. 1502)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 34 ust. 3 ustawy o dozorze technicznym.

W rozporządzeniu zostały ustalone opłaty na rzecz dozoru technicznego, za czynności jednostek dozoru technicznego w procesie projektowania, wytwarzania, eksploatacji oraz prowadzonej przez dozór techniczny rejestracji dokumentacji dotyczącej urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu. Za obiekty budowlane wprowadzone do

rejestr UDT pobiera opłaty roczne w odpowiednich wysokościach podnosząc koszty użytkowania obiektów.

Za nadawanie uprawnień osobom nadzorującym i obsługującym urządzenia techniczne oraz za okresowe sprawdzanie kwalifikacji tych osób, również są pobierane określone rozporządzeniem opłaty.

3) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 18 września 2001 r.

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać zbiorniki bezciśnieniowe i niskociśnieniowe przeznaczone do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych

(Dz. U. 2001 r. Nr 113 poz. 1211, zmiana Dz. U. 2008 r. Nr 60 poz. 371)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy *o dozorcze technicznym*.

Rozporządzenie określa warunki techniczne dozoru technicznego, w zakresie projektowania, wytwarzania, badania, eksploatacji, naprawy i modernizacji zbiorników bezciśnieniowych i niskociśnieniowych przeznaczonych do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych, w tym również zbiorniki o odpowiednich parametrach występujące w sieci gazowej, między innymi zbiorniki środków nawaniających w instalacjach nawaniania.

4) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 18 lipca 2001 r.

w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych

(Dz. U. 2001 r. Nr 79 poz. 849, zmiana Dz. U. 2003 r. Nr 50 poz. 426)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 23 ust.5 ustawy *o dozorcze technicznym*.

Rozporządzenie określa tryb sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz rodzaje urządzeń technicznych, przy których obsłudze i konserwacji jest wymagane posiadanie kwalifikacji.

Regulacje określone w rozporządzeniu dotyczą między innymi osób pracujących przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych sieci gazowych, które zgodnie z przepisami podlegają dozorowi technicznemu.

Ustawa
z dnia 12 września 2002 r.
o normalizacji

(Dz. U. 2002 r. Nr 169 poz. 1386, ze zmianami Dz. U. 2004 r. Nr 273 poz. 2703; Dz. U. 2005 r. Nr 132 poz. 1110; Dz. U. 2006 r. Nr 170 poz. 1217; Dz. U. 2008 r. Nr 227 poz. 1505)

Ustawa określa podstawowe cele i zasady normalizacji krajowej, do których należą między innymi: racjonalizacja produkcji i usług poprzez stosowanie uznanych reguł technicznych, usuwanie barier technicznych w handlu i zapobieganie powstawaniu tych barier, poprawa funkcjonalności, kompatybilności i zamienności wyrobów, oraz zapewnienie jakości i niezawodności wyrobów.

Zgodnie z ustawą Polska Norma jest normą krajową, powszechnie dostępną i może być również wprowadzeniem normy europejskiej lub międzynarodowej. Stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne. Polskie Normy mogą być powoływane w przepisach prawnych po ich opublikowaniu w języku polskim.

Ustawa określa między innymi zasady oznaczania wyrobów znakiem zgodności z Polską Normą.

Normy europejskie ze znakiem EN i Normy Międzynarodowe ze znakiem ISO mogą być wprowadzone do zbioru Polskich Norm w języku oryginału to jest w języku angielskim.

Rozporządzenie Rady Ministrów
z dnia 23 grudnia 2002 r.
w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji
norm i aktów prawnych

(Dz. U. 2002 r. Nr 239 poz. 2039, zmiana Dz. U 2004 r. Nr 65 poz. 597)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy *o normalizacji*.

Rozporządzenie określa sposób funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych i obejmuje notyfikację tych dokumentów umożliwiającą uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w procedurach wymiany informacji określonych w przepisach Wspólnoty Europejskiej.

Zgodnie z rozporządzeniem, w krajowym systemie notyfikacji norm i aktów prawnych uczestniczą: właściwy minister do spraw gospodarki jako koordynator krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, ministrowie jako jednostki administracji wydające i nadzorujące przepisy szczegółowe dotyczące wytwarzania i użytkowania produktów oraz funkcjonowania usług i Polski Komitet Normalizacyjny.

Zgodnie z rozporządzeniem notyfikacji norm podlegają normy krajowe oraz ich zmiany, z wyłączeniem tych norm, które są wprowadzeniem normy europejskiej lub normy międzynarodowej. Notyfikacji aktów prawnych podlegają akty prawne zawierające przepisy techniczne, z wyjątkiem aktów zgodnych z obowiązującymi we Wspólnocie Europejskiej.

W związku z tym, notyfikacji podlegają projekty rozporządzeń, w tym projekt rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, projekt

rozporządzenia w sprawie warunków technicznych użytkowania sieci gazowych, oraz rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i eksploatacji sieci gazowych oraz uruchamianiu instalacji gazowych gazu ziemnego.

Akty prawne zawierające przepisy techniczne notyfikuje koordynator krajowego systemu, natomiast normy krajowe notyfikuje PKN.

Ustawa

z dnia 26 czerwca 1974 r.

Kodeks pracy

(tekst jednolity Dz. U. 1998 r. Nr 21 poz.94, ze zmianami, Dz. U. 1998 r. Nr 106 poz. 668; Dz. U. 1998 r. Nr 113 poz. 717; Dz. U. 1999 r. Nr 99 poz. 1152; Dz. U. 2000 r. Nr 19 poz. 239; Dz. U. 2000 r. Nr 43 poz. 489; Dz. U. 2000 r. Nr 107 poz. 1127; Dz. U. 2000 r. Nr 120 poz. 1268; Dz. U. 2001 r. Nr 11 poz. 84; Dz. U. 2001 r. Nr 28 poz. 301; Dz. U. 2001 r. Nr 52 poz. 538; Dz. U. 2001 r. Nr 99 poz. 1075; Dz. U. 2001 r. Nr 111 poz. 1194; Dz. U. 2001 r. Nr 123 poz. 1354; Dz. U. 2001 r. Nr 128 poz. 1405; Dz. U. 2001 r. Nr 154 poz. 1805; Dz. U. 2002 Nr 74 poz. 676; Dz. U. 2002 r. Nr 135 poz. 1146; Dz. U. 2002 r. Nr 196 poz. 1660; Dz. U. 2002 r. Nr 199 poz. 1673; Dz. U. 2002 r. Nr 200 poz. 1679; Dz. U. 2003 r. Nr 166 poz. 1608; Dz. U. 2003 r. Nr 213 poz. 2081; Dz. U. 2004 Nr 96 poz. 959; Dz. U. 2004 r. Nr 99 poz. 1001; Dz. U. 2004 r. Nr 120 poz. 1252; Dz. U. 2004 r. Nr 240 poz. 2407; Dz. U. 2005 r. Nr 10 poz. 71; Dz. U. 2005 r. Nr 68 poz. 610; Dz. U. 2005 r. Nr 86 poz. 732; Dz. U. 2005 r. Nr 167 poz. 1398; Dz. U. 2006 r. Nr 104 poz. 708; Dz. U. 2006 r. Nr 104 poz. 711; Dz. U. 2006 r. Nr 133 poz. 935; Dz. U. 2006 r. Nr 217 poz.1587; Dz. U. 2006 r. Nr 221 poz. 1615; Dz. U. 2007 r. Nr 64 poz. 426; Dz. U. 2007 r. Nr 89 poz. 589; Dz. U. 2007 r. Nr 176 poz. 1239; Dz. U. 2007 r. Nr 181 poz. 1288; Dz. U. 2007 r. Nr 225 poz. 1672; Dz. U. 2008 r. Nr 93 poz. 586; Dz. U. 2008 Nr 116 poz. 740; Dz. U. 2008 r. Nr 223 poz. 1460; Dz. U. 2008 r. Nr 237 poz. 1654; Dz. U. 2009 r. Nr 6 poz. 33; Dz. U. 2009 Nr 56 poz. 458; Dz. U. 2009 r. Nr 58 poz. 485; Dz. U. 2009 Nr 98 poz. 817; Dz. U. 2009 Nr 99 poz. 825; Dz. U. 2009 r. Nr 115 poz. 958; Dz. U. 2009 r. Nr 157 poz. 1241; Dz. U. Dz. U. 2009 r. Nr 219 poz. 1704); Dz. U. 2010 r. Nr 105 poz. 655; Dz. U. 2010 r. Nr 135 poz. 912; Dz. U. 2010 r. Nr 182 poz. 1228; Dz. U. 2010 r. Nr 224 poz. 1459; Dz. U. 2010 r. Nr 249 poz. 1655; Dz. U. 2010 r. Nr 254 poz. 1700; Dz. U. 2011 r. Nr 36 poz. 181; Dz. U. 2011 r. Nr 63 poz. 322; Dz. U. 2011 r. Nr 80 poz.432; Dz. U. 2011 r. Nr 142 poz. 855; Dz. U. 2011 r. Nr 144 poz. 855)

Ustawa

z dnia 2 lutego 1996 r.

o zmianie ustawy kodeks pracy oraz zmianie innych ustaw

(Dz. U. 1996 r. Nr 24 poz. 110, ze zmianami, Dz. U. 1997 r. Nr 104 poz. 661; Dz. U. 1998 r. Nr 66 poz. 431)

Ustawa Kodeks Pracy określa prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, podstawowe zasady prawa pracy, sprawy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, związane z tym obowiązki pracodawcy i pracownika, regulacje związane z bezpieczeństwem i higieną pracy przy projektowaniu, budowie i użytkowaniu pomieszczeń pracy oraz budowie i użytkowaniu maszyn i urządzeń technicznych.

1) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej

z dnia 26 września 1997 r.

w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy

(tekst jednolity Dz. U. 2003 r. Nr 169 poz. 1650, ze zmianami, Dz. U. 2007 r. Nr 49 poz. 330; Dz. U. 2008 r. Nr 108 poz. 690; Dz. U. 2011 r. Nr 173 poz. 1034)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 1 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie określa ogólnie obowiązujące przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy dotyczące obiektów budowlanych, pomieszczeń pracy i terenu zakładów pracy, w tym dróg i przejść komunikacyjnych oraz pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.

Zgodnie z rozporządzeniem budynki i inne obiekty budowlane w których znajdują się pomieszczenia pracy, w tym między innymi obiekty sieci gazowej, powinny być zbudowane i utrzymywane zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi. Rozporządzenie zawiera regulacje dotyczące ochrony przed hałasem, regulacje dotyczące prac szczególnie niebezpiecznych, w tym wykonywanie prac przy użyciu materiałów szczególnie niebezpiecznych oraz wykonywanie prac na wysokości.

2) Rozporządzenie Ministra Gospodarki

z dnia 20 września 2001 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych

(Dz. U. 2001 r. Nr 118 poz. 1263)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 2 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji między innymi maszyn oraz innych urządzeń technicznych przeznaczonych do robót ziemnych i budowlanych.

Rozporządzenie powinno być stosowane szczególnie przy wykonywaniu robót budowlanych obiektów sieci gazowej.

3) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 30 października 2002 r.
w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy
w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy
(Dz. U. 2002 r. Nr 191 poz. 1596, zmiana Dz. U. 2003 r. Nr 178 poz. 1745)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 2 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie określa zasady użytkowania maszyn i obowiązki pracodawcy dla zapewnienia bezpiecznego użytkowania maszyn przez pracowników.

Rozporządzenie dotyczy bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania wszelkich maszyn i urządzeń technicznych stosowanych przy wykonywaniu różnego rodzaju prac.

Zawiera regulacje dotyczące wymagań bezpieczeństwa pracy, w tym między innymi dla maszyn budowlanych stosowanych do prac ziemnych i przenoszenia ładunków równocześnie przez więcej niż jedną maszynę.

4) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury
z dnia 6 lutego 2003 r.
w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania
robót budowlanych
(Dz. U. 2003 r. Nr 47 poz. 401)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 2 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie określa między innymi warunki przygotowania i prowadzenia robót budowlanych, w tym zadania osób odpowiedzialnych za zorganizowanie bezpiecznego wykonywania prac przez odpowiednie zagospodarowanie terenu budowy.

Wszystkie maszyny, urządzenia i narzędzia powinny być użytkowane pod względem BHP zgodnie z instrukcjami producentów. Instrukcje te powinny być na stanowiskach pracy.

Rozporządzenie określa zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania między innymi wszelkich robót ziemnych, robót montażowych oraz prac spawalniczych stosowanych w procesach inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych obiektów sieci gazowych.

5) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 8 lipca 2010 r.
w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny
pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy
atmosfery wybuchowej
(Dz. U. 2010 r. Nr 138 poz. 931)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 2 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie określa minimalne wymagania dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy w środowisku pracy, w którym z przyczyn wynikających z cech miejsca pracy, urządzeń lub używanych substancji i mieszanin może wystąpić atmosfera wybuchowa, a więc w miejscach gdzie może występować mieszanina gazu ziemnego z powietrzem, w której po zainicjowaniu źródłem zapłonu spalanie rozprzestrzenia się samorzutnie na całą mieszaninę.

W miejscach pracy gdzie może występować atmosfera wybuchowa, w tym mieszanina gazu ziemnego z powietrzem, zagrażająca zdrowiu i bezpieczeństwu osób pracujących, pracodawca zgodnie z przeprowadzoną oceną ryzyka jest zobowiązany zapewnić bezpieczeństwo i właściwy nadzór.

Rozporządzenie zobowiązuje pracodawcę do podejmowania działań stwarzających bezpieczne warunki pracy przez zapobieganie tworzeniu się atmosfer wybuchowych, a w przypadku ich powstawania wyeliminowania źródeł ich zapłonu.

6) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 28 grudnia 2009 r.
w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i eksploatacji sieci
gazowych oraz uruchamiania instalacji gazowych gazu ziemnego
(Dz. U. 2010 r. Nr 2 poz. 6)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 2 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie dotyczy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy przy:

- wykonywaniu prac gazoniebezpiecznych i prac niebezpiecznych przy budowie i eksploatacji sieci gazowych;
- budowie, przebudowie, remontach i eksploatacji sieci gazowych gazu ziemnego;
- uruchamianiu instalacji gazu ziemnego w obiektach budowlanych oraz montażu gazomierzy.

Rozporządzenie określa ogólne warunki bezpiecznej pracy pracowników wykonujących prace gazoniebezpieczne i niebezpieczne przy robotach budowlanych i przy obsłudze urządzeń w obiektach sieci gazowych.

W rozporządzeniu zostały wymienione prace gazoniebezpieczne i niebezpieczne i wymagania jakie powinny być spełnione przy ich wykonywaniu.

Ponadto został zawarty sposób uruchamiania instalacji gazu ziemnego w obiektach budowlanych oraz montaż i demontaż gazomierzy w tych instalacjach.

7) Rozporządzenie Ministra Gospodarki
z dnia 17 września 1999 r.
w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach
energetycznych
(Dz. U. 1999 r. Nr 80 poz. 912)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 2 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych przy eksploatacji urządzeń energetycznych, w tym urządzeń sieci gazowych .

Zgodnie z rozporządzeniem osoby wykonujące prace przy urządzeniach energetycznych, w tym urządzeniach i instalacjach sieci gazowych, są zobowiązane do przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosowania odpowiednich zabezpieczeń przewidzianych dla urządzeń i instalacji gazowych.

Sposób eksploatacji urządzeń gazowych powinien być określony w instrukcjach eksploatacji dla tych urządzeń.

Prace przy urządzeniach i instalacjach sieci gazowych w strefach zagrożonych wybuchem powinny być wykonywane przy stałej kontroli ewentualnego stężenia gazu, w tym przy skutecznie działającej wentylacji wywiewno-nawiewnej, zapobiegającej powstaniu wybuchu i pożaru.

8) Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 5 sierpnia 2005 r.
w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z
narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne
(Dz. U. 2005 r. Nr 157 poz. 1318)

Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 237¹⁵ § 1 *Kodeksu pracy*.

Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu przez pracowników prac przy których mogą wystąpić szkodliwe czynniki w postaci hałasu lub drgań mechanicznych.

Zgodnie z rozporządzeniem pracodawca ocenia ryzyko zawodowe związane z narażeniem pracowników na hałas lub drgania wynikające z warunków miejsca pracy. Pracodawca powinien opracować program działań zmierzających do ograniczenia tych czynników oraz stosować odpowiednie rozwiązania techniczne i dostępne środki zabezpieczające ochrony indywidualnej.

4. POLSKIE NORMY, NORMY ZAKŁADOWE I STANARDY TECHNICZNE IZBY GOSPODARCZEJ GAZOWNICTWA MAJĄCE ZASTOSOWANIE W GAZOWNICTWIE

Podstawowym dokumentem regulującym sprawę normalizacji i tworzenia polskich norm jest ustawa z dnia 12 września 2002 r. *o normalizacji* ogłoszona w Dzienniku Ustaw z 2002 r. Nr 169 poz. 1386 z późniejszymi zmianami.

Ustawa określa podstawowe cele i zasady normalizacji krajowej, do których należą między innymi:

- racjonalizacja produkcji i usług poprzez stosowanie uznanych reguł technicznych,
- usuwanie barier technicznych w handlu i zapobieganie ich powstawaniu,
- poprawa funkcjonalności, kompatybilności i zamienności wyrobów,
- zapewnienie jakości i niezawodności wyrobów.

Zgodnie z tą ustawą Polskie Normy są normami krajowymi, powszechnie dostępnymi i są wprowadzeniem również norm europejskich (PN-EN...) oraz norm międzynarodowych (PN-ISO...). Stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne. Polskie Normy lub ich poszczególne rozdziały mogą być powoływane w przepisach prawnych, po ich opublikowaniu w języku polskim.

Normy lub ich poszczególne rozdziały przywołane w przepisach prawnych, to jest w ustawach, rozporządzeniach, zarządzeniach, są obligatoryjne zgodnie z przywołaniem w danym przepisie. Normy mogą być przywołane w przepisach z datą ich zatwierdzenia lub bez daty zatwierdzenia. Przywołane w przepisach normy z datą, obowiązują tylko w wersji według daty przywołanej, mimo iż mogą być ogłoszone normy z nowszą datą, a więc zmienione w swej treści.

Przywołanie w przepisach norm bez daty zatwierdzenia normy powoduje że w dokumencie prawnym obowiązuje wersja ostatniego wydania normy.

Na wyroby, dla których wprowadzenie do obrotu, zgodnie z dyrektywami europejskimi jest wymagane oznakowanie znakiem CE, zostały wprowadzone europejskie normy zharmonizowane z tymi dyrektywami. Część wymienionych w zbiorze norm posiada status norm zharmonizowanych. W większości normy te zgodnie z zawartą treścią podlegają Dyrektywie 97/23 WE dotyczącej urządzeń ciśnieniowych, wdrożonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w *sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych* (Dz. U. Nr 263, poz. 2200).

Ponieważ wprowadzenie do zbioru norm zharmonizowanych ulega ciągłym zmianom, przez tworzenie nowych norm, w załączonych zbiorach nie zaznaczono norm o tym statusie.

Zgodnie z ustawą Polskie Normy wprowadzone ze zbiorów norm europejskich EN i norm międzynarodowych ISO mogą być w zbiorze Polskich Norm w języku oryginału tj. w języku angielskim i ich status prawny jest taki sam jak norm w języku polskim, poza jednym wyjątkiem. Normy w języku oryginału, czyli w języku angielskim, nie mogą być przywołane z pełną identyfikacją szczegółową w przepisach prawnych, a więc w ustawach, rozporządzeniach i zarządzeniach, natomiast mogą być stosowane zgodnie z ich treścią, jako właściwe rozwiązania określonych problemów.

W załączonych wykazach Polskie Normy wprowadzone do zbioru Polskich Norm w języku oryginału (języku angielskim) zostały oznaczone „(oryg)”. Normy te po przetłumaczeniu na język polski w odpowiednich Komitetach Technicznych PKN (Polskiego Komitetu Normalizacyjnego) i zatwierdzeniu przez Prezesa PKN, będą dostępne w języku polskim. Wszystkie Polskie Normy, a więc włączone do zbioru Polskich Norm ze zbioru norm europejskich (PN-EN..) i zbioru norm międzynarodowych (PN-ISO...) są w sprzedaży w Polskim Komitecie Normalizacyjnym.

W załączonych wykazach zostały wymienione również Normy Zakładowe i Standardy Techniczne IGG, stosowane w branży gazowniczej. Obecnie są w opracowaniu przez zespoły specjalistów z branży gazowniczej kolejne Standardy Techniczne IGG, które zastąpią dotychczasowe Normy Zakładowe.

W załączniku 2 Polskie Normy, Normy Zakładowe i Standardy Techniczne IGG mające zastosowanie w branży gazowniczej zostały uszeregowane według zawartej w normach tematyki w następujących zbiorach:

- sieć gazowa,
- wyroby stosowane w budowie sieci gazowych,
- badania rur stalowych stosowanych w sieci gazowej,
- armatura,
- spawalnictwo,
- pomiary gazu w sieci gazowej,
- zagrożenie wybuchem i pożarem,
- gaz ziemny.

Wyroby stosowane w budowie sieci gazowych powinny odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, wydanym na podstawie delegacji ustawy Prawo budowlane.

Wyszczególnione w załączniku normy na poszczególne wyroby, są spójne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu i wyroby według tych norm powinny być wykonywane według odpowiedniej technologii jako wyroby walcowane - rury, odkuwki i odlewy, stosownie do wymaganego obciążenia ciśnieniem wewnętrznym i zewnętrznym sieci gazowej.

Sieć gazowa

W zbiorze norm dotyczących sieci gazowej są polskie normy, normy zakładowe i Standardy Techniczne IGG zawierające regulacje i rozwiązania techniczne dotyczące urządzeń zabudowanych w sieci gazowej i obiektów sieci gazowej.

Zbiór norm i Standardów Technicznych zawiera rozwiązania odnośnie funkcjonowania sieci gazowej wykonanej ze stali oraz sieci gazowej wykonanej z polietylenu.

Sieć gazowa z polietylenu, zgodnie z wymaganiami w normach, może być obciążona maksymalnym ciśnieniem roboczym MOP nie większym niż 1,0 MPa w temperaturze roboczej od -20°C do $+40^{\circ}\text{C}$. W normach są zawarte regulacje dotyczące właściwości polietylenu stosowanego na wyroby przeznaczone do zabudowy w sieci gazowej oraz właściwości wyrobów tj. rur i armatury, a więc wymiary, właściwości mechaniczne, właściwości fizyczne i właściwości określające przydatność do stosowania.

W normach dotyczących polietylenu zostały określone próby ciśnieniowe wytrzymałości i szczelności oraz wartości maksymalnego ciśnienia przypadkowego dla określonych zakresów maksymalnego ciśnienia roboczego.

Sieć gazowa stalowa może być obciążona maksymalnym ciśnieniem roboczym MOP do 10 MPa. W normach są zawarte między innymi warunki bezpiecznej eksploatacji przez uwzględnienie, na etapie projektowania, odpowiednich współczynników bezpieczeństwa, analizy naprężeń w czasie eksploatacji, warunków środowiskowych otoczenia i warunków eksploatacji poszczególnych obiektów sieci gazowej, urządzeń i wyrobów.

W normach i Standardach Technicznych są zawarte szczegółowe rozwiązania techniczne gazociągów, stacji redukcyjnych i tłocznii gazu, zapewniające bezpieczeństwo funkcjonowania sieci gazowej.

Zgodnie z normami i Standardami Technicznymi w systemie redukcji ciśnienia stacji redukcyjnej powinien być zainstalowany system ciśnieniowego bezpieczeństwa, zabezpieczający przed przekroczeniem dopuszczalnych poziomów ciśnienia.

W zbiorze norm jest norma zawierająca szczegółowe rozwiązanie instalacji redukcji na przyłączach średniego ciśnienia o ciśnieniu do 0,5 MPa i na przyłączach podwyższonego średniego ciśnienia do 1,6 MPa. Są to szczególne uregulowania ułatwiające w drodze postępowania administracyjnego przyłączanie obiektów sieci gazowej do odbiorców gazu pobierających gaz o odpowiednich parametrach ciśnienia i strumienia objętości.

W normach są zawarte wymagania konstrukcyjne i technologiczne dla rurociągów, stacji gazowych, tłocznii i urządzeń powierzchniowych oraz dla podziemnych magazynów gazu.

Elementy sieci gazowej wykonanej ze stali wymagają ochrony przed korozją, przez zastosowanie izolacji powierzchni odpowiednimi tworzywami oraz zastosowanie ochrony katodowej. W zbiorze są normy i Standardy Techniczne IGG zawierające rozwiązania dotyczące izolacji i ochrony katodowej rurociągów i instalacji gazowej.

Ponadto są standardy techniczne dotyczące:

- stacji redukcyjnych;
- oznakowania gazociągów w terenie;
- połączeń rurociągów polietylenowych ze stalą (połączenia PE/stal);
- odpowietrzania i napełniania gazociągów gazem ziemnym;
- kodów kreskowych dla urządzeń sieci gazowych.

Gaz ziemny stosowany w gospodarce komunalnej dla bezpieczeństwa użytkowników powinien być nawoniony. W zbiorze są normy zawierające zagadnienia związane z nawanianiem gazu ziemnego.

Wyroby stosowane w budowie sieci gazowych

W grupie norm dotyczących wyrobów stosowanych w budowie sieci gazowych są przede wszystkim normy dotyczące rur stalowych oraz normy dotyczące urządzeń zabezpieczających przed wzrostem ciśnienia.

W tej grupie norm zostały umieszczone normy na rury stosowane w budowie sieci gazowych tj. rury stalowe przewodowe klasy A i klasy B. W normach tych zostały podane wymagania jakim powinny odpowiadać rury stalowe. Projektant w zależności od parametrów i warunków pracy gazociągów dobiera z normy odpowiednie gatunki materiałów na rury i pozostałe parametry rur.

W zamówieniu do producenta rur na podstawie norm powinny być szczegółowo określone wymagania jakie powinny spełniać rury potwierdzone odpowiednimi dokumentami z badań rur, odpowiednio do parametrów i warunków użytkowania gazociągów oraz rurociągów technologicznych obiektów sieci, które w procesie wytwarzania powinny być wykonane i potwierdzone przez wytwórcę w odpowiednich dokumentach.

W zbiorze norm są normy zawierające szczegółowe wymagania konstrukcyjne i wytrzymałościowe, w tym wpływ obciążenia na wytrzymałość gazociągu oraz rurociągów w stacjach gazowych i tłoczniach.

W normach dotyczących izolacji rur stosowanych w sieci gazowej, w tym stosowania pokryć izolacyjnych nakładanych fabrycznie, izolacji nakładanej w postaci taśm i innych materiałów izolacyjnych stosowanych do izolacji rur i armatury oraz izolacji złączy spawanych gazociągów, określono wymagania czystości dla stanu powierzchni stalowej pokrywanej powłoką izolacyjną. Określono wymagania dla powłok izolacyjnych i badania właściwości powłok.

Badania rur stalowych stosowanych w sieci gazowej

Zbiór norm dotyczy badań nieniszczących rur stalowych w procesie wytwarzania rur stalowych bez szwu i rur ze szwem (spawanych) oraz badań właściwości technologicznych rur, a więc próby zginania rur, próby spłaszczania rur i próby rozciągania rur.

W zbiorze są normy zawierające wymagania dotyczące automatycznych elektromagnetycznych badań nieniszczących rur.

Podane wymagania dla badań dotyczą:

- sprawdzenia szczelności hydraulicznej rur spawanych i rur bez szwu,
- wykrycia nieciągłości materiału rur spawanych i rur bez szwu,
- wykrycia nieciągłości poprzecznych rur stalowych bez szwu,
- wykrycia nieciągłości wzdłużnych rur stalowych spawanych i rur bez szwu,
- wykrycia rozwarstwień rur stalowych bez szwu i ze szwem.

Badania są przeprowadzane u producenta rur po zakończeniu głównych operacji procesu ich wytwarzania.

Armatura

Normy wymienione w tym zbiorze dotyczą wymagań dla armatury stosowanej w sieci gazowej, to jest w gazociągach, tłoczniach i stacjach gazowych o maksymalnym ciśnieniu roboczym MOP do 10 MPa włącznie.

W normach są zawarte między innymi szczegółowe rozwiązania konstrukcyjne takich elementów armatury jak kołnierze i uszczelki do kołnierzy.

Normy zawierają zasady projektowania połączeń kołnierzowych z uszczelkami uwzględniające ciśnienie czynnika, wartości wytrzymałości materiałów kołnierzy, śrub i uszczeltek, parametry sprężystości uszczeltek oraz zmiany docisków na uszczelkach w wyniku odkształcenia wszystkich elementów złącza kołnierzowego, a więc rurociągu, kołnierzy uszczeltek i śrub.

Obliczenia wytrzymałościowe złączy kołnierzowych zawarte w wymienionych w zbiorze normach są oparte o analizę naprężeń granicznych układu połączenia kołnierz – obudowa – rurociąg uwzględniając obciążenia wewnętrzne i zewnętrzne całego układu w stanie prób wytrzymałości i szczelności oraz w stanie warunków pracy w procesie użytkowania.

W normach zostało określone wytwarzanie odlewów stalowych i żeliwnych przeznaczonych do pracy pod określonym ciśnieniem, stosownie do właściwości mechanicznych materiałów.

Do produkcji elementów armatury i urządzeń pracujących pod wysokim ciśnieniem to jest powyżej 1,6 MPa, powinny być stosowane odkuwki stalowe. W normach ustalono ogólne warunki techniczne wytwarzania odkuwek i warunki technologiczne jakie powinny spełniać odkuwki, a więc spawalność i własności materiału w temperaturze pracy wyrobu z odkuwki, a tym samym pracy urządzenia w sieci gazowej.

Projektant projektując urządzenia wykonywane z odkuwek do zabudowy w sieci gazowej, powinien uwzględnić warunki pracy tych urządzeń.

W tym zbiorze norm są normy określające badania i kryteria odbioru armatury stosowanej w sieci przesyłowej, w tym badania wytrzymałości i szczelności obudowy oraz szczelności zamknięć, uwzględniając obciążenie obudowy ciśnieniem wewnętrznym i zewnętrznym w warunkach pracy sieci.

Armatura jako urządzenie jest złożonym zespołem elementów. W instalacjach może spełniać funkcje sterujące w trakcie regulacji ciśnienia i zmieniać charakterystykę przepływu gazu w sieci. Badania armatury przeprowadza producent. Wyniki badań poszczególnych elementów armatury powinny być załączone do wyrobów przeznaczonych do zabudowy w sieci gazowej.

Ponadto są normy w których zostały określone wymiary końców przyłączy armatury stalowej do przyspawania doczołowego do znormalizowanych rur. Wymiary te mają istotne znaczenie ze względu na uzyskanie odpowiednich parametrów wytrzymałościowych złącza spawanego armatury z rurą oraz ze względu na utrzymanie wymaganych parametrów przepływu gazu w sieci gazowej lub instalacji, to jest stacji gazowej lub tłoczni gazu.

Spawalnictwo

W tym zbiorze norm są przede wszystkim normy dotyczące standardów jakościowych w spawalnictwie oraz normy dotyczące wymagań kwalifikacyjnych dla spawaczy i nadzoru w procesie spawania, a więc przede wszystkim normy dotyczące jakości w procesach wykonywania złączy spawanych.

Zgodnie z tymi normami powinny być opracowane i stosowane procedury dotyczące technologii spawania oraz jej uznawania. Tak postawione wymagania pozwalają na uzyskanie złączy spawanych na odpowiednim poziomie jakościowym zapewniającym bezpieczeństwo eksploatacji i trwałość sieci gazowych, jako że jakość i właściwości złączy spawanych stanowią jeden z podstawowych czynników bezpiecznego i długotrwałego funkcjonowania sieci gazowej.

W zbiorze zawarto również normy dotyczące badań niszczących złączy spawanych, w tym badanie udarności złączy, próby rozciągania, zginania oraz badania makroskopowe i mikroskopowe struktury złącza spawanego. Są to podstawowe badania właściwości wytrzymałościowych złączy spawanych, w tym oceny właściwego ustalenia technologii spawania, a więc doboru materiałów spawalniczych i procesów obróbki cieplnej złączy spawanych.

Badania te powinny być wykonywane na złączach zgodnie z procedurami określonymi dla wytwarzania określonych wyrobów.

W normach dotyczących szczegółowych procesów spawania rurociągów gazowych zostały określone wymagania dotyczące wykonawstwa i badania złączy spawanych w rurociągach stalowych. W zależności od maksymalnych ciśnień roboczych występujących w rurociągach stalowych zostały ustalone wymagania dla złączy spawanych, wymagania dla spawaczy oraz wymagania dla personelu nadzorującego prace spawalnicze, personelu badawczego złączy spawanych i wymagania dla procesów spawalniczych przy wykonywaniu złączy spawanych. Został określony sposób postępowania przy kwalifikowaniu spawaczy rurociągów.

Dla badań złączy spawanych określono zakresy badań nieniszczących złączy spawanych sieci gazowej i procedury badań nieniszczących stosownie do maksymalnego ciśnienia roboczego MOP w sieci gazowej.

Pomiary gazu

W zbiorze dotyczącym pomiarów gazu w sieci gazowej są normy dotyczące urządzeń pomiarowych, w tym gazomierzy miechowych, ultradźwiękowych, turbinowych, rotorowych, przeliczników gazu oraz normy dotyczące pomiarów strumienia objętości gazu przy użyciu zwężek pomiarowych.

Określono w nich warunki pracy, wymagania i badania dotyczące budowy, właściwości metrologicznych oraz bezpieczeństwa gazomierzy i wymagania dla zgodności elektronicznych urządzeń do przeliczania objętości gazu. Urządzenia elektroniczne są dołączane do gazomierzy stanowiąc całość urządzeń pomiarowych, stosowanych do pomiaru objętości paliw gazowych.

W normach dotyczących stacji pomiarowych określono wymagania funkcjonalne dotyczące projektowania, budowy, uruchomienia, użytkowania i obsługi nowych stacji pomiarowych, stosowanych przy przesyłaniu gazu ziemnego, o projektowanym strumieniu objętości gazu nie mniejszym niż 500 m³/h i ciśnieniu roboczym nie mniejszym niż 1 bar. Określono wspólne podstawowe zasady dotyczące systemów dostawy gazu.

W normach dotyczących gazomierzy określono warunki pomiaru oraz wymagania i badania dotyczące budowy, właściwości metrologicznych i bezpieczeństwa funkcjonowania gazomierzy. W zależności od rodzaju gazomierza pomiary strumienia objętości odbywają się przy różnych ciśnieniach o różnym maksymalnym strumieniu objętości.

W zbiorze tym są również normy zakładowe dotyczące pomiarów gazu. Norma Zakładowa dotycząca przeliczników gazu, zawiera wymagania i badania dotyczące budowy, właściwości metrologicznych, bezpieczeństwa i zgodności elektronicznych urządzeń do przeliczania objętości gazu, przy współpracy z gazomierzami.

Urządzenia elektroniczne są dołączane do gazomierzy, stosowanych do pomiaru objętości paliw gazowych. Urządzenia te podobnie jak gazomierze podlegają legalizacji.

Zagrożenie wybuchem i pożarem

W zbiorze norm są podane ogólne informacje dotyczące atmosfer zagrożenia wybuchem.

W normach tego zbioru opisano metodę:

- oznaczenia ciśnienia wybuchu i maksymalnego ciśnienia wybuchu mieszaniny gaz palny - powietrze w temperaturze i przy ciśnieniu otoczenia,
- oznaczania szybkości narastania ciśnienia wybuchu i maksymalnej szybkości narastania ciśnienia wybuchu mieszaniny gaz – powietrze w temperaturze otoczenia i przy ciśnieniu otoczenia.

Parametry te są wykorzystywane do projektowania konstrukcji i zbiorników odpornych na ciśnienie wybuchu oraz na uderzenie ciśnienia wybuchu.

Normy dotyczące urządzeń elektrycznych w przestrzeniach zagrożenia wybuchem zawierają wymagania konstrukcyjne i badania elektryczne obudów urządzeń elektrycznych o przeznaczeniu do stosowania w przestrzeniach zagrożenia wybuchem.

W zależności od przeznaczenia urządzenia elektrycznego pracującego w przestrzeni zagrożenia wybuchem i warunków pracy w jakich jest eksploatowane urządzenia stosuje się odpowiednią obudowę przeciwwybuchową :

- z osłoną olejową o symbolu „o”,
- z osłoną ognioszczelną o symbolu „d”,
- z osłoną piaskową o symbolu „q”,
- z osłoną gazową z nadciśnieniem o symbolu „p”,
- o budowie wzmocnionej o symbolu „e”,
- z systemem iskrobezpiecznym o symbolu „i”.

Urządzenia te powinny być przebadane pod względem możliwości pracy w strefach zagrożonych wybuchem i oznakowane znakiem „Ex”.

W celu obniżenia ryzyka wybuchu mieszaniny wybuchowej powinny być zastosowane środki zabezpieczające przed powstaniem wybuchu. Podane w zestawie normy określają kryteria na podstawie których może być oszacowane ryzyko zapalenia i działania sił mieszaniny wybuchowej.

W pomieszczeniach gdzie mogą wystąpić strefy zagrożenia wybuchem, na podstawie norm można dokonać kwalifikacji przestrzeni zagrożenia wybuchem.

Głównym zadaniem w projektowaniu urządzeń elektrycznych pracujących w strefach zagrożenia wybuchem jest właściwy dobór i odpowiednie zainstalowanie urządzeń elektrycznych pracujących w strefach zagrożenia wybuchem. Problem ten występuje przede wszystkim w stacjach gazowych i tłoczniach gazu.

Zawarte w zbiorze Standard Techniczny i norma zakładowa przedstawiają rozwiązania obliczania stref zagrożenia wybuchem w zależności od potencjalnego źródła powstawania strefy zagrożenia wybuchem.

Gaz ziemny

W zbiorze norm są normy zawierające metody obliczania wartości kalorycznych (ciepła spalania i wartości opałowej), gęstości, gęstości względnej i liczby Wobbego gazów ziemnych (suchych), substytutów gazu ziemnego oraz innych paliw gazowych, w przypadku gdy znany jest skład gazu wyrażony w ułamkach molowych.

Określono właściwości fizyczne, chemiczne i fizykochemiczne gazów ziemnych stosowanych jako paliwa gazowe. W normach określono zasady oceny jakości gazu ziemnego oraz wskazano metody określania wartości wielkości charakteryzujących jakość gazu.

Określono wymagania i metody badań dotyczące organicznych związków siarki odpowiednich do nawaniania gazu ziemnego i substytutów gazu ziemnego, przeznaczonych do powszechnego użytku.

Wszelkie informacje o Polskim Komitecie Normalizacyjnym i Polskich Normach są dostępne na stronach internetowych www.pkn.pl.

**POLSKIE NORMY, NORMY ZAKŁADOWE
I STANDARDY TECHNICZNE IGG
MAJĄCE ZASTOSOWANIE W GAZOWNICTWIE
według kolejnych numerów
stan na dzień 31.10.2011 r.**

1	PN-EN 19:2005	Armatura przemysłowa - Znakowanie armatury metalowej
2	PN-EN 287-1:2007	Egzamin kwalifikacyjny spawaczy – Spawanie - Część 1: Stale
3	PN-EN 334+A1:2011	Reduktory ciśnienia gazu dla ciśnień wejściowych do 100 bar
4	PN-EN 473:2008	Badania niszczące – Kwalifikacja i certyfikacja personelu badań nieniszczących –Zasady ogólne (oryg)
5	PN-EN 558:2008	Armatura przemysłowa - Długości zabudowy armatury metalowej prostej i kątowej do rurociągów kołnierзовych - Armatura z oznaczeniem PN i klasy (oryg)
6	PN-EN 558:2008/AC:2010	Armatura przemysłowa - Długości zabudowy armatury metalowej prostej i kątowej do rurociągów kołnierзовych - Armatura z oznaczeniem PN i klasy (oryg)
7	PN-EN 583-1:2001	Badania nieniszczące - Badania ultradźwiękowe - Część 1: Zasady ogólne
8	PN-EN 583-1:2001/A1:2006	Badania nieniszczące - Badania ultradźwiękowe - Część 1: Zasady ogólne
9	PN-EN 593+A1:2011	Armatura przemysłowa – Przepustnice metalowe (oryg)
10	PN-EN 736-1:1998	Armatura przemysłowa – Terminologia - Definicje typów armatury
11	PN-EN 736-2:2001	Armatura przemysłowa – Terminologia - Definicje elementów armatury
12	PN-EN 736-3:2010	Armatura przemysłowa - Terminologia - Definicje terminów
13	PN-EN 875:1999	Spawalnictwo - Badania niszczące spawanych złączy metali - Próba udarności usytuowanie próbek, kierunek karbu i badanie
14	PN-EN 876:1999	Spawalnictwo - Badania niszczące spawanych złączy metali - Próba rozciągania próbek wzdłużnych ze spoin złączy spawanych
15	PN-EN 970:1999	Spawalnictwo - Badania nieniszczące złączy spawanych - Badania wizualne
16	PN-EN 970:1999/Apl:2003	Spawalnictwo - Badania nieniszczące złączy spawanych - Badania wizualne

17	PN-EN 1092-1:2010	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 1: Kołnierze stalowe
18	PN-EN 1092-2:1999	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 2: Kołnierze żeliwne
19	PN-EN 1092-3:2008	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 3: Kołnierze ze stopów miedzi
20	PN-EN 1092-4:2005	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 4: Kołnierze ze stopów aluminium
21	PN-EN 1127-1:2011	Atmosfery wybuchowe - Zapobieganie wybuchowi i ochrona przed wybuchem - Pojęcia podstawowe i metodyka (oryg)
22	PN-EN 1320:1999	Spawalnictwo - Badania niszczące spawanych złączy metali - Próba łamania
23	PN-EN 1321:2000	Spawalnictwo - Badania niszczące metalowych złączy spawanych - Badania makroskopowe i mikroskopowe złączy spawanych
24	PN-EN 1333:2008	Kołnierze i ich połączenia - Elementy rurociągów - Definicja i dobór PN
25	PN-EN 1349:2010	Armatura sterująca procesami przemysłowymi (oryg)
26	PN-EN 1359:2004	Gazomierze - Gazomierze miechowe
27	PN-EN 1359:2004/A1:2006	Gazomierze - Gazomierze miechowe (oryg)
28	PN-EN 1418:2000	Personel spawalniczy – Egzaminowanie operatorów urządzeń spawalniczych oraz nastawiaczy zgrzewania oporowego dla w pełni zmechanizowanego i automatycznego spajania metali
29	PN-EN 1473:2008	Instalacje i urządzenia do skroplonego gazu ziemnego - Projektowanie instalacji lądowych
30	PN-EN 1503-1:2003	Armatura przemysłowa - Materiały na kadłuby, pokrywy i zaślepki - Część 1: Stale określone w normach europejskich (oryg)
31	PN-EN 1503-2:2003	Armatura przemysłowa - Materiały na kadłuby, pokrywy i zaślepki - Część 2: Stale nie określone w normach europejskich (oryg)
32	PN-EN 1514-1:2001	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 1: Uszczelki niemetalowe płaskie z wkładkami lub bez wkładek
33	PN-EN 1514-1:2001/Ap:2002	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 1: Uszczelki niemetalowe płaskie z wkładkami lub bez wkładek
34	PN-EN 1514-2:2008	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 2: Uszczelki spiralne do

		kołnierzy stalowych
35	PN-EN 1514-3:2001	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 3: Uszczelki niemetalowe z koszulką PTFE
36	PN-EN 1514-4:2001	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 4: Uszczelki faliste płaskie lub wielokrawędziowe, metalowe i niemetalowe z wypełnieniem do kołnierzy stalowych
37	PN-EN 1514-4:2001/Ap1:2002	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 4: Uszczelki faliste płaskie lub wielokrawędziowe, metalowe i niemetalowe z wypełnieniem do kołnierzy stalowych
38	PN-EN 1515-1 : 2002	Kołnierze i ich połączenia - Śruby i nakrętki - Część 1: Dobór śrub i nakrętek
39	PN-EN 1515-2:2005	Kołnierze i ich połączenia - Śruby i nakrętki - Część 2: Podział materiałów na śruby do kołnierzy stalowych z oznaczeniem PN
40	PN-EN 1515-3:2005	Kołnierze i ich połączenia - Śruby i nakrętki - Część 3: Podział materiałów na śruby do kołnierzy stalowych z oznaczeniem klasy (oryg)
41	PN-EN 1515-4:2010	Kołnierze i ich połączenia - Śruby i nakrętki - Część 4: Dobór śrub i nakrętek do osprzętu podlegającego dyrektywie Urzędzeń ciśnieniowych 97/23/WE (oryg)
42	PN-EN 1555-1:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 1: Wymagania ogólne (oryg)
43	PN-EN 1555-2:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 2: Rury (oryg)
44	PN-EN 1555-3:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 3: Kształtki (oryg)
45	PN-EN 1555-4:2011	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 4: Armatura (oryg)
46	PN-EN 1555-5:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 5: Przydatność do stosowania w systemie (oryg)
47	PN-EN 1562:2000	Odlewnictwo - Żeliwo ciągliwe
48	PN-EN 1562:2000/A1:2006	Odlewnictwo - Żeliwo ciągliwe (oryg)
49	PN-EN 1563:2000	Odlewnictwo - Żeliwo sferoidalne
50	PN-EN 1563:2000/A1:2004	Odlewnictwo - Żeliwo sferoidalne
51	PN-EN 1563:2000/A2:2006	Odlewnictwo - Żeliwo sferoidalne
52	PN-EN 1591-1+A1:2009	Kołnierze i ich połączenia - Zasady projektowania połączeń kołnierzowych okrągłych z uszczelką -

		Część 1: Metoda obliczeniowa (oryg)
53	PN-EN 1591-1+A1:2009/AC:2010	Kołnierze i ich połączenia - Zasady projektowania połączeń kołnierzowych okrągłych z uszczelką - Część 1: Metoda obliczeniowa (oryg)
54	PN-EN 1591-1+A1:2009/AC:2011	Kołnierze i ich połączenia - Zasady projektowania połączeń kołnierzowych okrągłych z uszczelką - Część 1: Metoda obliczeniowa (oryg)
55	PN-EN 1591-2:2008	Kołnierze i ich połączenia - Zasady projektowania połączeń kołnierzowych okrągłych z uszczelką - Część 2: Parametry uszczelki (oryg)
56	PN-EN 1594:2011	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 16 bar - Wymagania funkcjonalne
57	PN-EN 1759-1:2005	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek złąbek i osprzętu z oznaczeniem klasy - Część 1: Kołnierze stalowe NPS od 1/4 do 24 (oryg)
58	PN-EN 1759-3:2008	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek i osprzętu z oznaczeniem klasy - Część 3: Kołnierze ze stopów miedzi
59	PN-EN 1759-4:2008	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem klasy - Część 4: Kołnierze ze stopów aluminium
60	PN-EN 1775:2009	Dostawa gazu - Przewody gazowe dla budynków - Maksymalne ciśnienie robocze < lub = 5 bar - Zalecenia funkcjonalne
61	PN-EN 1776:2002	Systemy dostawy gazu - Stacje pomiarowe gazu ziemnego - Wymagania funkcjonalne
62	PN-EN 1918-5:2001	Systemy dostawy gazu - Podziemne magazynowanie gazu - Zalecenia funkcjonalne dotyczące urządzeń powierzchniowych
63	PN-EN 1983:2008	Armatura przemysłowa - Kurki kulowe stalowe
64	PN-EN 1984:2010	Armatura przemysłowa - Zasuwy stalowe i staliwne (oryg)
65	PN-EN 1993-4-3:2008	Eurokod 3 - Projektowanie konstrukcji stalowych – Część 4-3: Rurociągi
66	PN-EN 1993-4-3:2008/AC:2009	Eurokod 3 - Projektowanie konstrukcji stalowych – Część 4-3: Rurociągi
67	PN-EN 1993-4-3:2008/NA:2010	Eurokod 3 - Projektowanie konstrukcji stalowych – Część 4-3: Rurociągi
68	PN-EN 10204:2006	Wyroby metalowe - Rodzaje dokumentów kontroli
69	PN-EN 10208-1:2011	Rury stalowe przewodowe dla mediów palnych - Rury o klasie wymagań A
70	PN-EN 10208-2:2011	Rury stalowe przewodowe dla mediów palnych - Rury o klasie wymagań B
71	PN-EN 10213:2010	Odlewy staliwne do pracy pod ciśnieniem
72	PN-EN 10216-1:2004	Rury stalowe bez szwu do zastosowań ciśnieniowych - Warunki techniczne dostawy -

		Część 1: Rury ze stali niestopowych z wymaganymi własnościami w temperaturze pokojowej
73	PN-EN 10216-1:2004/A1:2004	Rury stalowe bez szwu do zastosowań ciśnieniowych - Warunki techniczne dostawy - Część 1: Rury ze stali niestopowych z wymaganymi własnościami w temperaturze pokojowej
74	PN-EN 10220:2005	Rury stalowe bez szwu i ze szwem - Wymiary i masy na jednostkę długości
75	PN-EN 10222-1:2000	Odkuwki stalowe na urządzenia ciśnieniowe - Ogólne wymagania dotyczące odkuwek swobodnie kutyh
76	PN-EN 10222-1:2000/A1:2004	Odkuwki stalowe na urządzenia ciśnieniowe - Ogólne wymagania dotyczące odkuwek swobodnie kutyh
77	PN-EN 10226-1:2006	Gwinty rurowe połączeń ze szczelnością uzyskiwaną na gwincie - Część 1: Gwinty stożkowe zewnętrzne i gwinty walcowe wewnętrzne - Wymiary, tolerancje i oznaczenie
78	PN-EN 10226-2:2007	Gwinty rurowe połączeń ze szczelnością uzyskiwaną na gwincie - Część 2: Gwinty stożkowe zewnętrzne i gwinty stożkowe wewnętrzne - Wymiary, tolerancje i oznaczenie
	PN-EN 10246-1:1998 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-1:2011	Badania nieniszczące rur stalowych – Część 1: Automatyczne badanie elektromagnetyczne ferromagnetycznych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu sprawdzenia szczelności hydraulicznej
	PN-EN 10246-2:2002 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-1:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 2: Automatyczne badanie metodą prądów wirowych austenitycznych i austenityczno-ferrytycznych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu sprawdzenia szczelności hydraulicznej
	PN-EN 10246-3:2002 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-2:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 3: Automatyczne badanie metodą prądów wirowych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości
	PN-EN 10246-4:2002 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-3:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 4: Automatyczne badanie metodą magnetycznego strumienia rozproszenia z użyciem magnetycznych przetworników ferromagnetycznych rur stalowych bez szwu w celu wykrycia nieciągłości poprzecznych
	PN-EN 10246-5:2002 Zastąpiona przez	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 5: Automatyczne badanie metodą magnetycznego strumienia rozproszenia z użyciem magnetycznych

	PN-EN ISO 10893-3:2011	przetworników ferromagnetycznych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych
	PN-EN 10246-6:2001 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-10:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 6: Automatyczne ultradźwiękowe badanie stalowych rur bez szwu w celu wykrycia nieciągłości poprzecznych na całym obwodzie
	PN-EN 10246-7:2006 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-10:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 7 Automatyczne badanie ultradźwiękowe rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych na całym obwodzie
	PN-EN 10246-8:2002 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-11:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 8: Automatyczne badanie ultradźwiękowe spoin rur stalowych spawanych elektrycznie w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych
	PN-EN 10246-9:2004 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-11:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 9: Automatyczne badanie ultradźwiękowe spoin rur spawanych łukiem krytym celem wykrycia nieciągłości wzdłużnych i/lub poprzecznych
	PN-EN 10246-10:2004 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-6:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 10 Badania radiograficzne spoin rur stalowych spawanych automatycznie łukowo celem wykrycia nieciągłości
	PN-EN 10246-14:2001 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-8:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 14: Automatyczne ultradźwiękowe badanie stalowych rur bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia rozwarstwień
	PN-EN 10246-16:2002 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-8:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 16: Automatyczne badanie ultradźwiękowe obszarów przyległych do spoiny w rurach stalowych ze szwem w celu wykrycia rozwarstwień
	PN-EN 10246-17:2002 Zastąpiona przez PN-EN ISO 10893-8:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 17: Automatyczne badanie ultradźwiękowe końców rur stalowych bez szwu i spawanych w celu wykrycia rozwarstwień
79	PN-EN 10250-1:2001	Odkuwki stalowe swobodnie kute ogólnego stosowania - Część 1: Wymagania ogólne
80	PN-EN 10250-2:2001	Odkuwki stalowe swobodnie kute ogólnego stosowania - Część 2: Stale niestopowe jakościowe i specjalne
81	PN-EN 10288:2003	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Zewnętrznie wytłaczane, dwuwarstwowe powłoki polietylenowe
82	PN-EN 10289:2005	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki zewnętrzne z żywicy epoksydowej lub epoksydowej modyfikowanej nanoszone w stanie ciekłym

83	PN-EN 10290:2005	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki zewnętrzne z poliuretanu lub poliuretanu modyfikowanego nanoszone w stanie ciekłym
84	PN-EN 10300:2009	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Materiały bitumiczne nanoszone na gorąco na powłoki zewnętrzne
85	PN-EN 10301:2006	Rury stalowe i złączki na rurociągi morskie i przybrzeżne - Powłoki wewnętrzne obniżające tarcie przy transporcie gazu nie powodującego korozji
86	PN-EN 10305-1:2011	Rury stalowe precyzyjne - Warunki techniczne dostawy - Część 1: Rury bez szwu ciągnięte na zimno
87	PN-EN 10329:2009	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki zewnętrzne złącz montażowych
88	PN-EN 10339:2009	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki wewnętrzne z żywicy epoksydowej nanoszonej w stanie ciekłym dla ochrony przed korozją
89	PN-EN 12007-1:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar włącznie - Część 1: Ogólne zalecenia funkcjonalne
90	PN-EN 12007-2:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar włącznie - Część 2: Szczegółowe zalecenia funkcjonalne dotyczące polietylenu (MOP do 10 bar włącznie)
91	PN-EN 12007-3:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar włącznie - Część 3: Szczegółowe zalecenia funkcjonalne dotyczące stali
92	PN-EN 12007-4:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar włącznie - Część 4: Szczegółowe zalecenia funkcjonalne dotyczące renowacji
93	PN-EN 12068:2002	Ochrona katodowa - Zewnętrzne powłoki organiczne stosowane łącznie z ochroną katodową do ochrony przed korozją podziemnych lub podwodnych rurociągów stalowych - Taśmy i materiały kurczliwe
94	PN-EN 12186:2004	Systemy dostawy gazu - Stacje redukcji ciśnienia gazu w przesyle i dystrybucji - Wymagania funkcjonalne
95	PN-EN 12186:2004/A1:2007	Systemy dostawy gazu - Stacje redukcji ciśnienia gazu w przesyle i dystrybucji - Wymagania funkcjonalne
96	PN-EN 12261:2005	Gazomierze - Gazomierze turbinowe
97	PN-EN 12261:2005/A1:2008	Gazomierze - Gazomierze turbinowe
98	PN-EN 12266-1:2007	Armatura przemysłowa - Badania armatury - Część

		1: Próby ciśnieniowe, procedury badawcze i kryteria doboru - Wymagania obowiązkowe
99	PN-EN 12266-2:2007	Armatura przemysłowa - Badania armatury - Część 2: Badania, procedury badawcze i kryteria odbioru - Wymagania dodatkowe
100	PN-EN 12279:2004	Systemy dostawy gazu - Instalacje redukcji ciśnienia gazu na przyłączach - Wymagania funkcjonalne
101	PN-EN 12279:2004/A1:2007	Systemy dostawy gazu - Instalacje redukcji ciśnienia gazu na przyłączach - Wymagania funkcjonalne
102	PN-EN 12308:2007	Instalacje i urządzenia do skroplonego gazu ziemnego (LNG) – Badania przydatności uszczelki przeznaczonych do połączeń kołnierzowych używanych w rurociągach LNG
103	PN-EN 12327:2004	Systemy dostawy gazu - Procedury próby ciśnieniowej, uruchamiania i unieruchamiania - Wymagania funkcjonalne
104	PN-EN 12405-1:2007	Gazomierze - Przeliczniki - Część 1: Przeliczanie objętości
105	PN-EN 12405-1:2007/A1:2008	Gazomierze - Przeliczniki - Część 1: Przeliczanie objętości
106	PN-EN 12474:2009	Ochrona katodowa rurociągów podmorskich
107	PN-EN 12480:2005	Gazomierze - Gazomierze rotorowe
108	PN-EN 12480:2005/A1:2008	Gazomierze - Gazomierze rotorowe
109	PN-EN 12495:2009	Ochrona katodowa stałych stalowych konstrukcji przybrzeżnych
110	PN-EN 12516-1:2010	Armatura przemysłowa - Wytrzymałość obudowy - Część 1: Metoda tabelaryczna do obudów stalowych armatury
111	PN-EN 12516-2:2009	Armatura przemysłowa - Wytrzymałość obudowy - Część 2: Metoda obliczeniowa dla obudów stalowych armatury
112	PN-EN 12516-3:2007	Armatura przemysłowa - Wytrzymałość obudowy - Część 3: Metoda doświadczalna
113	PN-EN 12516-4:2010	Armatura przemysłowa - Wytrzymałość obudowy - Część 4: Metoda obliczeniowa dla obudów armatury wykonanych z metali innych niż stal
114	PN-EN 12560-1:2002	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 1: Uszczelki niemetalowe płaskie z wkładkami lub bez wkładek
115	PN-EN 12560-2:2002	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 2: Uszczelki spiralne do kołnierzy stalowych
116	PN-EN 12560-3:2003	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 3: Uszczelki niemetalowe z koszulką z PTFE
117	PN-EN 12560-4:2003	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 4: Uszczelki faliste

		płaskie lub wielokrawędziowe metalowe z wypełnieniem do kołnierzy stalowych
118	PN-EN 12560-5:2003	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 5: Metalowe pierścienie uszczelniające do kołnierzy stalowych
119	PN-EN 12567:2004	Armatura przemysłowa - Armatura zaporowa do ciekłego gazu ziemnego (LNG) - Wymagania użytkowe i badania sprawdzające
120	PN-EN 12570:2002	Armatura przemysłowa - Metoda ustalania wielkości elementu napędowego
121	PN-EN 12583:2005	Systemy dostawy gazu - Tłocznie - Wymagania funkcjonalne
122	PN-EN 12627:2002	Armatura przemysłowa - Przyłącza armatury stalowej do przyspawania doczołowego
123	PN-EN 12732:2004	Systemy dostawy gazu - Spawanie stalowych układów rurowych - Wymagania funkcjonalne
124	PN-EN 12954:2004	Ochrona katodowa konstrukcji metalowych w gruntach lub w wodach - Zasady ogólne i zastosowania dotyczące rurociągów
125	PN-EN 12982:2009	Armatura przemysłowa – Długości zabudowy armatury prostej i kątowej z przyłączami do przyspawania doczołowego (oryg)
126	PN-EN 13237:2005	Przestrzenie zagrożone wybuchem - Terminy i definicje dotyczące urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem
127	PN-EN 13463-1:2010	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem - Część 1: Podstawowe założenia i wymagania
128	PN-EN 13463-3:2006	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem – Część 3: Ochrona za pomocą osłony ognioszczelnej „d”
129	PN-EN 13463-5:2005	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem Część 5: Ochrona za pomocą bezpieczeństwa konstrukcyjnego „c”
130	PN-EN 13463-6:2006	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem Część 6: Ochrona przez kontrolę źródła zapłonu „b”
131	PN-EN 13480–3:2002	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
132	PN-EN 13480–3:2002/A1:2006	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
133	PN-EN 13480–3:2002/A2:2007	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
134	PN-EN 13480–3:2002/A3:2009	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
135	PN-EN 13480–3:2002/A4:2010	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
136	PN-EN 13480–4:2005	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 4:

		Wykonanie i montaż
137	PN-EN 13480-5:2005	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 5: Kontrola i badania
138	PN-EN 13480-6:2010	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 6: Wymagania dodatkowe dla rurociągów podziemnych
139	PN-EN 13509:2005	Metody pomiarowe w ochronie katodowej
140	PN-EN 13645:2008	Instalacje i urządzenia do skroplonego gazu ziemnego - Projektowanie instalacji lądowych ze zbiornikami magazynowymi o ładowności od 5 t do 200 t
141	PN-EN 13673-1:2005	Oznaczenie maksymalnego ciśnienia wybuchu i maksymalnej szybkości narastania ciśnienia wybuchu gazów i par - Część 1: Oznaczanie maksymalnego ciśnienia wybuchu
142	PN-EN 13673-2:2006	Oznaczenie maksymalnego ciśnienia wybuchu i maksymalnej szybkości narastania ciśnienia wybuchu gazów i par - Część 2: Oznaczanie maksymalnej szybkości narastania ciśnienia wybuchu
143	PN-EN 13709:2010	Armatura przemysłowa - Stalowe zawory zaporowe i zaporowo-zwrotne (oryg)
144	PN-EN 13774:2004	Armatura do instalacji dystrybucji gazu na maksymalne ciśnienie robocze mniejsze lub równe 16 bar – Wymagania eksploatacyjne (oryg)
145	PN-EN 13787:2009	Elastomery stosowane w reduktorach ciśnienia gazu i współpracujących urządzeniach zabezpieczających o ciśnieniu wejściowym do 100 bar
146	PN-EN 13942:2009	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych - Zawory na rurociągach (oryg)
147	PN-EN 13942:2009/AC:2009	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych - Zawory na rurociągach (oryg)
148	PN-EN 13980:2004	Przestrzenie zagrożone wybuchem - Zastosowanie systemów jakości
149	PN-EN 14141:2005	Armatura stosowana w rurociągach do przesyłu gazu ziemnego - Wymagania eksploatacyjne i badania (oryg)
150	PN-EN 14161:2006	Przemysł naftowy i gazowniczy - Rurociągowy systemy przesyłowe
151	PN-EN 14163:2005	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych - Spawanie rurociągów
152	PN-EN 14163:2005/AC:2006	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych - Spawanie rurociągów
153	PN-EN 14236:2010	Gazomierze domowe ultradźwiękowe
154	PN-EN 14382+A1:2009	Urządzenia zabezpieczające dla stacji redukcji ciśnienia gazu i instalacji - Gazowe zabezpieczające urządzenia zamykające dla ciśnień

		wejściowych do 100 bar (oryg)
155	PN-EN 14408-1:2006	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do renowacji podziemnych sieci gazowych - Część 1: Postanowienia ogólne
156	PN-EN 14408-3:2006	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do renowacji podziemnych sieci gazowych - Część 3: Wykładzina z rur ściśle pasowanych
157	PN-EN 14505:2007	Ochrona katodowa konstrukcji złożonych
158	PN-EN 14870-1:2008	Przemysł naftowy i gazowniczy - Łuki rurowe wykonywane metodą nagrzewania indukcyjnego, osprzęt oraz kołnierze rurociągów systemów przesyłowych - Część 1: Łuki rurowe wykonywane metodą nagrzewania indukcyjnego
159	PN-EN 14870-2:2007	Przemysł naftowy i gazowniczy - Odprowadzenia, połączenia oraz kołnierze systemów rurociągów przesyłowych - Część 2: Połączenia
160	PN-EN 14870-3:2009	Przemysł naftowy i gazowniczy - Łączniki doprowadzające, osprzęt oraz kołnierze rurociągów systemów przesyłowych - Część 3: Kołnierze
161	PN-EN 15001-1:2009	System dostawy gazu – Układ instalacji gazowej o ciśnieniu roboczym większym niż 0,5 bara dla przemysłu handlu i nieprzemysłowych instalacji gazowych - Część 1 Szczegółowe wymagania funkcjonalne dotyczące projektowania materiałów, konstrukcji, inspekcji i badania (oryg)
162	PN-EN 15001-2:2009	System dostawy gazu – Układ instalacji gazowej o ciśnieniu roboczym większym niż 0,5 bara dla przemysłu handlu i niedomowych instalacji gazowych – Część 2 Szczegółowe wymagania funkcjonalne dotyczące uruchomienia, użytkowania i utrzymania (oryg)
163	PN-EN 15233:2009	Metodyka oceny bezpieczeństwa funkcjonalnego systemów ochronnych do przestrzeni zagrożonych wybuchem
164	PN-EN 15257:2008	Ochrona katodowa - Poziomy kompetencji i certyfikacja personelu ochrony katodowej
165	PN-EN 50162:2006	Ochrona przed korozją powodowaną przez prądy błądzące z układów prądu stałego
166	PN-EN 50495:2010	Urządzenia zabezpieczające niezbędne do bezpiecznego działania urządzeń ze względu na zagrożenie wybuchem (oryg)
167	PN-EN 60079-0:2009	Atmosfery wybuchowe - Część 0: Sprzęt - Podstawowe wymagania (oryg)
168	PN-EN 60079-1:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 1: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą osłon ognioszczelnych „d”
169	PN-EN 60079-2:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 2: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą osłon gazowych z nadciśnieniem „p”
170	PN-EN 60079-5:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 5: Zabezpieczenie

		urządzeń za pomocą osłony piaskowej „q”
171	PN-EN 60079-6:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 6: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą osłony olejowej „o”
172	PN-EN 60079-7:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 7: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą budowy wzmocnionej „e”
173	PN-EN 60079-10:2003	Urządzenia elektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem - Część 10: Klasyfikacja obszarów niebezpiecznych (oryg)
174	PN-EN 60079-10-1:2009	Atmosfery wybuchowe – Część 10-1 Klasyfikacja przestrzeni - Gazowe atmosfery wybuchowe (oryg)
175	PN-EN 60079-11:2010	Atmosfery wybuchowe – Część 11: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą iskrobezpieczeństwa „i” (oryg)
176	PN-EN 60079-17:2008	Atmosfery wybuchowe – Część 17: Kontrola i konserwacja instalacji elektrycznych (oryg)
177	PN-EN 60079-17:2008/AC:2008	Atmosfery wybuchowe – Część 17: Kontrola i konserwacja instalacji elektrycznych (oryg)
178	PN-EN 60079-18:2006	Urządzenia elektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem gazów - Część 18: Konstrukcja badanie i znakowanie elektrycznych urządzeń hermetyzowanych „m”
179	PN-EN 60079-25:2011	Atmosfery wybuchowe Część 25: Systemy iskrobezpieczne (oryg)
180	PN-EN 60079-29-1:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 29-1: Detektory gazu – Wymagania metrologiczne i funkcjonalne detektorów gazów palnych
181	PN-EN 60079-29-4:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 29-4: Detektory gazu – Wymagania metrologiczne i funkcjonalne dotyczące detektorów z otwartą ścieżką do wykrywania gazów palnych (oryg)
182	PN-EN 60534-1:2005	Przemysłowe zawory regulacyjne - Część 1 Terminologia i postanowienia ogólne (oryg)
183	PN-EN 62305-1:2008	Ochrona odgromowa – Część 1: Zasady ogólne
184	PN-EN 62305-2:2008	Ochrona odgromowa – Część 2: Zarządzanie ryzykiem
185	PN-EN ISO 228-1:2005	Gwinty rurowe połączeń ze szczelnością nie uzyskiwaną na gwincie – Część 1: Wymiary, tolerancje i oznaczenie
186	PN-EN ISO 3834-1:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 1: Kryteria wyboru odpowiedniego poziomu wymagań jakości
187	PN-EN ISO 3834-2:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 2: Pełne wymagania jakości
188	PN-EN ISO 3834-3:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 3: Standardowe wymagania jakości
189	PN-EN ISO 3834-4:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania

		materiałów metalowych - Część 4: Podstawowe wymagania jakości
190	PN-EN ISO 3834-5:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 5: Dokumenty konieczne do potwierdzenia zgodności z wymaganiami jakości ISO 3834-2, ISO 3834-3 lub ISO 3834-4
191	PN-EN ISO 3834-5:2007/AC:2009	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 5: Dokumenty konieczne do potwierdzenia zgodności z wymaganiami jakości ISO 3834-2, ISO 3834-3 lub ISO 3834-4
192	PN-EN ISO 4126-1:2007	Urządzenia zabezpieczające przed nadmiernym ciśnieniem - Część 1: Zawory bezpieczeństwa
193	PN-EN ISO 4126-2:2007	Urządzenia zabezpieczające przed nadmiernym ciśnieniem - Część 2: Urządzenia zabezpieczające z płytkami bezpieczeństwa
194	PN-EN ISO 4136:2011	Badania niszczące złączy spawanych metali – Próba rozciągania próbek poprzecznych (oryg)
195	PN-EN ISO 5167-1:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwężek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 1: Zasady i wymagania ogólne
196	PN-EN ISO 5167-2:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwężek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 2: Kryzy
197	PN-EN ISO 5167-3:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwężek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 3: Dysze i dysze Venturiego
198	PN-EN ISO 5167-4:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwężek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 4: Klasyczna zwężka Venturiego.
199	PN-EN ISO 5173:2010	Badania niszczące spoin w materiałach metalowych – Badanie na zginanie (oryg)
200	PN-EN ISO 5817:2009	Spawanie – Złącza spawane ze stali, niklu, tytanu i ich stopów (z wyjątkiem spawanych wiązek) – Poziomy jakości według niezgodności spawalniczych
201	PN-EN ISO 5817:2009/Ap1:2009	Spawanie – Złącza spawane ze stali, niklu, tytanu i ich stopów (z wyjątkiem spawanych wiązek) – Poziomy jakości według niezgodności spawalniczych
202	PN-EN ISO 6141:2010	Analiza gazu – Wymagania dotyczące certyfikatów dla gazów wzorcowych i gazowych mieszanin
203	PN-EN ISO 6143:2010	Analiza gazu – Metody porównawcze do określania i sprawdzania składu gazowych mieszanin wzorcowych

204	PN-EN ISO 6708:1998	Elementy rurociągów - Definicja i dobór DN (wymiaru nominalnego)
205	PN-EN ISO 6892-1:2010	Metale - Próba rozciągania – Część 1: Metoda badania w temperaturze pokojowej
206	PN-EN ISO 6974-2:2006	Gaz ziemny - Oznaczanie składu metodą chromatografii gazowej z oszacowaniem niepewności – Część 2: Charakterystyki układu pomiarowego i statystyczne opracowanie wyników
207	PN-EN ISO 6974-5:2006	Gaz ziemny – Oznaczanie składu metodą chromatografii gazowej z oszacowaniem niepewności – Część 5: Oznaczanie azotu, ditlenku węgla i węglowodorów od C1 do C5 oraz C6+ z zastosowaniem laboratoryjnego albo procesowego układu pomiarowego z trzema kolumnami
208	PN-EN ISO 6976:2008	Gaz ziemny - Obliczanie wartości kalorycznych, gęstości, gęstości względnej i liczby Wobbego na podstawie składu
209	PN-EN ISO 8491:2005	Metale Rury - Próba zginania
210	PN-EN ISO 8492:2005	Metale Rury - Próba spłaszczania
211	PN-EN ISO 8493:2005	Metale Rury - Próba roztlaczania
212	PN-EN ISO 8501-1:2008	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 1: Stopnie skorodowania i stopnie przygotowania niepokrytych podłoży stalowych oraz podłoży stalowych po całkowitym usunięciu wcześniej nałożonych powłok
213	PN-EN ISO 8501-2:2011	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 2: Stopnie przygotowania wcześniej pokrytych powłokami podłoży stalowych po miejscowym usunięciu tych powłok (oryg)
214	PN-EN ISO 8501-3:2008	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 3: Stopnie przygotowania spoin, krawędzi i innych obszarów z wadami powierzchni
215	PN-EN ISO 8501-4:2008	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 4: Stany wyjściowe powierzchni, stopnie przygotowania i stopnie rdzy nalotowej związanej z czyszczeniem strumieniem wody pod wysokim ciśnieniem
216	PN-EN ISO 9016:2011	Badania niszczące złączy spawanych metali – Badanie udarności – Usytuowanie próbek, kierunek karbu i badanie (oryg)
217	PN-EN ISO 9692-1:2008	Spawanie i procesy pokrewne – Zalecenia dotyczące przygotowania złączy - Część 1: Ręczne

		spawanie łukowe, spawanie łukowe elektrodą metalową w osłonie gazów, spawanie gazowe, spawanie metodą TIG i spawanie wiązką stali
218	PN-EN ISO 9692-2:2002	Spawanie i procesy pokrewne – Przygotowanie brzegów do spawania – Część 2: Spawanie stali łukiem krytym
219	PN-EN ISO 10101-1:2011	Gaz ziemny - Oznaczenie zawartości wody Karla Fischera - Część 1: Wprowadzenie (oryg)
220	PN-EN ISO 10101-2:2011	Gaz ziemny - Oznaczenie zawartości wody Karla Fischera - Część 2: Metoda miareczkowa (oryg)
221	PN-EN ISO 10101-3:2011	Gaz ziemny - Oznaczenie zawartości wody Karla Fischera - Część 3: Metoda kulometryczna (oryg)
222	PN-EN ISO 10497:2010	Badania armatury - Wymagania dotyczące próby ogniowej (oryg)
223	PN-EN ISO 10715:2005	Gaz ziemny - Wytyczne pobierania próbek
224	PN-EN ISO 10723:2005	Gaz ziemny – Ocena działania procesowych układów analitycznych
225	PN-EN ISO 10893-1:2011	Badania nieniszczące rur stalowych – Część 1: Automatyczne badanie elektromagnetyczne rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu sprawdzenia szczelności hydraulicznej (oryg)
226	PN-EN ISO 10893-2:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 2: Automatyczne badanie metodą prądów wirowych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości (oryg)
227	PN-EN ISO 10893-3:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 3: Automatyczne badanie metodą magnetycznego strumienia rozproszenia ferromagnetycznych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych i/lub poprzecznych (oryg)
228	PN-EN ISO 10893-6:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 6 Badanie radiograficzne spoin rur stalowych spawanych w celu wykrycia nieciągłości (oryg)
229	PN-EN ISO 10893-7:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 7: Badanie metodą radiografii cyfrowej spoin rur stalowych spawanych w celu wykrycia nieciągłości (oryg)
230	PN-EN ISO 10893-8:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 8: Automatyczne badanie ultradźwiękowe stalowych rur bez szwu i spawanych w celu wykrycia rozwarstwień (oryg)
231	PN-EN ISO 10893-10:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 10 Automatyczne badanie ultradźwiękowe rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych i/lub poprzecznych (oryg)
232	PN-EN ISO 10893-11:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 11:

		Automatyczne badanie ultradźwiękowe spoin rur stalowych spawanych w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych i/lub poprzecznych (oryg)
233	PN-EN ISO 12213-2:2010	Gaz ziemny - Obliczanie współczynnika ściśliwości - Część 2: Obliczenia z zastosowaniem składu molowego (oryg)
234	PN-EN ISO 12213-3:2010	Gaz ziemny - Obliczanie współczynnika ściśliwości - Część 3: Obliczenia z zastosowaniem właściwości fizycznych (oryg)
235	PN-EN ISO 13443:2008	Gaz ziemny - Standardowe warunki odniesienia
236	PN-EN ISO 13686:2010	Gaz ziemny – Określanie jakości
237	PN-EN ISO 13734:2002	Gaz ziemny - Organiczne związki siarki stosowane jako środki nawaniające - Wymagania i metody badań
238	PN-EN ISO 14224:2010	Przemysł naftowy petrochemiczny i gazowniczy – Gromadzenie i wymiana danych dotyczących niezawodności i konserwacji sprzętu
239	PN-EN ISO 14731:2008	Nadzorowanie spawania - Zadania i odpowiedzialność
240	PN-EN ISO 15403-1:2008	Gaz ziemny - Gaz ziemny jako sprężone paliwo do pojazdów - Część 1 Określenie jakości
241	PN-EN ISO 15607:2007	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali - Zasady ogólne
242	PN-EN ISO 15609-1:2007	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali - Instrukcja technologiczna spawania - Część 1 Spawanie łukowe,
243	PN-EN ISO 15614-1:2008	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali - Badanie technologii spawania - Część 1: Spawanie łukowe i gazowe stali oraz spawanie łukowe i gazowe niklu i stopów niklu
244	PN-EN ISO 15614-1:2008/A1:2010	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali - Badanie technologii spawania - Część 1 Spawanie łukowe i gazowe stali oraz spawanie łukowe i gazowe niklu i stopów niklu
245	PN-EN ISO 15761:2005	Zasuwy stalowe, zawory kulowe i zawory zwrotne o wymiarach równych i mniejszych od DN 100 dla przemysłu naftowego i gazowniczego
246	PN-EN ISO 16664:2008	Analiza gazu – Postępowanie z gazami wzorcowymi i gazowymi mieszaninami wzorcowymi – Wytyczne (oryg)
247	PN-EN ISO 17637:2011	Badania nieniszczące złączy spawanych – Badanie wizualne złączy spawanych (oryg)
248	PN-EN ISO 19739:2010	Gaz ziemny – Oznaczanie związków siarki metodą chromatografii gazowej
249	PN-EN ISO 21809-2:2008	Przemysł naftowy i gazowniczy – Powłoki zewnętrzne rurociągów podziemnych i podmorskich stosowanych w rurociągowych systemach transportowych – Część 2: Nakładane termicznie powłoki epoksydowe (oryg)
250	PN-EN ISO 21809-2:2008/	Przemysł naftowy i gazowniczy – Powłoki

	AC:2009	zewnątrzne rurociągów podziemnych i podmorskich stosowanych w rurociągowych systemach transportowych – Część 2: Nakładane termicznie powłoki epoksydowe (oryg)
251	PN-EN ISO 21809-5:2010	Przemysł naftowy i gazowniczy – Powłoki zewnętrzne rurociągów podziemnych i podmorskich stosowanych w rurociągowych systemach transportowych – Część 5: Zewnętrzne powłoki betonowe (oryg)
252	PN-EN ISO/IEC 17025:2005	Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących (oryg)
253	PN-EN ISO/IEC 17025:2005/AC:2007	Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących
254	PN-EN ISO/IEC 17025:2005/Ap1:2007	Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących
255	PN-EN ISO/IEC 17050-1:2010	Ocena zgodności – Deklaracja zgodności składana przez dostawcę – Część 1: Wymagania ogólne
256	PN-EN ISO/IEC 17050-2:2005	Ocena zgodności – Deklaracja zgodności składana przez dostawcę – Część 2: Dokumentacja wspomagająca
257	PN-ISO 6761:1996	Rury stalowe - Przygotowanie końców rur i kształtek do spawania
258	PN-ISO 20765-1:2010	Gaz ziemny - Obliczanie wartości właściwości termodynamicznych – Część 1: Właściwości fazy gazowej do zastosowań przesyłowych i dystrybucyjnych
259	PN-B-01530:1969	Gazownictwo - Źródła gazu i obiekty technologiczne oraz gazociągi i ich uzbrojenie - Oznaczenie na planach i mapach
260	PN-C-04750:2011	Paliwa gazowe - Klasyfikacja, oznaczenie i wymagania
261	PN-C-04751:2011	Gaz ziemny - Ocena jakości
262	PN-C-04752:2011	Gaz ziemny - Jakość gazu w sieci przesyłowej
263	PN-C-04753:2011	Gaz ziemny - Jakość gazu dostarczanego odbiorcom z sieci rozdzielczej
264	PN-E -05003-01:1986	Ochrona odgromowa obiektów budowlanych – Wymagania ogólne
265	PN-E -05003-03:1989	Ochrona odgromowa obiektów budowlanych – Ochrona obostrzona
266	PN-E -05003-05:1986	Ochrona przed korozją – Ochrona katodowa - Anody galwaniczne – Wymagania i badania
267	PN-M-34503:1992	Gazociągi i instalacje gazownicze - Próby rurociągów
268	PN-M-34511:1994	Gazociągi i instalacje gazownicze - Reduktory o przepustowości do 60 m ³ /h na ciśnienie średnie - Wymagania i badania
269	ZN-G-3001:2001	Gazociągi - Oznakowanie trasy gazociągu - Wymagania ogólne
270	ZN-G-3002:2001	Gazociągi - Taśmy ostrzegawcze i lokalizacyjne -

		Wymagania i badania
271	ZN-G-3003:2001	Gazociągi - Słupki oznaczeniowe i oznaczeniowo-pomiarowe - Wymagania i badania
272	ZN-G-3004:2001	Gazociągi - Tablice orientacyjne - Wymagania i badania
273	ZN-G-3160:1999	Gazociągi - Rury poliamidowe - Wymagania i badania
274	ZN-G-3242:2003	Sieci gazowe - Filtry - Wymagania i badania
275	ZN-G-3900:2001	Gazociągi - Próby specjalne - Wymagania
276	ZN-G-3910:2001	Gazociągi - Gazociągi wysokiego ciśnienia poddawane próbom specjalnym - Projektowanie, wykonanie i odbiór
277	ZN-G-4001:2001	Pomiary paliw gazowych - Postanowienia ogólne - Terminologia i symbole graficzne
278	ZN-G-4002:2001	Pomiary paliw gazowych - Zasady rozliczeń i technika pomiarowa
279	ZN-G-4003:2001	Pomiary paliw gazowych - Stacje pomiarowe - Wymagania i kontrola
280	ZN-G-4004:2001	Pomiary paliw gazowych - Metody obliczania współczynników ściśliwości gazów ziemnych
281	ZN-G-4005:2001	Pomiary paliw gazowych - Gazomierze turbinowe - Wymagania, badania i instalowanie
282	ZN-G-4006:2001	Pomiary paliw gazowych - Zwężkowe gazomierze kryzowe - Wymagania, badania i instalowanie
283	ZN-G-4007:2001	Pomiary paliw gazowych - Urządzenia elektroniczne - Wymagania i badania
284	ZN-G-4008:2001	Pomiary paliw gazowych - Gazomierze turbinowe - Budowa zestawów montażowych
285	ZN-G-4009:2001	Pomiary paliw gazowych - Zwężkowe gazomierze kryzowe - Budowa zestawów montażowych
286	ZN-G-4010:2001	Pomiary paliw gazowych - Gazomierze rotorowe - Wymagania, badania i instalowanie
287	ZN-G-4120:2004	System dostawy gazu - Stacje gazowe - Wymagania ogólne
288	ZN-G-4121:2004	System dostawy gazu - Stacje gazowe w przesyłce i dystrybucji - Wymagania
289	ZN-G-4122:2004	System dostawy gazu - Instalacje redukcji ciśnienia gazu na przyłączach - Wymagania
290	ZN-G-5001:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Wymagania ogólne dotyczące nawaniania gazu ziemnego
291	ZN-G-5002:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Wymagania dotyczące postępowania ze środkami nawaniającymi oraz ich przechowywania i transportu
292	ZN-G-5003:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Instalacje do nawaniania gazu ziemnego
293	ZN-G-5004:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Kontrola nawaniania gazu ziemnego metodami

		odorymetrycznymi
294	ZN-G-5008:1999	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Metody oznaczania zawartości tetrahydrotiofenu (THT)
295	ZN-G-8001:1998	Sieci gazowe - Strefy zagrożenia wybuchem
296	ST-IGG-0401:2010	Sieci gazowe - Strefy zagrożenia wybuchem – Ocena i wyznaczanie
297	ST-IGG-0501:2009	Stacje gazowe w przesyle i dystrybucji dla ciśnień wejściowych do 10 MPa włącznie – Wymagania w zakresie projektowania, budowy oraz przekazania do użytkowania
298	ST-IGG-0502:2010	Instalacje redukcji ciśnienia i/lub pomiaru gazu na przyłączach - Wymagania w zakresie projektowania, budowy oraz przekazania do użytkowania
299	ST-IGG-0503:2011	Stacje gazowe w przesyle i dystrybucji dla ciśnień wejściowych do 10 MPa włącznie oraz instalacje redukcji ciśnienia i/lub pomiaru gazu na przyłączach – Wymagania w zakresie obsługi
300	ST-IGG-0601:2008	Ochrona przed korozją zewnętrzną stalowych gazociągów lądowych – Wymagania funkcjonalne i zalecenia
301	ST-IGG-0602:2009	Ochrona przed korozją zewnętrzną stalowych gazociągów lądowych – Ochrona katodowa – Projektowanie, budowa i użytkowanie
302	ST-IGG-1001:2011	Gazociągi - Oznakowanie trasy gazociągów – Wymagania ogólne
303	ST-IGG-1002:2011	Gazociągi – Oznakowanie ostrzegające i lokalizacyjne – Wymagania i badania
304	ST-IGG-1003:2011	Gazociągi – Słupki oznaczeniowe i oznaczeniowo – pomiarowe - Wymagania i badania
305	ST-IGG-1004:2011	Gazociągi – Tablice orientacyjne - Wymagania i badania
306	ST-IGG-1101:2011	Połączenia PE/stal dla gazu ziemnego wraz ze stalowymi elementami do włączeń oraz elementami do przyłączeń
307	ST-IGG-1201:2010	Metoda próżniowa – Odpowietrzanie i napełnianie gazem ziemnym sieci gazowej
308	ST-IGG-1201:2010	Metoda próżniowa – Odpowietrzanie i napełnianie gazem ziemnym instalacji gazowej - Kontrolna próba szczelności
309	ST-IGG-1401:2010	Kody kreskowe dla urządzeń w punktach gazowych – Kody kreskowe dla gazomierzy miechowych
310	ST-IGG-1402:2010	Kody kreskowe dla urządzeń w punktach gazowych – Kody kreskowe dla reduktorów
311	ST-IGG-1403:2010	Kody kreskowe dla urządzeń w punktach gazowych – Kody kreskowe dla plomb
312	ST-IGG-1501:2011	Filtry do stosowania w sieciach gazowych

**POLSKIE NORMY, NORMY ZAKŁADOWE
I STANDARDY TECHNICZNE IGG
MAJĄCE ZASTOSOWANIE W GAZOWNICTWIE
według tematyki
stan na dzień 31.10.2011 r.**

SIEĆ GAZOWA

1	PN-EN 1555-1:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 1: Wymagania ogólne (oryg)
2	PN-EN 1555-2:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 2: Rury (oryg)
3	PN-EN 1555-3:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 3: Kształtki (oryg)
4	PN-EN 1555-4:2004	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 4: Armatura
5	PN-EN 1555-5:2010	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do przesyłania paliw gazowych - Polietylen (PE) - Część 5: Przydatność do stosowania w systemie (oryg)
6	PN-EN 1594:2011	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 16 bar - Wymagania funkcjonalne
7	PN-EN 1775:2009	Dostawa gazu - Przewody gazowe dla budynków - Maksymalne ciśnienie robocze ≤ 5 bar - Zalecenia funkcjonalne
8	PN-EN 1918- 5:2001	Systemy dostawy gazu - Podziemne magazynowanie gazu - Zalecenia funkcjonalne dotyczące urządzeń powierzchniowych
9	PN-EN 1993-4-3:2008	Eurokod 3 - Projektowanie konstrukcji stalowych - Część 4-3 Rurociągi
10	PN-EN 1993-4-3:2008/AC:2009	Eurokod 3 - Projektowanie konstrukcji stalowych - Część 4-3 Rurociągi
11	PN-EN 1993-4-3:2008/NA:2010	Eurokod 3 - Projektowanie konstrukcji stalowych - Część 4-3 Rurociągi
12	PN-EN 12007-1:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar włącznie - Część 1: Ogólne zalecenia funkcjonalne
13	PN-EN 12007-2:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar

		włącznie - Część 2: Szczegółowe zalecenia funkcjonalne dotyczące polietylenu (MOP do 10 bar włącznie)
14	PN-EN 12007-3:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar włącznie - Część 3: Szczegółowe zalecenia funkcjonalne dotyczące stali
15	PN-EN 12007-4:2004	Systemy dostawy gazu - Rurociągi o maksymalnym ciśnieniu roboczym do 16 bar włącznie - Część 4: Szczegółowe zalecenia funkcjonalne dotyczące renowacji
16	PN-EN 12186:2004	Systemy dostawy gazu - Stacje redukcji ciśnienia gazu w przesyle i dystrybucji - Wymagania funkcjonalne
17	PN-EN 12186:2004/A1:2007	Systemy dostawy gazu - Stacje redukcji ciśnienia gazu w przesyle i dystrybucji - Wymagania funkcjonalne
18	PN-EN 12279:2004	Systemy dostawy gazu - Instalacje redukcji ciśnienia gazu na przyłączach - Wymagania funkcjonalne
19	PN-EN 12279:2004/A1:2007	Systemy dostawy gazu - Instalacje redukcji ciśnienia gazu na przyłączach - Wymagania funkcjonalne
20	PN-EN 12308:2007	Instalacje i urządzenia do skroplonego gazu ziemnego (LNG) - Badania przydatności uszczelk przeznaczonych do połączeń kołnierзовych używanych w rurociągach LNG
21	PN-EN 12474:2009	Ochrona katodowa rurociągów podmorskich
22	PN-EN 12495:2009	Ochrona katodowa stałych stalowych konstrukcji przybrzeżnych
23	PN-EN 12583:2005	Systemy dostawy gazu - Tłocznie - Wymagania funkcjonalne
24	PN-EN 12954:2004	Ochrona katodowa konstrukcji metalowych w gruntach lub w wodach - Zasady ogólne i zastosowania dotyczące rurociągów
25	PN-EN 13509:2005	Metody pomiarowe w ochronie katodowej
26	PN-EN 13645:2008	Instalacje i urządzenia do skroplonego gazu ziemnego - Projektowanie instalacji lądowych ze zbiornikami magazynowymi o ładowności od 5 t do 200 t
27	PN-EN 14161:2006	Przemysł naftowy i gazowniczy - Rurociągowy systemy przesyłowe
28	PN-EN 14408-1:2006	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do renowacji podziemnych sieci gazowych - Część 1: Postanowienia ogólne
29	PN-EN 14408-3:2006	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do renowacji podziemnych sieci gazowych - Część 3: Wykładzina z rur ściśle pasowanych
30	PN-EN 14505:2007	Ochrona katodowa konstrukcji złożonych

31	PN-EN 15001-1:2009	System dostawy gazu – Układ instalacji gazowej o ciśnieniu roboczym większym niż 0,5 bara dla przemysłu handlu i nieprzemysłowych instalacji gazowych - Część 1 Szczegółowe wymagania funkcjonalne dotyczące projektowania materiałów, konstrukcji, inspekcji i badania (oryg)
32	PN-EN 15001-2:2009	System dostawy gazu – Układ instalacji gazowej o ciśnieniu roboczym większym niż 0,5 bara dla przemysłu handlu i niedomowych instalacji gazowych – Część 2 Szczegółowe wymagania funkcjonalne dotyczące uruchomienia, użytkowania i utrzymania (oryg)
33	PN-EN 15257:2008	Ochrona katodowa - Poziomy kompetencji i certyfikacja personelu ochrony katodowej
34	PN-EN 50162:2006	Ochrona przed korozją powodowaną przez prądy błądzące z układów prądu stałego
35	PN-EN 62305-1:2008	Ochrona odgromowa – Część 1: Zasady ogólne
36	PN-EN 62305-2:2008	Ochrona odgromowa – Część 2: Zarządzanie ryzykiem
37	PN-EN ISO 228-1:2005	Gwinty rurowe połączeń ze szczelnością nie uzyskiwaną na gwincie – Część 1: Wymiary, tolerancje i oznaczenie
38	PN-EN ISO 8501-1:2008	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 1: Stopnie skorodowania i stopnie przygotowania niepokrytych podłoży stalowych oraz podłoży stalowych po całkowitym usunięciu wcześniej nałożonych powłok
39	PN-EN ISO 8501-2:2011	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 2: Stopnie przygotowania wcześniej pokrytych powłokami podłoży stalowych po miejscowym usunięciu tych powłok (oryg)
40	PN-EN ISO 8501-3:2008	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 3: Stopnie przygotowania spoin, krawędzi i innych obszarów z wadami powierzchni
41	PN-EN ISO 8501-4:2008	Przygotowanie podłoży stalowych przed nakładaniem farb i podobnych produktów – Wzrokowa ocena czystości powierzchni – Część 4: Stany wyjściowe powierzchni, stopnie przygotowania i stopnie rdzy nalotowej związanej z czyszczeniem strumieniem wody pod wysokim ciśnieniem
42	PN-EN ISO 14224:2010	Przemysł naftowy petrochemiczny i gazowniczy – Gromadzenie i wymiana danych dotyczących niezawodności i konserwacji sprzętu

43	PN-EN ISO 21809-2:2008	Przemysł naftowy i gazowniczy – Powłoki zewnętrzne rurociągów podziemnych i podmorskich stosowanych w rurociągowych systemach przesyłowych – Część 2: Nakładane termicznie powłoki epoksydowe (oryg)
44	PN-EN ISO 21809-2:2008/AC:2009	Przemysł naftowy i gazowniczy – Powłoki zewnętrzne rurociągów podziemnych i podmorskich stosowanych w rurociągowych systemach przesyłowych – Część 2: Nakładane termicznie powłoki epoksydowe (oryg)
45	PN-EN ISO 21809-5:2010	Przemysł naftowy i gazowniczy – Powłoki zewnętrzne rurociągów podziemnych i podmorskich stosowanych w rurociągowych systemach przesyłowych – Część 5: Zewnętrzne powłoki betonowe (oryg)
46	PN-EN ISO/IEC 17050-1:2010	Ocena zgodności – Deklaracja zgodności składana przez dostawcę – Część 1: Wymagania ogólne
47	PN-EN ISO/IEC 17050-2:2005	Ocena zgodności – Deklaracja zgodności składana przez dostawcę – Część 2: Dokumentacja wspomagająca
48	PN-B-01530:1969	Gazownictwo - Źródła gazu i obiekty technologiczne oraz gazociągi i ich uzbrojenie - Oznaczenie na planach i mapach
49	PN-E -05003-01:1986	Ochrona odgromowa obiektów budowlanych – Wymagania ogólne
50	PN-E -05003-03:1989	Ochrona odgromowa obiektów budowlanych – Ochrona obostrzona
51	PN-E -05003-05:1986	Ochrona przed korozją – Ochrona katodowa - Anody galwaniczne – Wymagania i badania
52	PN-M-34503:1992	Gazociągi i instalacje gazownicze - Próby rurociągów
53	ZN-G-3001:2001	Gazociągi - Oznakowanie trasy gazociągu- Wymagania ogólne
54	ZN-G-3002:2001	Gazociągi - Taśmy ostrzegawcze i lokalizacyjne - Wymagania i badania
55	ZN-G-3003 2001	Gazociągi - Słupki oznaczeniowe i oznaczeniowo-pomiarowe - Wymagania i badania
56	ZN-G-3004:2001	Gazociągi - Tablice orientacyjne - Wymagania i badania
57	ZN-G-3900:2001	Gazociągi - Próby specjalne - Wymagania
58	ZN-G-3910:2001	Gazociągi - Gazociągi wysokiego ciśnienia poddawane próbom specjalnym - Projektowanie, wykonanie i odbiór
59	ZN-G-4120:2004	System dostawy gazu - Stacje gazowe - Wymagania ogólne
60	ZN-G-4121:2004	System dostawy gazu - Stacje gazowe w przesyłach i dystrybucji - Wymagania
61	ZN-G-4122:2004	System dostawy gazu - Instalacje redukcji ciśnienia gazu na przyłączach - Wymagania
62	ZN-G-5001:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych -

		Wymagania ogólne dotyczące nawaniania gazu ziemnego
63	ZN-G-5002:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Wymagania dotyczące postępowania ze środkami nawaniającymi oraz ich przechowywania i transportu
64	ZN-G-5003:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Instalacje do nawaniania gazu ziemnego
65	ZN-G-5004:2001	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Kontrola nawaniania gazu ziemnego metodami odorymetrycznymi
66	ZN-G-5008:1999	Gazownictwo - Nawanianie paliw gazowych - Metody oznaczania zawartości tetrahydrotiofenu (THT)
67	ST-IGG-0501:2009	Stacje gazowe w przesyle i dystrybucji dla ciśnień wejściowych do 10 MPa włącznie – Wymagania w zakresie projektowania, budowy oraz przekazania do użytkowania
68	ST-IGG-0502:2010	Instalacje redukcji ciśnienia i/lub pomiaru gazu na przyłączach - Wymagania w zakresie projektowania, budowy oraz przekazania do użytkowania
69	ST-IGG-0503:2011	Stacje gazowe w przesyle i dystrybucji dla ciśnień wejściowych do 10 MPa włącznie oraz instalacje redukcji ciśnienia i/lub pomiaru gazu na przyłączach – Wymagania w zakresie obsługi
70	ST-IGG-0601:2008	Ochrona przed korozją zewnętrzną stalowych gazociągów lądowych – Wymagania funkcjonalne i zalecenia
71	ST-IGG-0602:2009	Ochrona przed korozją zewnętrzną stalowych gazociągów lądowych – Ochrona katodowa – Projektowanie, budowa i użytkowanie
72	ST-IGG-1001:2011	Gazociągi - Oznakowanie trasy gazociągów – Wymagania ogólne
73	ST-IGG-1002:2011	Gazociągi – Oznakowanie ostrzegające i lokalizacyjne – Wymagania i badania
74	ST-IGG-1003:2011	Gazociągi – Słupki oznaczeniowe i oznaczeniowo – pomiarowe - Wymagania i badania
75	ST-IGG-1004:2011	Gazociągi – Tablice orientacyjne - Wymagania i badania
76	ST-IGG-1101:2011	Połączenia PE/stal dla gazu ziemnego wraz ze stalowymi elementami do włączeń oraz elementami do przyłączeń
77	ST-IGG-1201:2010	Metoda próżniowa – Odpowietrzanie i napełnianie gazem ziemnym sieci gazowej
78	ST-IGG-1202:2010	Metoda próżniowa – Odpowietrzanie i napełnianie gazem ziemnym instalacji gazowej – Kontrolna próba szczelności
79	ST-IGG-1401:2010	Kody kreskowe dla urządzeń w punktach gazowych – Kody kreskowe dla gazomierzy miechowych
80	ST-IGG-1402:2010	Kody kreskowe dla urządzeń w punktach gazowych – Kody kreskowe dla reduktorów
81	ST-IGG-1403:2010	Kody kreskowe dla urządzeń w punktach gazowych – Kody kreskowe dla plomb

WYROBY STOSOWANE W BUDOWIE SIECI GAZOWYCH

1	PN-EN 334+A1:2011	Reduktory ciśnienia gazu dla ciśnień wejściowych do 100 bar
2	PN-EN 10204:2006	Wyroby metalowe - Rodzaje dokumentów kontroli
3	PN-EN 10208-1:2011	Rury stalowe przewodowe dla mediów palnych - Rury o klasie wymagań A
4	PN-EN 10208-2:2011	Rury stalowe przewodowe dla mediów palnych - Rury o klasie wymagań B
5	PN-EN 10216-1:2004	Rury stalowe bez szwu do zastosowań ciśnieniowych - Warunki techniczne dostawy - Część 1: Rury ze stali niestopowych z wymaganymi własnościami w temperaturze pokojowej
6	PN-EN 10216-1:2004/A1:2004	Rury stalowe bez szwu do zastosowań ciśnieniowych - Warunki techniczne dostawy - Część 1: Rury ze stali niestopowych z wymaganymi własnościami w temperaturze pokojowej
7	PN-EN 10220:2005	Rury stalowe bez szwu i ze szwem - Wymiary i masy na jednostkę długości
8	PN-EN 10288:2003	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie – Zewnętrznie wytłaczane, dwuwarstwowe powłoki polietylenowe
9	PN-EN 10289:2005	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki zewnętrzne z żywicy epoksydowej lub epoksydowej modyfikowanej nanoszone w stanie ciekłym
10	PN-EN 10290:2005	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki zewnętrzne z poliuretanu lub poliuretanu modyfikowanego nanoszone w stanie ciekłym
11	PN-EN 10300:2009	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Materiały bitumiczne nanoszone na gorąco na powłoki zewnętrzne
12	PN-EN 10301:2006	Rury stalowe i złączki na rurociągi morskie i przybrzeżne - Powłoki wewnętrzne obniżające tarcie przy transporcie gazu nie powodującego korozji
13	PN-EN 10305-1:2011	Rury stalowe precyzyjne - Warunki techniczne dostawy - Część 1: Rury bez szwu ciągnięte na zimno
14	PN-EN 10329:2009	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki zewnętrzne złączek montażowych
15	PN-EN 10339:2009	Rury stalowe i łączniki na rurociągi przybrzeżne i morskie - Powłoki wewnętrzne z żywicy epoksydowej nanoszonej w stanie ciekłym dla ochrony przed korozją

16	PN-EN 12068:2002	Ochrona katodowa - Zewnętrzne powłoki organiczne stosowane łącznie z ochroną katodową do ochrony przed korozją podziemnych lub podwodnych rurociągów stalowych - Taśmy i materiały kurczliwe
17	PN-EN 12627:2002	Armatura przemysłowa - Przyłącza armatury stalowej do przyspawania doczołowego
18	PN-EN 13480-3:2002	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
19	PN-EN 13480-3:2002/A1:2006	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
20	PN-EN 13480-3:2002/A2:2007	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
21	PN-EN 13480-3:2002/A3:2009	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
22	PN-EN 13480-3:2002/A4:2010	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 3: Projektowanie i obliczenia (oryg)
23	PN-EN 13480-4:2005	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 4: Wykonanie i montaż
24	PN-EN 13480-5:2005	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 5: Kontrola i badania
25	PN-EN 13480-6:2010	Rurociągi przemysłowe metalowe - Część 6: Wymagania dodatkowe dla rurociągów podziemnych
26	PN-EN 13787:2009	Elastomery stosowane w reduktorach ciśnienia gazu i współpracujących urządzeniach zabezpieczających o ciśnieniu wejściowym do 100 bar
27	PN-EN 14382+A1:2009	Urządzenia zabezpieczające dla stacji redukcji ciśnienia gazu i instalacji - Gazowe zabezpieczające urządzenia zamykające dla ciśnień wejściowych do 100 bar
28	PN-EN 14870-1:2008	Przemysł naftowy i gazowniczy - Łuki rurowe wykonywane metodą nagrzewania indukcyjnego, osprzęt oraz kołnierze rurociągów systemów przesyłowych - Część 1: Łuki rurowe wykonywane metodą nagrzewania indukcyjnego
29	PN-EN ISO 4126-1:2007	Urządzenia zabezpieczające przed nadmiernym ciśnieniem - Część 1: Zawory bezpieczeństwa
30	PN- EN ISO 4126-2:2007	Urządzenia zabezpieczające przed nadmiernym ciśnieniem - Część 2: Urządzenia zabezpieczające z płytkami bezpieczeństwa
31	PN-EN ISO 6708:1998	Elementy rurociągów - Definicja i dobór DN (wymiaru nominalnego)
32	PN-EN ISO 15761:2005	Zasuwy stalowe, zawory kulowe i zawory zwrotne o wymiarach równych i mniejszych od DN 100 dla przemysłu naftowego i gazowniczego
33	PN-ISO 6761:1996	Rury stalowe - Przygotowanie końców rur i kształtek do spawania
34	PN-M-34511:1994	Gazociągi i instalacje gazownicze - Reduktory o przepustowości do 60 m ³ /h na ciśnienie średnie - Wymagania i badania
35	ZN-G-3160:1999	Gazociągi - Rury poliamidowe - Wymagania i badania
36	ZN-G-3242:2003	Sieci gazowe - Filtry - Wymagania i badania
37	ST-IGG-1501:2011	Filtry do stosowania w sieciach gazowych

BADANIA RUR STALOWYCH STOSOWANYCH W SIECI GAZOWEJ

1	PN-EN 473:2008	Badania niszczące – Kwalifikacja i certyfikacja personelu badań nieniszczących – wymagania ogólne (oryg)
2	PN-EN 583-1:2001	Badania nieniszczące - Badania ultradźwiękowe - Część 1: Zasady ogólne
3	PN-EN 583-1:2001/A1:2006	Badania nieniszczące - Badania ultradźwiękowe - Część 1: Zasady ogólne
4	PN-EN ISO 4136:2011	Badania niszczące złączy spawanych metali – Próba rozciągania próbek poprzecznych (oryg)
5	PN-EN ISO 5173:2010	Badania niszczące spoin w materiałach metalowych – Badanie na zginanie (oryg)
6	PN-EN ISO 6892-1:2010	Metale - Próba rozciągania – Część 1: Metoda badania w temperaturze pokojowej
7	PN-EN ISO 8491:2005	Metale - Rury - Próba zginania
8	PN-EN ISO 8492:2005	Metale - Rury - Próba spłaszczania
9	PN-EN ISO 8493:2005	Metale - Rury - Próba rozłaczania
10	PN-EN ISO 9016:2011	Badania niszczące złączy spawanych metali – Badanie udarności – Usytuowanie próbek, kierunek karbu i badanie (oryg)
11	PN-EN ISO 10893-1:2011	Badania nieniszczące rur stalowych – Część 1: Automatyczne badanie elektromagnetyczne rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu sprawdzenia szczelności hydraulicznej (oryg)
12	PN-EN ISO 10893-2:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 2: Automatyczne badanie metodą prądów wirowych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości (oryg)
13	PN-EN ISO 10893-3:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 3: Automatyczne badanie metodą magnetycznego strumienia rozproszenia ferromagnetycznych rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych i/lub poprzecznych (oryg)
14	PN-EN ISO 10893-6:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 6: Badanie radiograficzne spoin rur stalowych spawanych w celu wykrycia nieciągłości (oryg)
15	PN-EN ISO 10893-7:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 7: Badanie metodą radiografii cyfrowej spoin rur stalowych spawanych w celu wykrycia nieciągłości (oryg)
16	PN-EN ISO 10893-8:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 8: Automatyczne badanie ultradźwiękowe stalowych rur bez szwu i spawanych w celu wykrycia rozwarstwień (oryg)

17	PN-EN ISO 10893-10:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 10 Automatyczne badanie ultradźwiękowe rur stalowych bez szwu i spawanych (z wyłączeniem rur spawanych łukiem krytym) w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych i/lub poprzecznych (oryg)
18	PN-EN ISO 10893-11:2011	Badania nieniszczące rur stalowych - Część 11: Automatyczne badanie ultradźwiękowe spoin rur stalowych spawanych w celu wykrycia nieciągłości wzdłużnych i/lub poprzecznych (oryg)
19	PN-EN ISO 17637:2011	Badania nieniszczące złączy spawanych – Badanie wizualne złączy spawanych (oryg)

ARMATURA

1	PN-EN 19:2005	Armatura przemysłowa - Znakowanie armatury metalowej
2	PN-EN 558:2008	Armatura przemysłowa - Długości zabudowy armatury metalowej prostej i kątowej do rurociągów kołnierzowych - Armatura z oznaczeniem PN i klasy (oryg)
3	PN-EN 593+A1:2011	Armatura przemysłowa – Przepustnice metalowe (oryg)
4	PN-EN 736-1:1998	Armatura przemysłowa - Terminologia - Definicje typów armatury
5	PN-EN 736-2:2001	Armatura przemysłowa - Terminologia - Definicje elementów armatury
6	PN-EN 736-3:2010	Armatura przemysłowa - Terminologia - Definicje terminów ogólnych
7	PN-EN 1092-1:2010	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 1: Kołnierze stalowe
8	PN-EN 1092-2:1999	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 2: Kołnierze żeliwne
9	PN-EN 1092-3:20108	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 3: Kołnierze ze stopów miedzi
10	PN-EN 1092-4:2005	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem PN - Część 4: Kołnierze ze stopów aluminium
11	PN-EN 1333:2008	Kołnierze i ich połączenia - Elementy rurociągów - Definicja i dobór PN
12	PN-EN 1349:2010	Armatura sterująca procesami przemysłowymi (oryg)
13	PN-EN 1503-1:2003	Armatura przemysłowa - Materiały na kadłuby, pokrywy i zaślepki - Część 1: Stale określone w normach europejskich (oryg)
14	PN-EN 1503-2:2003	Armatura przemysłowa - Materiały na kadłuby, pokrywy i zaślepki - Część 2: Stale nieokreślone w normach europejskich (oryg)
15	PN-EN 1514-1:2001	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 1: Uszczelki niemetalowe płaskie z wkładkami lub bez wkładek
16	PN-EN 1514-1:2001/Ap:2002	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 1: Uszczelki niemetalowe płaskie z wkładkami lub bez wkładek
17	PN-EN 1514-2:2008	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 2: Uszczelki spiralne do

		kołnierzy stalowych
18	PN-EN 1514-3:2001	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 3: Uszczelki niemetalowe z koszulką PTFE
19	PN-EN 1514-4:2001	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 4: Uszczelki faliste płaskie lub wielokrawędziowe, metalowe i niemetalowe z wypełnieniem do kołnierzy stalowych
20	PN-EN 1514-4:2001/Ap1:2002	Kołnierze i ich połączenia - Wymiary uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem PN - Część 4: Uszczelki faliste płaskie lub wielokrawędziowe, metalowe i niemetalowe z wypełnieniem do kołnierzy stalowych
21	PN-EN 1515-1:2002	Kołnierze i ich połączenia - Śruby i nakrętki- Część 1: Dobór śrub i nakrętek
22	PN-EN 1515-2:2005	Kołnierze i ich połączenia - Śruby i nakrętki - Część 2: Podział materiałów na śruby do kołnierzy stalowych z oznaczeniem PN
23	PN-EN 1515-3:2005	Kołnierze i ich połączenia - Śruby i nakrętki - Część 3: Podział materiałów na śruby do kołnierzy stalowych z oznaczeniem klasy (oryg)
24	PN-EN 1515-4:2010	Kołnierze i ich połączenia Śruby i nakrętki - Część 4: Dobór śrub i nakrętek do osprzętu podlegającego dyrektywie Urządzeń ciśnieniowych 97/23/WE (oryg)
25	PN-EN 1562:2000	Odlewnictwo - Żeliwo ciągliwe
26	PN-EN 1562:2000/A1:2006	Odlewnictwo - Żeliwo ciągliwe
27	PN-EN 1563:2000	Odlewnictwo - Żeliwo sferoidalne
28	PN-EN 1563:2000/A1:2004	Odlewnictwo - Żeliwo sferoidalne
29	PN-EN 1563:2000/A2:2006	Odlewnictwo - Żeliwo sferoidalne
30	PN-EN 1591-1+A1:2009	Kołnierze i ich połączenia - Zasady projektowania połączeń kołnierzowych okrągłych z uszczelką - Część 1: Metoda obliczeniowa (oryg)
31	PN-EN 1591-1+A1:2009/AC:2011	Kołnierze i ich połączenia - Zasady projektowania połączeń kołnierzowych okrągłych z uszczelką - Część 1: Metoda obliczeniowa (oryg)
32	PN-EN 1591-2:2008	Kołnierze i ich połączenia - Zasady projektowania połączeń kołnierzowych okrągłych z uszczelką - Część 2: Parametry uszczelki (oryg)
33	PN-EN 1759-1:2008	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek i osprzętu z oznaczeniem klasy - Część 1: Kołnierze stalowe NPS od 1/4 do 24 (oryg)
34	PN-EN 1759-3:2008	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek i osprzętu z oznaczeniem klasy - Część 3: Kołnierze ze stopów miedzi
35	PN-EN 1759-4:2008	Kołnierze i ich połączenia - Kołnierze okrągłe do rur, armatury, kształtek łączników i osprzętu z oznaczeniem klasy - Część 4: Kołnierze ze stopów

		aluminium
36	PN-EN 1983:2008	Armatura przemysłowa - Kurki kulowe stalowe
37	PN-EN 1984:2010	Armatura przemysłowa - Zasuwy stalowe i staliwne (oryg)
38	PN-EN 10213:2010	Odlewy staliwne do pracy pod ciśnieniem
39	PN-EN 10222-1:2000	Odkuwki stalowe na urządzenia ciśnieniowe - Ogólne wymagania dotyczące odkuwek swobodnie kutych
40	PN-EN 10222-1:2000/A1:2004	Odkuwki stalowe na urządzenia ciśnieniowe - Ogólne wymagania dotyczące odkuwek swobodnie kutych
41	PN-EN 10226-1:2006	Gwinty rurowe połączeń ze szczelnością uzyskiwaną na gwincie - Część 1: Gwinty stożkowe zewnętrzne i gwinty walcowe wewnętrzne - Wymiary, tolerancje i oznaczenie
42	PN-EN 10226-2:2007	Gwinty rurowe połączeń ze szczelnością uzyskiwaną na gwincie - Część 2: Gwinty stożkowe zewnętrzne i gwinty stożkowe wewnętrzne - Wymiary, tolerancje i oznaczenie
43	PN-EN 10250-1:2001	Odkuwki stalowe swobodnie kute ogólnego stosowania - Część 1: Wymagania ogólne
44	PN-EN 10250-2:2001	Odkuwki stalowe swobodnie kute ogólnego stosowania - Część 2: Stale niestopowe jakościowe i specjalne
45	PN-EN 12266-1:2007	Armatura przemysłowa - Badania armatury - Część 1: Próby ciśnieniowe, procedury badawcze i kryteria doboru - Wymagania obowiązkowe
46	PN-EN 12266-2:2007	Armatura przemysłowa - Badania armatury - Część 2: Badania, procedury badawcze i kryteria odbioru - Wymagania dodatkowe
47	PN-EN 12516-1:2010	Armatura przemysłowa Wytrzymałość obudowy - Część 1: Metoda tabelaryczna do obudów stalowych armatury
48	PN-EN 12516-2:2009	Armatura przemysłowa - Wytrzymałość obudowy - Część 2: Metoda obliczeniowa dla obudów stalowych
49	PN-EN 12516-3:2007	Armatura przemysłowa - Wytrzymałość obudowy - Część 3: Metoda doświadczalna
50	PN-EN 12516-4:2010	Armatura przemysłowa - Wytrzymałość obudowy - Część 4: Metoda obliczeniowa dla obudów armatury wykonanych z metali innych niż stal
51	PN-EN 12560-1:2002	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 1: Uszczelki niemetalowe płaskie z wkładkami lub bez wkładek
52	PN-EN 12560-2:2002	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 2: Uszczelki spiralne do kołnierzy stalowych
53	PN-EN 12560-3:2003	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 3: Uszczelki niemetalowe z koszulką z PTFE

54	PN-EN 12560-4:2003	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 4: Uszczelki faliste płaskie lub wielokrawędziowe metalowe z wypełnieniem do kołnierzy stalowych
55	PN-EN 12560-5:2003	Kołnierze i ich połączenia - Uszczelki do kołnierzy z oznaczeniem klasy - Część 5: Metalowe pierścienie uszczelniające do kołnierzy stalowych
56	PN-EN 12567:2004	Armatura przemysłowa - Armatura zaporowa do ciekłego gazu ziemnego (LNG) - Wymagania użytkowe i badania sprawdzające
57	PN-EN 12570:2002	Armatura przemysłowa - Metoda ustalania wielkości elementu napędowego
58	PN-EN 12982:2009	Armatura przemysłowa – Długości zabudowy armatury prostej i kątowej z przyłączami do przyspawania doczołowego (oryg)
59	PN-EN 13709:2010	Armatura przemysłowa - Stalowe zawory zaporowe i zaporowo-zwrotne (oryg)
60	PN-EN 13774:2004	Armatura do instalacji dystrybucji gazu na maksymalne ciśnienie robocze mniejsze lub równe 16 bar – Wymagania eksploatacyjne (oryg)
61	PN-EN 13942:2009	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych – Zawory na rurociągach (oryg)
62	PN-EN 13942:2009/AC:2009	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych – Zawory na rurociągach (oryg)
63	PN-EN 14141:2005	Armatura stosowana w rurociągach do przesyłu gazu ziemnego - Wymagania eksploatacyjne i badania (oryg)
64	PN-EN 14870-2:2007	Przemysł naftowy i gazowniczy - Odprowadzenia, połączenia oraz kołnierze systemów rurociągów przesyłowych - Część 2: Połączenia
65	PN-EN 14870-3:2009	Przemysł naftowy i gazowniczy - Łączniki doprowadzające, osprzęt oraz kołnierze rurociągów systemów przesyłowych- Część 3: Kołnierze
66	PN-EN 60534-1:2005	Przemysłowe zawory regulacyjne - Część 1: Terminologia i postanowienia ogólne (oryg)
67	PN-EN ISO 10497:2010	Badania armatury - Wymagania dotyczące próby ogniowej (oryg)

SPAVALNICTWO

1	PN-EN 287-1:2007	Egzamin kwalifikacyjny spawaczy – Spawanie - Część 1: Stale
2	PN-EN 875:1999	Spawalnictwo - Badania niszczące spawanych złączy metali - Próba udarowości usytuowanie próbek, kierunek karbu i badanie
3	PN-EN 876:1999	Spawalnictwo - Badania niszczące spawanych złączy metali - Próba rozciągania próbek wzdłużnych ze spoin złączy spawanych
4	PN-EN 970:1999	Spawalnictwo - Badania nieniszczące złączy spawanych - Badania wizualne
5	PN-EN 970:1999/Apl:2003	Spawalnictwo - Badania nieniszczące złączy spawanych - Badania wizualne
6	PN-EN 1320:1999	Spawalnictwo - Badania niszczące spawanych złączy metali - Próba łamania
7	PN-EN 1321:2000	Spawalnictwo - Badania niszczące metalowych złączy spawanych - Badania makroskopowe i mikroskopowe złączy spawanych
8	PN-EN 1418:2000	Personel spawalniczy – Egzaminowanie operatorów urządzeń spawalniczych oraz nastawiaczy zgrzewania oporowego dla w pełni zmechanizowanego i automatycznego spajania metali
9	PN-EN 12732:2004	Systemy dostawy gazu - Spawanie stalowych układów rurowych - Wymagania funkcjonalne
10	PN-EN 14163:2005	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych - Spawanie rurociągów
11	PN-EN 14163:2005/AC:2006	Przemysł naftowy i gazowniczy - Systemy rurociągów przesyłowych - Spawanie rurociągów
12	PN-EN ISO 3834-1:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 1: Kryteria wyboru odpowiedniego poziomu wymagań jakości
13	PN-EN ISO 3834-2:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 2: Pełne wymagania jakości
14	PN-EN ISO 3834-3:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 3: Standardowe wymagania jakości
15	PN-EN ISO 3834-4:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 4: Podstawowe wymagania jakości
16	PN-EN ISO 3834-5:2007	Wymagania jakości dotyczące spawania materiałów metalowych - Część 5: Dokumenty konieczne do potwierdzenia zgodności z wymaganiami jakości ISO 3834-2, ISO 3834-3 lub ISO 3834-4
17	PN-EN ISO 3834-	Wymagania jakości dotyczące spawania

	5:2007/AC:2009	materiałów metalowych - Część 5: Dokumenty konieczne do potwierdzenia zgodności z wymaganiami jakości ISO 3834-2, ISO 3834-3 lub ISO 3834-4
18	PN-EN ISO 5817:2009	Spawanie – Złącza spawane ze stali, niklu, tytanu i ich stopów (z wyjątkiem spawanych wiązką) – Poziomy jakości według niezgodności spawalniczych
19	PN-EN ISO 5817:2009/Ap1:2009	Spawanie – Złącza spawane ze stali, niklu, tytanu i ich stopów (z wyjątkiem spawanych wiązką) – Poziomy jakości według niezgodności spawalniczych
20	PN-EN ISO 9692-1:2008	Spawanie i procesy pokrewne – Zalecenia dotyczące przygotowania złączy - Część 1: Ręczne spawanie łukowe, spawanie łukowe elektrodą metalową w osłonie gazów, spawanie gazowe, spawanie metodą TIG i spawanie wiązką stali
21	PN-EN ISO 9692-2:2002	Spawanie i procesy pokrewne – Przygotowanie brzegów do spawania – Część 2: Spawanie stali łukiem krytym
22	PN-EN ISO 14731:2008	Nadzorowanie spawania - Zadania i odpowiedzialność
23	PN-EN ISO 15607:2007	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali – Zasady ogólne
24	PN-EN ISO 15609-1:2007	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali Instrukcja technologiczna spawania - Część 1: Spawanie łukowe
25	PN-EN ISO 15614-1:2008	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali - Badanie technologii spawania - Część 1: Spawanie łukowe i gazowe stali oraz spawanie łukowe i gazowe niklu i stopów niklu
26	PN-EN ISO 15614-1:2008/A1:2010	Specyfikacja i kwalifikowanie technologii spawania metali - Badanie technologii spawania - Część 1: Spawanie łukowe i gazowe stali oraz spawanie łukowe i gazowe niklu i stopów niklu

POMIARY GAZU W SIECI GAZOWEJ

1	PN-EN 1359:2004	Gazomierze - Gazomierze miechowe
2	PN-EN 1359:2004/A1:2006	Gazomierze - Gazomierze miechowe (oryg)
3	PN-EN 1776:2002	Systemy dostawy gazu - Stacje pomiarowe gazu ziemnego - Wymagania funkcjonalne
4	PN-EN 12261:2005	Gazomierze - Gazomierze turbinowe
5	PN-EN 12261:2005/A1:2008	Gazomierze - Gazomierze turbinowe
6	PN-EN 12405-1:2007	Gazomierze - Przeliczniki - Część 1: Przeliczniki objętości
7	PN-EN 12405-1:2007/A1:2008	Gazomierze - Przeliczniki - Część 1: Przeliczniki objętości
8	PN-EN 12480:2005	Gazomierze - Gazomierze rotorowe
9	PN-EN 12480:2005/A1:2008	Gazomierze - Gazomierze rotorowe
10	PN-EN 14236:2010	Gazomierze domowe ultradźwiękowe
11	PN-EN ISO 5167-1:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwęzek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 1: Zasady i wymagania ogólne
12	PN-EN ISO 5167-2:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwęzek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 2: Kryzy
13	PN-EN ISO 5167-3:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwęzek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 3: Dysze i dysze Venturiego
14	PN-EN ISO 5167-4:2005	Pomiary strumienia płynu za pomocą zwęzek pomiarowych wbudowanych w całkowicie wypełnione rurociągi o przekroju kołowym - Część 4: Klasyczna zwężka Venturiego.
15	PN-EN ISO/IEC 17025:2005	Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących (oryg)
16	PN-EN ISO/IEC 17025:2005/AC:2007	Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących
17	PN-EN ISO/IEC 17025:2005/Ap1:2007	Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących
18	ZN-G-4001:2001	Pomiary paliw gazowych - Postanowienia ogólne - Terminologia i symbole graficzne
19	ZN-G-4002:2001	Pomiary paliw gazowych - Zasady rozliczeń i technika pomiarowa
20	ZN-G-4003:2001	Pomiary paliw gazowych - Stacje pomiarowe - Wymagania i kontrola
21	ZN-G-4004:2001	Pomiary paliw gazowych - Metody obliczania współczynników ściśliwości gazów ziemnych
22	ZN-G-4005:2001	Pomiary paliw gazowych - Gazomierze turbinowe - Wymagania, badania i instalowanie

23	ZN-G-4006:2001	Pomiary paliw gazowych - Zwężkowe gazomierze kryzowe - Wymagania, badania i instalowanie
24	ZN-G-4007:2001	Pomiary paliw gazowych - Urządzenia elektroniczne - Wymagania i badania
25	ZN-G-4008:2001	Pomiary paliw gazowych - Gazomierze turbinowe - Budowa zestawów montażowych
26	ZN-G-4009:2001	Pomiary paliw gazowych - Zwężkowe gazomierze kryzowe - Budowa zestawów montażowych
27	ZN-G-4010:2001	Pomiary paliw gazowych - Gazomierze rotorowe - Wymagania, badania i instalowanie

ZAGROŻENIE WYBUCHEM I POŻAREM

1	PN-EN 1127-1:2011	Atmosfery wybuchowe - Zapobieganie wybuchowi i ochrona przed wybuchem - Pojęcia podstawowe i metodyka
2	PN-EN 13237:2005	Przestrzenie zagrożone wybuchem - Terminy i definicje dotyczące urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem
3	PN-EN 13463-1:2010	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem - Część 1: Podstawowe założenia i wymagania
4	PN-EN 13463-3:2006	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem – Część 3: Ochrona za pomocą osłony ognioszczelnej „d”
5	PN-EN 13463-5:2005	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem - Część 5: Ochrona za pomocą bezpieczeństwa konstrukcyjnego „c”
6	PN-EN 13463-6:2006	Urządzenia nieelektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem - Część 6: Ochrona przez kontrolę źródła zapłonu „b”
7	PN-EN 13673–1:2005	Oznaczenie maksymalnego ciśnienia wybuchu i maksymalnej szybkości narastania ciśnienia wybuchu gazów i par - Część 1: Oznaczanie maksymalnego ciśnienia wybuchu
8	PN-EN 13673–2:2006	Oznaczenie maksymalnego ciśnienia wybuchu i maksymalnej szybkości narastania ciśnienia wybuchu gazów i par - Część 2: Oznaczanie maksymalnej szybkości narastania ciśnienia wybuchu
9	PN-EN 13980:2004	Przestrzenie zagrożone wybuchem - Zastosowanie systemów jakości
10	PN-EN 15233:2009	Metodyka oceny bezpieczeństwa funkcjonalnego systemów ochronnych do przestrzeni zagrożonych wybuchem
11	PN-EN 50495:2010	Urządzenia zabezpieczające niezbędne do bezpiecznego działania urządzeń ze względu na zagrożenie wybuchem (oryg)
12	PN-EN 60079-0:2009	Atmosfery wybuchowe - Część 0: Sprzęt - Podstawowe wymagania (oryg)
13	PN-EN 60079-1:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 1: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą osłon ognioszczelnych „d”
14	PN-EN 60079-2:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 2: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą osłon gazowych z nadciśnieniem „p”
15	PN-EN 60079-5:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 5: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą osłony piaskowej „q”
16	PN-EN 60079-6:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 6: Zabezpieczenie

		urządzeń za pomocą osłony olejowej „o”
17	PN-EN 60079-7:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 7: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą budowy wzmocnionej „e”
18	PN-EN 60079-10:2003	Urządzenia elektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem - Część 10: Klasyfikacja obszarów niebezpiecznych (oryg)
19	PN-EN 60079-10-1:2009	Atmosfery wybuchowe - Część 10-1: Klasyfikacja przestrzeni – Gazowe atmosfery wybuchowe (oryg)
20	PN-EN 60079-11:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 11: Zabezpieczenie urządzeń za pomocą iskrobezpieczeństwa „i” (oryg)
21	PN-EN 60079-17:2008	Atmosfery wybuchowe – Część 17: Kontrola i konserwacja instalacji elektrycznych (oryg)
22	PN-EN 60079-17:2008/AC:2008	Atmosfery wybuchowe – Część 17: Kontrola i konserwacja instalacji elektrycznych (oryg)
23	PN-EN 60079-18:2006	Urządzenia elektryczne w przestrzeniach zagrożonych wybuchem gazów - Część 18 Konstrukcja badanie i znakowanie elektrycznych urządzeń hermetyzowanych „m”
24	PN-EN 60079-25:2011	Atmosfery wybuchowe - Część 25: Systemy iskrobezpieczne (oryg)
25	PN-EN 60079-29-1:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 29-1: Detektory gazu - Wymagania metrologiczne i funkcjonalne detektorów gazów palnych
26	PN-EN 60079-29-4:2010	Atmosfery wybuchowe - Część 29-4: Detektory gazu – Wymagania metrologiczne i funkcjonalne dotyczące detektorów z otwartą ścieżką do wykrywania gazów palnych (oryg)
27	ZN-G-8001:1998	Sieci gazowe - Strefy zagrożenia wybuchem
28	ST-IGG-0401:2010	Sieci gazowe – Strefy zagrożenia wybuchem – Ocena i wyznaczanie

GAZ ZIEMNY

1	PN-EN 1473:2008	Instalacje i urządzenia do skroplonego gazu ziemnego - Projektowanie instalacji lądowych
2	PN-EN ISO 6141:2010	Analiza gazu – Wymagania dotyczące certyfikatów dla gazów wzorcowych i gazowych mieszanin
3	PN-EN ISO 6143:2010	Analiza gazu – Metody porównawcze do określania i sprawdzania składu gazowych mieszanin wzorcowych
4	PN-EN ISO 6974-2	Gaz ziemny - Oznaczanie składu metodą chromatografii gazowej z oszacowaniem niepewności – Część 2: Charakterystyki układu pomiarowego i statystyczne opracowanie wyników
5	PN-EN ISO 6974-5	Gaz ziemny – Oznaczanie składu metodą chromatografii gazowej z oszacowaniem niepewności – Część 5: Oznaczanie azotu, ditlenku węgla i węglowodorów od C1 do C5 oraz C6+ z zastosowaniem laboratoryjnego albo procesowego układu pomiarowego z trzema kolumnami
6	PN-EN ISO 6976:2008	Gaz ziemny - Obliczanie wartości kalorycznych, gęstości, gęstości względnej i liczby Wobbego na podstawie składu
7	PN-EN ISO 10101-1:2011	Gaz ziemny - Oznaczenie zawartości wody Karla Fischera - Część 1: Wprowadzenie (oryg)
8	PN-EN ISO 10101-2:2011	Gaz ziemny - Oznaczenie zawartości wody Karla Fischera - Część 2: Metoda miareczkowa (oryg)
9	PN-EN ISO 10101-3:2011	Gaz ziemny - Oznaczenie zawartości wody Karla Fischera - Część 3: Metoda kulometryczna (oryg)
10	PN-EN ISO 10715:2005	Gaz ziemny - Wytyczne pobierania próbek
11	PN-EN ISO 10723:2005	Gaz ziemny – Ocena działania procesowych układów analitycznych
12	PN-EN ISO 12213-2:2010	Gaz ziemny - Obliczanie współczynnika ściśliwości - Część 2: Obliczenia z zastosowaniem składu molowego (oryg)
13	PN-EN ISO 12213-3:2010	Gaz ziemny - Obliczanie współczynnika ściśliwości - Część 3: Obliczenia z zastosowaniem właściwości fizycznych (oryg)
14	PN-EN ISO 13443:2008	Gaz ziemny - Standardowe warunki odniesienia
15	PN-EN ISO 13686:2010	Gaz ziemny – Określanie jakości
16	PN-EN ISO 13734:2002	Gaz ziemny - Organiczne związki siarki stosowane jako środki nawaniające - Wymagania i metody badań
17	PN-EN ISO 15403-1:2008	Gaz ziemny - Gaz ziemny jako sprężone paliwo do pojazdów - Część 1 Określenie jakości
18	PN-EN ISO 16664:2008	Analiza gazu – Postępowanie z gazami wzorcowymi i gazowymi mieszaninami wzorcowymi – Wytyczne (oryg)

19	PN-EN ISO 19739:2010	Gaz ziemny – Oznaczanie związków siarki metodą chromatografii gazowej
20	PN-ISO 20765-1:2010	Gaz ziemny - Obliczanie wartości właściwości termodynamicznych – Część 1: Właściwości fazy gazowej do zastosowań przesyłowych i dystrybucyjnych
21	PN-C-04750:2011	Paliwa gazowe - Klasyfikacja, oznaczenie i wymagania
22	PN-C-04751:2011	Gaz ziemny - Ocena jakości
23	PN-C-04752:2011	Gaz ziemny -Jakość gazu w sieci przesyłowej
24	PN-C-04753:2011	Gaz ziemny - Jakość gazu dostarczanego odbiorcom z sieci rozdzielczej

Koniec.